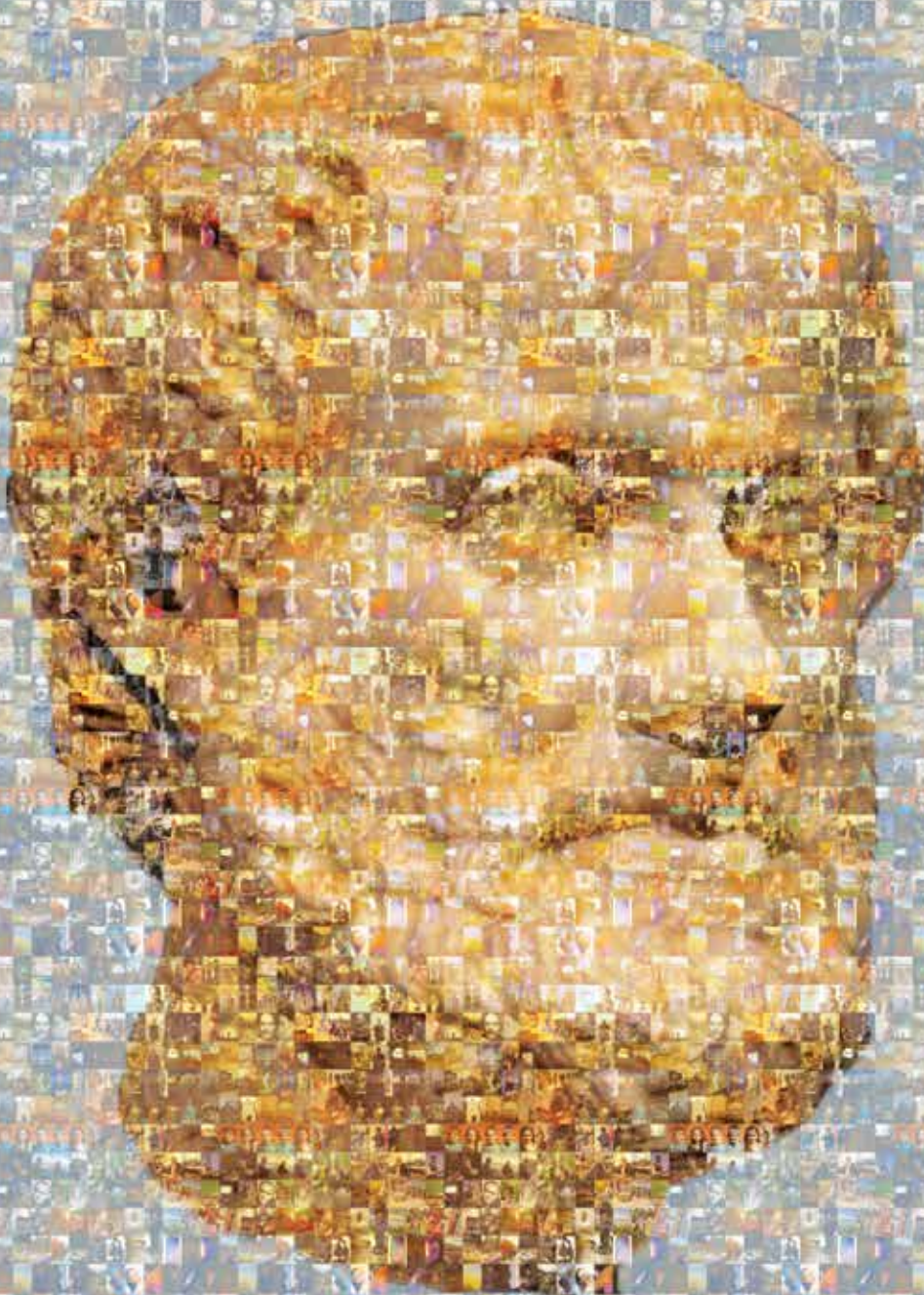




# retorik

ISSN 2687-2277

İSTANBUL MEDIPOL ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ UYGULAMA DERGİSİ / YIL: 1 / SAYI: 1 / 2019





# HENÜZ YERÇEKİMİNİ YENEMEDİK

ama ileri seviye İngilizce'den drone kullanımına, hipnoz'dan yaratıcı  
metin yazımına kadar hazırladığımız zengin eğitim programlarıyla sana  
yepyeni kapılar açıyor, kendini daha iyi ifade edip  
'DAHA İYİ BİR SEN'i  
ortaya çıkarmana yardımcı oluyoruz.

İstanbul Medipol Üniversitesi,  
Kuzey Kampüs Kavacık

444 85 44

sem@medipol.edu.tr | sem.medipol.edu.tr



**MEDİPOL**  
**UNV-SEM**

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ  
SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZİ

## Merhaba

Bir fakülte dergisi için oldukça anlamlı bir isim. Sözün güzelini söylemenin adı, tasarımla güzel sözün buluştuğu bir dergi Retorik.

Tasarımından yazılarına kadar tamamı öğrencilerimizin emekleriyle ortaya çıkan bir dergi.

Uygulama dergisi olmasının ötesinde varlığını hissettirecek ciddiyette bir dergi olarak yayın hayatına başlayan bir dergi Retorik.

Bir öğretim üyesi, bir idareci olarak öğrencilerimizin öğrenme süreçlerine tanıklık etmek, onların bu süreçlerde edindiklerinin anlamlı ve nitelikli birer çıktıya dönüştüğünü görmek mutluluğumuzu katlamaktadır. Mutluluğumuzun onların çalışmalarıyla, çabalarıyla herkesle paylaşılacak hale gelmesi de bu çabanın ne kadar takdire şâyân olduğunun göstergesidir.

Retorik bizim için adı gibi sadece "sözün güzelini, özgün olanını söyleyen" bir dergi değil; bunun da ötesinde öğrenme ve uygulama çabasının somutlaşmış, birlikte başarabileceklerini göstermek için bir araya gelmiş yazmaya, üretmeye sevdalı öğrencilerimizin hocalarının rehberliğinde ortaya koydukları anlamlı bir başarıdır.

Retorik sadece İletişim Fakültesi öğrencilerinin değil bütün Medipol öğrencilerinin de katkı verebilecekleri bir içerikle okuyucusuyla buluşmak için yola çıkmış emeğin, sevdanın, titiz çabanın meyvesidir.

Bizi sevindiren bu eseri ortaya çıkaran, emeklerine saygı duyduğum bütün ekibi cân-ı gönülden kutluyorum.

Sevgiyle kalın.



**Prof. Dr. Ali Büyükaslan**

İletişim Fakültesi Dekan v.



# retorik

sayı 1

## Kampüs

Dil, Kültür, İletişim... Prof. Dr. Ali Büyükaslan 4-11

## Kültür

Bir Şişe Bir Resim 12-15

Tomris Uyar 16-21

Renklerin Dili: HolyFest 22-25

Yurtsuz Tiyatro 26-27

Bir Ses İki Hareket 28-31

## Yaşam

Kanlıca'da Saklı Cennet Mihrabat Korusu 32-37

Naif Kimlikler; Farklı Dil Tek Ses: Beyazıt Külliyesi 38-39

Yeni Adı Lokma 40-45

Eski Her Zaman Yenidir 46-49

## Sinema & Dizi

Apokaliptik Düzendeki The Walking Dead 50-53

Ahlat Ağacı 54-57

## Fotoğraf

Fotoğrafçılık Haftası 58-67

## Sosyoloji

Bir Sosyolog Ali Şeriatı 68-71

## Psikoloji

Lucid Dream 72-73

## Kaybolan Meslekler

Bir Devre Adını Veren Maden: Bakır 74-77

## Spor

Düzce 78-83

Astronot Adaptasyonundan Spora: Kangoo 84-87

## Gezi

Barcelona 88-93

## Tekno-Yaşam

Dijitalleşen Yaşamlar 94-97

İstenmeyen Misafir "Ön Kamera" 98-99

Geleceği Yöneten Bilişimcilerin Zirvesi: Yönetim Bilişim Zirvesi 100-101

## Deneme

Kelimelerin Kimliği 102-103

İyi Hayat Erdemli Şehir 104-105

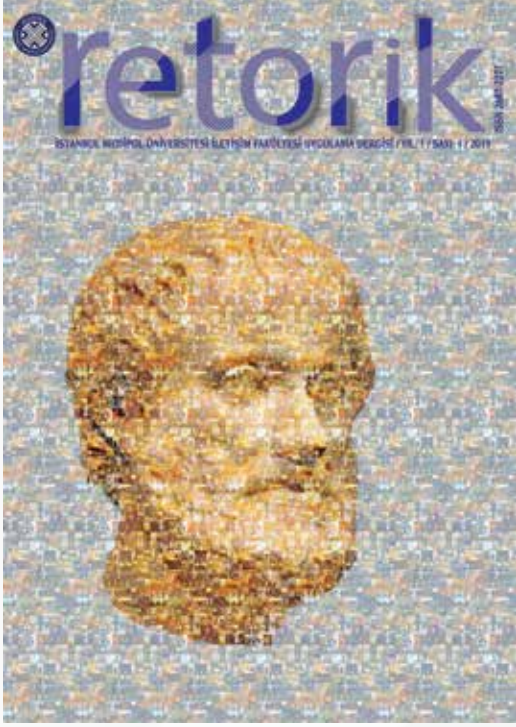
Kendini Keşfet 106-107

## Akademik Bakış

Retorik 108-111

Diş Hekimliğinde Yeni Bir Ekol: Ortotropik 112

# retorik



**Haber ve Kültür-Sanat Dergisidir (ISSN 2687-2277)**

Yıl: 1 – Sayı: 1 / 2019

**İstanbul Medipol Üniversitesi Adına Sahibi**

Prof. Dr. Sabahattin AYDIN (Rektör)

**5187 Sayılı Kanunla Sorumlu**

Prof. Dr. Ali BÜYÜKASLAN (Dekan v.)

**Genel Yayın Yönetmeni**

Dr. Öğr. Üyesi İhsan EKEN ve Dr. Öğr. Üyesi Başak GEZMEN

**Yayın Kurulu**

Doç. Dr. Yusuf ÖZKIR, Dr. Öğr. Üyesi Korhan MAVNACIOĞLU,  
Doç. Dr. Ayşen AKYÜZ, Doç. Dr. Müge DEMİR AYRAL

**Editörler**

Veli YÜCETÜRK, Oğuzhan AÇIKALIN, Nursena SARITAŞ,  
Abdülkerim ASKER, Mürvet KARA

**Yazı İşleri**

Elif YOLCU, Buse ŞİVİL, Sila ÇAKAL, Emre YAMAÇ

**Fotoğraf Ekibi**

Arife KARAKUM, Betül ÖZCAN, Meltem ÇELEBİ

**Görsel Tasarım**

Betül ÖZCAN, Ceren GÖKBUDAK, Feyza UZUNER,  
Rümeysa ÇELİK, Şeyda TEZCAN,

**Kapak Tasarımı**

Betül ÖZCAN

**Muhabirler**

Ömer YILMAZ, Eylül KUŞDİLİ, Mürvet KARA, Tunahan BALTA,  
Arife KARAKUM, Recep T. ÇELİK, Emrehan YAMAÇ, Abdülkerim  
ASKER, Betül ÖZCAN, Ecem SOKUR, Elif YOLCU, Nursena  
SARITAŞ, Büşra, Veli YÜCETÜRK, Asena İŞLEROĞLU, Rümeysa  
ÇELİK, Şeyda TEZCAN, Meltem ÇELEBİ, Oğuzhan AÇIKALIN, Eyüp  
KARAGÖZOĞLU, Oğulcan YILDIZ, Buse ŞİVİL, Burak KOLENOĞLU

**Katkıda Bulunanlar**

Olçay ÖZEN, Araş. Gör. A. Serkan OKAY, Emre TOPÇU,  
Onur YÜKSEL, Ömer HASANOĞLU, Ceylan SİVİŞ

**İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi**

**Adres:** Göztepe Mahallesi Atatürk Caddesi No 40/16 34815 Beykoz,  
İstanbul

**Tel ve Web:** 444 85 44 - www.medipol.edu.tr

**Renk Ayrımı- Baskı- Cilt: İhlas Matbaacılık**

**Adres:** İhlas Medya Plaza, 29 Ekim Caddesi, No: 23, 34197, Yeni-  
bosna / İstanbul

**Tel ve Web:** 0212 454 35 10 - http://www.ihlasmatbaacilik.com

Retorik Dergisi, İstanbul Medipol Üniversitesi öğrencileri tarafından hazırlanmıştır. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları İletişim Fakültesi Uygulama Dergisi Retorik'e aittir. Yazılı izin olmadan alıntı yapılamaz.

*Dil, Kültür, İletişim...*

*Prof. Dr. Ali*

# *BÜYÜKASLAĞ*

“Kültürler arası iletişim; insanları ve toplumları, kendi kültürel kodları ile oluşturdukları davranış biçimlerine göre tanıyarak benzerlikler ve farklılıklara saygı göstermek ve bu anlayışa sahip bir iletişim kurmanın adıdır.”



*“Eşya insanla izah edilecek yerde,  
insan eşya ile izah edilmeye başlandı.”*

**Nureddin TOPÇU**



**İletişim ya da kültürler arası iletişim söz konusu olduğunda ders içi gerekse ders dışı konuşmalarınızda bizlerle paylaştığınız, hayata dair çok güzel örnekleriniz oluyor. Sizin bu konuda ve insan ve hayat ilişkisi hakkında, iletişimi de merkeze aldığınız düşüncelerinizi merak ediyoruz. Neler söylemek istersiniz?**

İnsanın merkezinde olduğu ve diğer canlılarla, çevresiyle kuracağı her türlü ilişkiyi aslında bir iletişim eylemi olarak düşünebiliriz. Ancak bu iletişim eylemini sadece bir mesajın aktarılması olarak görmek gerekiyor. Çünkü bu eylemin sonucunda bir anlama-anlaşma, tanıma-tanışma, bilme-bilişme söz konusudur. İnsanın dünyaya geldiği andan itibaren çevresiyle olan ilişkisi aslında bir iletişim eylemidir. Bu iletişim eyleminin bir konuşma boyutu vardır. Bu konuşma boyutunun getirdiği, mesaj iletme boyutu vardır. Mesaj iletme boyutunun sonucunda ise geri bildirim vardır. Lâkin daha geniş bir perspektif ile düşündüğümüzde insanın hayatla ilişkisi gerçekten anlamaya, tanımaya, bilmeye yöneliktir. Bütün bunlar, iletişim dediğimiz kavramın içerisinde olur. Bu yönüyle baktığımızda sadece kendimizin de içerisinde olduğu bir dünyayı düşüneyiz. Çünkü başka hayatlar da söz konusu ve her birinin kendi çevresiyle, iç sesiyle, hayal dünyasıyla, başka insanlarla iletişimi aslında insanın ne kadar da yüce ve güzel bir varlık olduğunu gösteriyor. Bu iletişimin anlama ve bilme ile daha da bir anlam kazandığını, dolayısıyla insan merkezli olan bütün eylemlerin kimi zaman zorunluluktan kimi zaman da istek ve arzudan kaynaklanan bir iletişim eylemi

olduğunu söyleyebiliriz. Bütün bu haliyle de iletişim, insanın merkezinde olduğu her şeyde insanla birlikte var olmaktadır. Dolayısıyla insan ve iletişim ilişkisini birbirinden soyutlanmış düşünmüyorum. Böyle bir şey mümkün olamaz. Bunun için duyarsız taş gibi olmak lazım ama insan taş a bile bakarak bir şeyler hissedebilir.

**Üniversite eğitimi, sosyal medya ve gençlik kapsamında öğrenci profilini ve öğrenci profilinin dışına çıkarak insanları değerlendirsek nasıl bir panorama ile karşılaşırız? Siz bu konuda, örneğin; insan davranışlarını, kişiliğini, karakterini etkileyen medya araç-gereçleri konusunda ne diyorsunuz?**

Bunu şöyle söylemek gerekiyor; Her dönem kendi dilini oluşturur ve bu dili kullananlar öncelikle o dönemin gençleridir. Bu dilin kullanımıyla ortaya çıkan sonucuna farklı tanımlar getirilebilir. Kuşaklar arası uzaklaşma, yakınlaşma, çatışma, farkına varamama ya

da farkında olmama, ne dersenez deyin, ki sosyoloji ve psikolojide bunların, iletişim konusunda çok farklı tanımları vardır. Yine de şu bir gerçektir ki her dönem, kendine ait özellikler ile tarih sahnesinde yer alır ve bu dönemin de kendine ait bir dili, bir ifade etme tarzı, bir yaşam biçimi vardır. Bunun hayata bakan yönünde, giyim kuşamından tutun düşünme biçimlerine, davranış tutumlarından hayattan zevk alma şekline, geçmiş ve şimdiden geleceğe dair düşüncelerine kadar her dönemin kendi algıları ve anlayışları değişir. Bu değişim birden gerçekleşmez, zaman içerisinde olur. Yani 'Hadi, şu önümüzdeki 20 yıl şöyle davranın!' denmez. İnsanın tarih sahnesine çıktığı andan bugüne kadar günbegün pişerek bu noktaya gelmiştir. Bundan sonra nereye gideceğini tahmin edebiliriz ama kesin şudur diyemeyiz. Çünkü, benim çocukluğumda ve gençliğimde 'Acaba olur mu?' dediğim şeylerin daha da ötesi gerçekleşti. Sosyal medya dediğimiz bugünün gerçekliği iletişim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler, bizim gençliğimizde hayallerimize giren şöyle mi olacak, böyle mi olacak dediğimiz şeylerin hakikaten çok ötesinde gerçekleşti. Bundan 30 yıl önce dünyayı avucumuzun içine alacağımızı söyleseler kimse inanmazdı. Bundan sonra ne olacak, sorusunun cevabını da bugün gençler olarak sizler göreceksiniz. Fakat bir şey var; günümüzde sosyal medya, ilişkileri ve iletişimi düne göre farklılaştırdı. Bir şeyi daha farklılaştırdı, buna değinmeden geçemeyeceğim. Bir dönem nostaljisi yapmak durumunda da





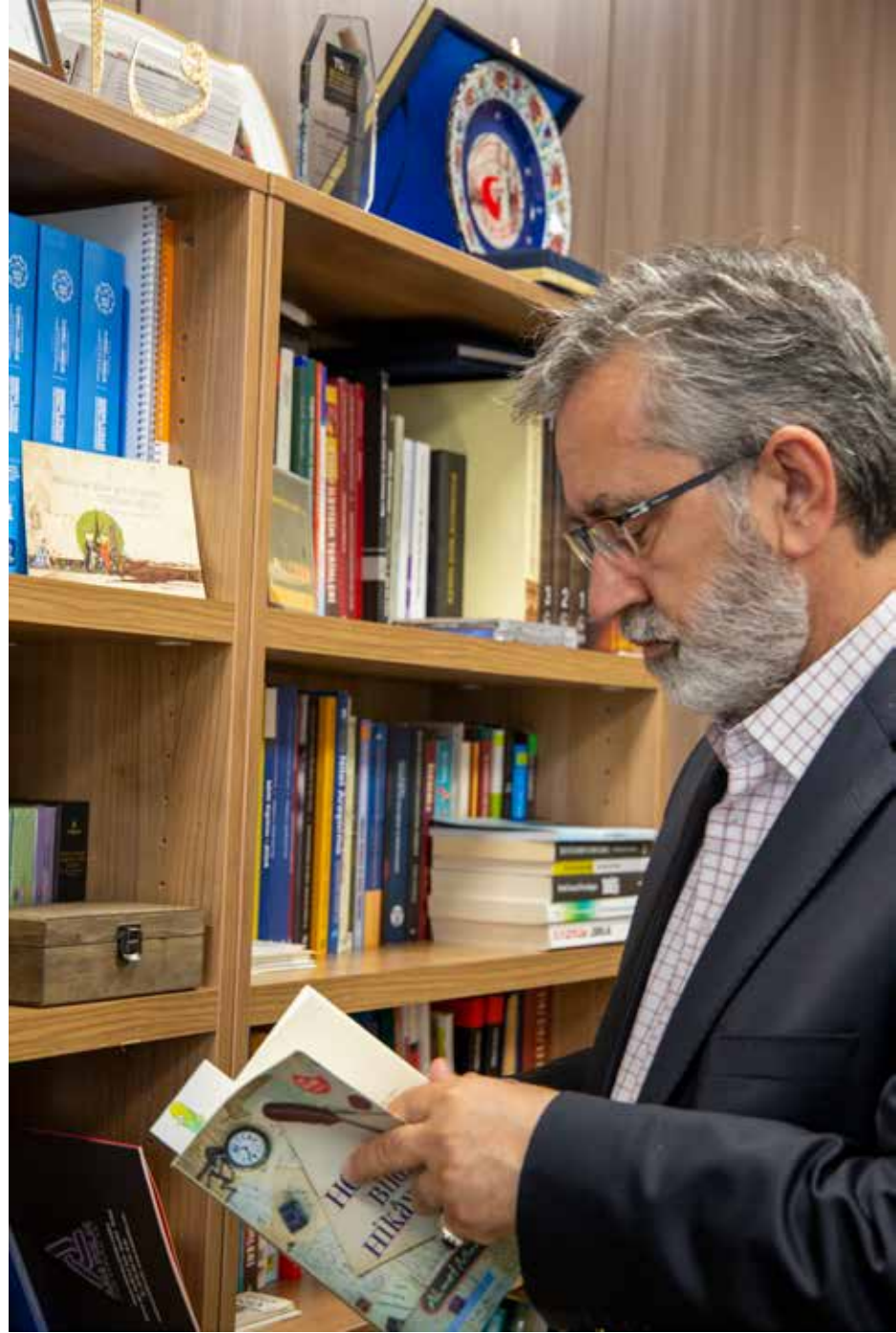
değilim. Çünkü söylediğim gibi her dönemin kendi dili oluşuyor ama bir şey vardı. Dün hakikaten o olduğu için toplumsal bağlar güçlüydü. Dostluk, vefa, komşuluk, yakınlık, sözünde durma, fedakârlık gibi. Toplum ve insan ilişkileri bağlamında bunlar da değişti. Neden sosyal medya ve yeni iletişim teknolojileri bunları da değiştirdi? Bugünün insanı böyle değildir, bunlardan yoksundur demiyorum ama toplumsal olarak insanları birbirine sıkı sıkıya bağlayan şeyler bu kavramlardı. Yakınındaki yoksulluğu görmeyen insan, dünyanın bir başka köşesindeki insan için bir kampanya imzalayabiliyor. Hâlbuki o kampanyaya daha layık ve daha muhtaç olan yanı başında... Baksa kafasını o ekrandan kaldırılabile görebilecektir. Dolayısıyla günümüz sosyal medyası uzakları yakın, yakınları uzak gösterebiliyor.

Aile içi ilişkilerden uluslararası ilişkilere kadar birçok şey yine boyut değiştiriyor. Amerikan başkanı Trump, durup dururken bir tweet atıyor ve ortalık allak bullak oluyor. Bir devlet geleneğinde, dedikodu yaparak devlet yönetilmez ama bu da yeni dünyanın yeni iletişim biçimlerinin ve algı yönetiminin oluşturduğu bir şey olsa gerek. Dün televizyon misafirlikleri, ev gezmeleri yok etti derken bugün bu yeni dönemde ve onun ortamında bırakın misafirlikleri, gezmeleri; komşuluğu, aile ilişkilerini de yok ettiğini görüyoruz. Diğer taraftan bu yeni iletişim ortamı, eğer ona mahkûm olmazsanız yararlanabileceğiniz birçok imkân sunuyor. İnsanlar uzaklardaki çocuklarıyla veya yakınlarıyla bir perde, bir ekran gerisinden de olsa görüşüp konuşabiliyorlar.

Felsefi olarak baktığımızda dün-bugün-yarın kıyaslaması yapacak olursanız; dünü gördük, bugün kendi çağımızda yaşıyoruz. Yarınla ilgili herkesin, kendi ait olduğu dönemin özelliklerine göre, mutlaka çekinceleri vardır.

**Peki sadece biz öğrenciler mi adapte olduk? Yeni döneme aileler de adapte olabildi mi?**

Tabii aileler de buna ister istemez karıştılar. Öğrenciler hem gençlik çağına hem de yaşlarına uygun olarak bu işte her zaman dina-



mik ve enerjik olan yaş grubudur. Onların bu enerjik ve dinamikliği, toplumsal değişimlerde etkili olan grup olmalarını da sağlıyor. Ancak bu durum toplumu kontrol edilemez bir ortama da sürükleyebilir. İstenmeyen toplumsal olaylara da gebe olabilir. Çünkü sosyal medyanın aldatıcı birtakım manipülasyonlarıyla da bir anda bir gençlik hareketinin, yanlış bir yönlendirme ile boşa çıkan bir eylem tuzağına düştüğünü örnekleri de yaşadık, gördük, görüyoruz.

Ailelere, kuşak olarak gençlerden daha ileri yaşlarda olanlara şöyle söylenebilir; şu anda 40-60 yaştan, birçok kişi erkek olsun kadın olsun sosyal medyanın cazibesine kendilerini kaptırıp en azından kendi ilgi alanları doğrultusunda, o dünyanın içerisinde yer alıyorlar. Buna

rağmen söylediğim bir şey var; insan hâkimi olduğu şeyin sahibidir, mahkûm olduğu şeyin de kölesidir. Bu beylik bir söz olabilir ama eğer mahkûmuysanız bir şeyin, onun kölesi olursunuz. Sizi yönetirler. Buna dikkat etmek gerekiyor

**Peki kendinizi sosyal medyanın ne kadar içinde buluyorsunuz?**

Kendimi şanslı görüyorum. Çünkü yaş kuşağında bilgisayar ile ilk tanışanlardan biriydim. Yaşıtlarım henüz bilgisayar başına oturmadan ben bilgisayarla içli dışlıydım. Bu bana bir avantaj sağladı. Şu an bile hem bir kullanıcı hem de bir içerik üreticisi olarak, yaş kuşağımın önünde olmanın getirdiği avantajları kullandığımı söyleyebilirim. Çünkü yeni iletişim teknolojilerini anlayıp, üzerinde kafa yormamız gereken en önemli nokta, içerik



üretimidir. Eğer üretimde başarılı olabilirsek bireyler ve toplum olarak sosyal medyanın mahkûmu olmayız.

**Peki biz üniversite öğrencileri, öğrencilik dışında bir şeyler yapıyor muyuz? Sizin uzun yıllar boyunca üniversitelerde hocalık yaptığınızı biliyoruz. Tecrübeleriniz ve gözlemlerinizi bu konuda bize neler diyor?**

Sizin yaş kuşağınız yani üniversite kuşağı, daha toplumsal ve birbiriyle daha pozitif ilişki kurabilecek özelliklere sahip. Bu, size birçok avantajı beraberinde getiriyor. Belki bir kuşak karşılaştırması, konuyu daha anlaşılır kılacaktır. Bizim zamanımızda Anadolu'nun bir şehrinde yaşıyorsan İstanbul'daki gençlerle iletişim kurma imkânın sıfırdı. Günümüzde ise dünyanın başka köşelerinden insanlarla bir duygu veya düşünce etrafında bir anda örgütlenip güzel şeyler yapabiliyorsun. Ayrıca bilgiye erişme noktasında çok büyük avantajlara sahipsiniz. Görsel hafızanızı güçlendirebilecek güzel imkanlara sahipsiniz. Diğer bir taraftan önceden de belirttiğim gibi manipülasyonlara da maruz kalabiliyorsunuz. Bu da sizin şanssızlığınız. Duyularınıza bile hâkim olabilecek, sizi istediği gibi yönlendirebilecek bir mekanizma, bir aygıt var elinizde.

**Biz iletişim fakültesi öğrencileri olarak, edindiğimiz bilgileri uygulamaya ağırlıklı bir çabaya dönüştürme aşamasındayız. Bugün buluşmamızın sebebi de bu aslında. Retorik dergisi ile ilgili neler düşünüyorsunuz? Bizi okuyacak mısınız?**

Retorik dergisini öğrencilerin çıkarıyor olması ve bu çerçevede gelip benimle bu konuda bir röportaj yapmanız beni mutlu etti. Bir röportaj tekniğini kavrama, hangi soruları, hangi kişilere, nasıl sor-

malınızı öğrenme açısından güzel bir örnek.

Uygulamanın olmadığı hiçbir eğitim-öğretim, çok başarılı olamaz. Böyle düşünüyorum. Çünkü ne yaptığını ne öğrendiğini bilmenin adıdır uygulama. Kitaplarda her şey yazar ama siz bunu pratiğe aktarmadığınız zaman, yazılı olanla saha da olanın arasındaki farkı anlayamaz, göremezsiniz. Bu noktada sizin bu dergiye ilginiz ve çabanız takdire şayan. Ben bunu devam ettirmenizi özellikle isteyeceğim. Çünkü insan şununla mutlu olur: Birileri ile bir röportaj yapıyorsunuz ve bunu yazıya döküp sayfa düzeni içerisinde bir dergiye yansıtıyorsunuz. Bu dergi artık basılıp masanın üzerine geldiği andan itibaren, tarihte kendine ayrılan bir noktada bulunacaktır. Bu röportajı yapan kişiler olarak yalnızca sizin sevdiğiniz bir şey değildir. Sizinle ilgisi olan herkes, başta hocalarınız olmak üzere aileniz, ortaya koyduğunuz bir ürünü görmekten mutlu olacak insanlar da sevinecektir.

Retorik dergisinin adı gerçekten çok güzel ve içeriğini de ismine yakışır bir şekilde oluşturduğunuzda bence çok güzel bir uygulama olacaktır. Hatta yeni iletişim imkânlarını da kullanarak hem basılı hem de e-dergi formatında çok güzel bir dergi ortaya çıkarılabilir. Dergilikte sektör dergileri olur. Bunun dışında kültür, magazin, sanat, toplumsal, felsefi fikir dergileri olarak kategorilere ayrılır. Üniversitemizin öğrencileri olarak bütün bunları harmanlayacağınız bir dergi, çok geniş kitleye hitap edecektir.

Biz sanat ve tasarım odaklı çalışmalar yapıyoruz ve yapacağız.

**“Biz sanat ve tasarım odaklı çalışmalar yapıyoruz ve yapacağız.”**



Bakin işte bu da kendinize yön çizmenizle alakalı bir şeydir. Sanat ve tasarım adı altında pek çok içerik üretebilirsiniz. Sonuçta bu sadece görsel sanatlar değil. Sinemadan tutun tiyatroya kadar edebiyattan ve edebiyat ürünlerinden tutun yeni yeni ortaya çıkan sanat türlerine kadar her şeyi alabilirsiniz. Tasarım ise bir sanat, bir başka ifade biçimi olarak tasarladığınız şeylerdir ve okulumuzda aldığınız eğitim ve uygulamalarla açılmış olacaktır. İlgilisi tarafından dikkatle takip edilirse ortaya güzel ürünler çıkaracağınıza da inanıyorum.

**Biliyoruz ki Avrupa'da ve Afrika'da çokça seyahatlere gittiniz. Buradan hareketle insan-hayat-iletişim üçgeni hakkında neler söylemek istersiniz? Ayrıca bu soruyu dün, bugün, yarın ile ilişkilendirerek sizden dinlemek istersek neler söylersiniz? Çünkü biz biliyoruz ki sosyal medya ve yeni medya üzerinde zaman zaman ders içerisinde ya da ders dışındaki konuşmalarınızda da özellikle vurguladığınız bazı temalar var. Bunları önemsiyoruz ve sizden tekrar duymak istiyoruz?**

Evet, Afrika, Avrupa ve Türkiye Allah nasip etti, çokça seyahat etme imkânı oluştu. İnsanları tanımak, coğrafyaları tanımak, başka coğrafyadaki insanların davranışlarını gözlemlemek size çok şey katıyor. Kimi zaman komik durumlara düşüyoruz kimi zaman acınası ağlamaklı hallerimiz oluyor ama dünyanın merkezinde bizim bulunmadığımızı anlıyoruz. Birçok coğrafyada, birçok insanın, hayalleriyle, duygularıyla, umutlarıyla, hevesleriyle ve beklentileriyle var

olduğunu görüyoruz. Fakat insanların, birbirini ezmek üzerine bir mücadele içinde olduğunu görmek de ayrıca canımızı sıkıyor. Afrika'da dünyanın en zengin yeraltı kaynaklarına sahip ülkelerin, başkaları ta-



rafından dünyanın en fakir ülkeleri haline getirilmesi, insanın insana yaptığı en büyük yanlış olarak gözümüze çarpıyor. Bu da bizi üzüyor.



Öte taraftan Afrika'da erkek-kadın açlık ve yoksulluk içindeki insanlar için Anadolu'daki bir köyde veya bir ilkokulda çocukların üç beş kuruş toplayarak oralarda su kuyusu açtırmalarını görmek de aynı derecede sevindiriyor. Avrupa'da o kadar güzel insanlarla tanıştım ki hakikaten o insanların buldukları yerler için büyük bir değer olduklarını düşünüyorum. Bizim ülkemizde de böyle güzel insanlarla karşılaşmak mutlu ediyor. Çok gezdiğiniz zaman olumsuz kötü örneklerle de karşılaşıyorsunuz. İyiliğin insanlarını gördüğünüzde mutlu oluyorsunuz; kötülüğün insanlarını gördüğünüzde üzüluyorsunuz. Dilerim iyi insanların oluşturduğu bir dünyada yaşarız.

Afrika'yı Türkiye'deki hemen her gencin görmesini isterim. Çünkü 'Afrika' sömürgeler, açlık, sefalet, fakirlik, yokluk, yoksunluğun kol gezdiği bir coğrafyanın adı. Her ülkenin bir Afrika'sı var aslında. Ülkemizde de aynı yoksulluğu çeken insanlar vardır ama şu var ki, bu yoksulluğu el birliğiyle ortadan kaldırma mücadelesi veren bir milletiz. Böyle bir güzelliğimiz var. Başka ülkeler de bunu yaparlar ama bu coğrafyanın insanları, bunu gerçekten karşılıksız yapmayı bilmişler.

Benim heyecanımı ancak Afrika'yı gördüğünüzde anlarsınız. Bize karşı olan muhabbetleri bambaşka. Bu çok açık. Oraya giden bir Avrupalı ile bir Türk arasında fark var mı? Onlar çok çok farklı hissediyor. Çünkü onlar da neyin ne olduğunu çok iyi biliyorlar. İnsan kendisine yaklaşımını pozitif ya da negatif hissettiği ülkelere ve toplumlara karşı duruşunu seçebilecek akla ve zekaya sahiptir. Onlar da bunu gösteriyorlar.



bu insanlar ileri bir sanat anlayışına sahipler, olur. Öyle muazzam işçilikler yapmışlar.

**Bu insanlar bunları yaparken teorik hiçbir bilgisi yok değil mi?**

Hiçbir bilgisi yok. Atalarından ne gördüyse onu yapıyor. Keşke o eseri size gösterebilsem. Fotoğrafını çektim ama nerelerde bilmiyorum.

**Hatırlıyorum, bir keresinde bahsetmiştiniz. Avrupa'da bulunduğunuz sırada insanlara geleneksel Türk misafirperverliği çerçevesinde bir şeyler ikram ediyordunuz. İnsanlardan da aynı düşünceli tavrı bekliyordunuz ama birlikte çalıştığınız bir insanın, köfte pilav yerken size teklif dâhi etmediğini ve canınızın çok çektiğinden bahsetmiştiniz. Bu tür kültürel farklılıklardan kaynaklı ilginç örnekler var mı?**

Kültürler arası iletişim; insanları ve toplumları, kendi kültürel kodları ile oluşturdukları davranış biçimlerine göre tanıyarak benzerlikler ve farklılıklara saygı göstermek ve bu anlayışa sahip bir iletişim kurmanın adıdır. Türk misafirperverliğini düşündüğümüzde yemeyiz yediririz, içmeyiz içiririz. Bu kolay kolay değişmez. Okulda iki-üç mandalina, portakal veya elma yiyeceksem birkaç tane fazladan götürüyordum. Bir-iki tane yiyip kalanlarını ikram ediyordum. Orada bizdeki gibi çaycımız, kahve getirenimiz yoktur. Otomatik makinalardan bir bardak alır içersin. Ben her gittiğimde fazladan bardakla dönerim., odada birileri varsa onlara da ikram etmek için. Ne hikmetse bizim mesai arkadaşlarımız, genellikle bir bardakla gelirler. Bu, benim tuhafıma gider onlarda anlayış farklı. Bize tuhaf gelse de onlar için son derece normal. Hatta bu sefer

**Afrika seyahatinizde bir ağaç kavuğundan yapılmış, o insanların günlük hayatta kullandıkları fakat sizin bir şaheser olarak gördüğünüz ahşap bir eserden bahsetmiştiniz. Bunu anlatabilir misiniz?**

Bu, farklı coğrafyaları gezmenin, insanları tanımanın aslında ne kadar değerli olduğu hakkında bir fikir veriyor. Yanılmıyorsam Burkina Faso'daydık. Otantik yerleri gezmeye özen gösteriyoruz. Boş vaktimiz kalırsa, orada bir turistik ya da değerli objelerin, nesnelere satıldığı bir yer gezerken, bir iki parça ağaç, biraz kalın ve ağaç kütüğünden oyulmuş nasıl tarif etsem; sandalye desem değil, tabure desem değil ama ilginç bir koltuk... Tamamen el işçiliği ile yapılmış. Sadece oturma yerinde böyle yatay bir delik açmışlar. Sırt yaslanacak kısmını da onun içinden geçirmişler. Oldukça kalın, damar çizgileri son derece doğal bir ahşap. Baktım çok portatif ve bir o kadar estetik bir görüntüsü var. Valize koyacağım ya da getirebilecek durumda olsaydım hiç durmaz alırdım ben onu. Sordum. 'Bunu nasıl yaptınız?' dedim. İsmi hatırlamadığım bir ağacın kökünü çıkardıklarını ve o kökten bunu elde ettiklerini, herhangi bir bozulma, kırılma olmadığını söylediler. İşin ilginç tarafı ne biçimi ne bir şekli var fakat el işçiliğini gördüğümde hayran kaldım. İnanın dünyanın herhangi bir yerinde, doğal ve özgün eserler kategorisinde bir sanatçının eseri olarak müzayede koysanız bir sanat eseri olarak değerlendirebilir. Fabrikasyon, in-

san sevgisinin ve alın terinin eksik olduğu şu oturduğumuz koltuklar ile onu karşılaştırdığım zaman insan o esere oturmaya kıyamaz.

Her kültür kendi güzellik anlayışını ihtiyacıyla buluşturduğu zaman ortaya muazzam bir eser çıkıyor. Mesela Osmanlı'ya, Selçuklu 'ya bakın. Taş işçiliği, ahşap oymaları inanılmaz güzel. Balkanlar'da evlerin kapılarını özellikle gidip görünizi isterim. Çok güzeldir. Afrika diyorsunuz, ihmal edilmiş, eziyet, yoksulluk ama oradan bir adam çıkmış devasa bir ağacın yüzyıllar sonucu oluşmuş kökünden bir sanat eseri ortaya koyuyor. Üzerinde düşündüğünüz zaman arkasındaki emeğe anlayışa saygı duyuyorsunuz. Bir mağazada ağaç kütüğü koyup 3000-5000 tl'ye satıldığını biliyoruz. Sadece dekor amaçlı bir kütüğe bu paralar verilebiliyorsa bu, paha biçilemez bir eserdir. O eseri görseniz diyeceğiniz tek şey,



hesabı ben ödeyeyim, dediğinizde 'Neden sen ödüyorsun ki?' gibi bir soruyla karşılaşabilirsiniz. Bir gün öğlen vakti odada otururken karnım acıkmıştı. O sırada yabancı meslektaşım pilavla köfte yiyordu. Bir güzel de koktu köfte pilav. Ben bekliyorum ki, 3 tane köfte var, bir tanesini bana teklif etsin de alayım. Çok güzel koktu yani yalan mı söyleyeyim ama teklif etmedi. Tabi gözüm kaldı. Onu gözümün önünde yemesi çok zoruma gitti. Fakat yadırgamamak lazım. Kültürleri öyle.

**Hocam kültür farklılıklarından, kültürlerarası buluşmalar, tanışmalardan bahsediyorsunuz. Bu açıdan değerlendirmek istersek İstanbul için ne söylersiniz? İstanbul'da yaşamak sizin için ne ifade ediyor?** İstanbul'da yaşamak benim için çok farklı şeyler ifade ediyor tabii ki! Ancak sorunuzu kültürlerarası ilişkiler, buluşmalar, tanışmalar açısından cevaplandırmak gerekirse bu benim için inanılmaz bir fırsata dönüşüyor.

İstanbul'u yaşamakla İstanbul'da yaşamak inanılmaz farklı şeyler. Ben Allah'a şükürler olsun her ikisini de olabildiğince yapmaya çalışıyorum. İstanbul'u yaşıyorum. Balık tutuyorum. Tarihi yerlerini, kültürel miras olarak bize bırakılanları, inanç merkezlerini, doğal güzellikleri, yeni yerleri daima keşfetmek için hafta sonları eşimle gezilere çıkarım. Bunun dışında İstanbul'da yaşamamanın getirdiği güçlükleri

de yaşıyorum. Örneğin trafik sorunu beni sinirlendirmiyor aksine sabırlı olmayı öğretiyor bana. Bu bardağın dolu tarafını görmek gibi. Eğer soruna odaklanırsanız ve hep sorunlarla kendinizi meşgul ederseniz hayatı kendinize çekilmez kılarırsınız. Ama İstanbul'da yaşıyorsanız bunlar hayatın bir parçasıdır deyip geçip gidirsiniz. Dünyanın her yerinden insanların yaşadığı bir büyük şehirden bahsediyoruz. Bu büyük ve etkileyici şehir siz eğer ondan yararlanmayı, onu hissetmeyi bilerseniz size her konuda çok şey verir.

Herkes aradığını bulur İstanbul'da. Ben böyle düşünüyorum.

**Son olarak bir sorum var. Sizin bir fotoğrafınızı görmüştüm. Bir timsahın üzerindeydiniz. Bu fotoğrafın hikâyesinden bahsedebilir misiniz?**

Her gittiğiniz yerden eğer bakmayı ve görmeyi bilerseniz çok güzel hikâyelerle dönersiniz. Gezilerimizden birinde bize bir timsah köyü olduğunu söylediler. Biz de gezelim görelim, dedik ve gittik. Timsahlı köye gittik. Köyde bir dernek kurmuşlar bunun için. Birkaç gençle birlikte timsahların yanına gittik. Gençlerin ellerinde çok uzun sopalar vardı. Timsahlar da bu duruma alışmışlar gibiydi. Timsahlar için üç tane tavuk aldık. O kadar cılızlar ki tavuk demeye bin şahit ister. İnsanları ne ki tavukları ne olacak? Tavukların parası köyün derneğine gelir oluyormuş. Tavukları ellerindeki uzun sopalara bağlıyorlar.

Tavuğu ayağından sallandırıyorlar. Tavuğun sesini duyan bütün timsahlar gölden çıkıyor. Biz kaçtık tabii o anda. Timsahlar sipere yatmış gibi bekliyor. İrili ufaklı yüzlerce timsah... Bir iki tanesi yaşlı, büyük. Çok büyükler. Tavuk sağa sola savrulunca kapıştılar hemen. Havada kapıyorlar. 3 tavuğu da yediler. Gençlerden biri bana 'buraya gelir misin?' dedi. Ayağını timsahın kafasına bastırdı. Ben de timsahın arkasına geçip kuyruğunu tuttum. Timsah kafayı oynatınca kaçtım. Genç tekrar gelmemi istedi. Bu sefer gittiğimde timsahın üstüne oturdum. Oturdum ama hafif kıpırdasa herhalde dünyanın en hızlı koşucusu olurum. Sonra kendi kendime, ya ben ne yapıyorum, dedim ama yine de oturdum. Biz 8-10 kişiydik. Bir arkadaşım daha benim kadar cesaretli davrandı. Bu timsahların sersemletilmesiyle mi alakalı yoksa bizim deli cesaretimiz mi bilemiyorum ama şimdi yap deseler yapmam. Bir başka gezimizde de büyük bir dinazor iskeleti gördük. Malideydik. Bir yerde okumuştum; bugüne kadar bulunan en büyük dinazor iskeleti orda bulunmuş. O iskeletin de üstünü tenekelerle kapatıp, korumaya almışlar. Parçalarını da birleştirmişler. Hakikaten gittik gördük. Devasa bir şey.

**Bunu yaptığınızda kaç yaşındaydınız hocam?**

Bundan 6-7 sene önceydi. Ellili yaşlardaydım. Değişik bir deneyim oldu benim için. En azından hayat albümümüzde böyle bir fotoğraf eklemiş olduk. Fakat timsahlar korkunç hayvanlar. Geceleri aç kaldıklarında çıkıp köyden birçok kişinin kolunu bacağına kopartmışlar, yemişler. Gölet köyün ortasında. National Geographic belgesellerindeki hayata bizzat yakından şahit olduk. Kismet olursa yakınlarda tekrar bir Afrika seyahatimiz var.

Umarız keyifli bir seyahat geçirirsiniz hocam. Röportaj için çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ediyorum. Emek sarfedildiğinde her sonuç güzel olur. Onu güzel kılan o emektir. Ben de sizlere emeğinizin karşılığını fazlasıyla almanızı diliyorum.



# BİR ŞİŞE BİR RESİM



*“Kimsin sen, ne çizdin,  
neden böyle bir şey yapıyorsun?”*





Çocuk yaşlarda futbola büyük bir sevgi ve ilgi duymuş -nedendir hiç bilmem ama büyük sanatçılar şairler, ressamalar, felsefeciler futbola büyük ilgi duyup, profesyonel sayılabilecek seviyede içinde bulunmuşlardır- hatta hayatını buna göre şekillendirmek istemiştir, lakin sağ ayağında yaşadığı sakatlık buna engel olmuştur. Yaşadığı bu sakatlıktan birkaç sene sonra "İspanyol Gribi" hastalığına yakalanmıştır. Annesi ise bu hastalıktan dolayı hayatını kaybedince kendisini bu kayıptan sorumlu tutmuştur. Annesinin ölümünden sonra babası Ekrem Bey başka bir kadınla evlenmiş, bu olay da Mualla'yı etkilemiştir. Babasının evliliğinden sonra ailesiyle aynı evde yaşamayan Mualla, Zürih'e mühendislik okumaya gitmiş lakin eğitimini bırakıp sanat okumaya karar vermiştir. Yurt dışında geçirdiği süre onu alkole bağımlı bir hale getirmiş, içki ve resim onu bulunduğu hayattan uzaklaştırmıştır. Kendini her şeyden geride tutmuştur. Almanya'da alkol tedavileri görmüş fakat hiçbir zaman kopamamıştır. Hatta içki onun için o kadar önemli bir hale gelmiştir ki, Picasso'nun onun için çizdiği resmi bile içki karşılığında satmıştır. Picasso defalarca onunla görüşmek istediğini belirtse de bir kere bile görüşmemiştir. Picasso ile bile görüşmeyen Mualla bana hep usta yazar Charles Bukowski'nin yaşadığı durumu anımsatmaktadır; Bukowski de kimseyi önemsemez, mutsuz olduğunu bilir ve onu en rahat ettiren eylemi devam ettirirdi.

Picasso'yu bile kendine hayran bırakan bu güzide ressamımız resimlerinde bohemliği, işçileri ve gündelik yaşamı çok iyi yansıtmıştır.

Yolu tekrardan Türkiye'ye düşen Mualla öğretmenlik yapmaya başlamış, bir süre sonra istifa etmiştir. Belki de hayatındaki en büyük kırılma noktalarından biri, memleketinde yaşadığı olay olmuştur; Bir akşam oturduğu mekânda Atatürk'ün çizilmiş portresini görüp portredeki yanlış çizimlere küfürler etmiştir. Bu olay yanlış anlaşılmalı, polise şikâyet edilmiştir. Şikâyet eden kişi ise Atatürk'ün aşçısının oğludur. Bazı kaynaklara göre üç ya

Bugün Paris'teyim. İçimde bir heyecan var, sanki hiç karşılaşmadığım bir şeyle ya da biriyle karşılaşacakmışım gibi hissediyorum. Hava sisli, hafif yağmurlu, kasvetli ve bir o kadar da soğuk, ama içimdeki his bahardan kalma bir serinlik ve yaz güneşi kadar sıcak... Sığınmam gereken bir yer bulmalıyım düşüncesiyle bir yere girdim. Siz restoran deyin, ben bir birahane diyeyim. İçeride, havadaki sisle yarışacak kadar yoğun bir sigara dumanı var. Hemen bir sandalye çekip oturdum. Çantamdan gazetemi ve notlarımı çıkardım. Bir şeyler okumalıyım bir şeylerle ilgilenmeliyim.

Odaklanamıyorum. Hafif bir müzik var mekânda ve sağım solum, her tarafım dolu. Yan masada işçi olduklarını düşündüğüm birkaç kişi oturmuş sohbet ediyor. Karşı masalardan birinde bir adam bir şeyler çizmekle uğraşiyor, elinde fırçası masasında ise rengârenk sulu boya var.

Birkaç saat geçti... Halen çiziyor, boyuyor merak ediyorum ne yapıyor? Evet, şimdi toparlanmaya başladı. Çizdiği birkaç sayfayı barmene verdi ve karşılığında bir şişe içki aldı. Paltosunun iç cebine gazete kâğıdıyla sarılmış içkisini yerleştirdi. Ne yani bu kadar satılık emek bir şişe içki için miydi? Kalktı ve yürümeye başladı... Hafif aksayan sağ ayağı, eskimiş paltosu, tereddüt eden bir yüz ifadesi vardı. Kapıdan çıkarken sağını solunu bir-

kaç defa kontrol etti. Adamın kim olduğunu merak etmiştim. Peşinden gitmeliydim. Acaba Picasso'yu bu kadar merak edip, O'na bu denli hayran kalmış mıydım? Yoksa Picasso O'nu merak edip, hayran kalır mıydı? Belki de bu soruların cevabı doğrudu ve gördüklerim gerçekten olmuştu. Apar topar kalktım düştüm peşine... Adamı birkaç sokak takip edebilmişim fakat izini kaybettim. Merakımı gideremedim.

Aklımda dönüp duran birkaç soru vardı...

"Kimsin sen, ne çizdin, neden böyle bir şey yapıyorsun?"

Gün bitti, ama sorular bitmedi. Eminim sizin de sorularınız bitmedi. Şimdi merakınızı gidereceğim.

Fikret Mualla, gelmiş geçmiş en iyi ressamlarımızdan biri olmasının yanı sıra en sansasyonel sanatçılarımızdan birisidir. Kendisi oradan oraya savrulmuş, buhranlı yaşamın her halini görmüş ve bizzat yaşamıştır. Hayat hikâyesi 1903 yılında İstanbul'da başlamıştır.

Annesi onu bir kız çocuk olacak ümidiyle beklemiş, ismini önceden koymuştur. Doğacak çocuğunun isminin "Mualla" olmasını istemiştir. Doğduğunda kız değil de erkek olduğunu öğrenince Fikret ismini eklese de Mualla'dan yine de vazgeçmemiştir. Yaşadığı bu olay belki de onun hayatındaki travmalardan birisi olarak gösterilebilir.





da yedi gün kadar içeride kaldığı ve işkence edildiği söylenmektedir. Bu olay hayatı boyunca takip edildiği hissine kapılmasına sebep olmuştur. Yine oldukça başarılı olan ressamlarımızdan biri olan Abidin Dino, onun akıl hastanesine yatmasını sağlayıp bu durumdan mümkün olduğunca en az zararla kurtarmaya çalışmıştır. Akıl hastanesine yatmayı reddeden Mualla'nın ikna olmasını sağlayan sebep Neyzen Tevfik'in de belli dönemlerde orada yattığının söylenmesiyle olmuştur. Aynı zamanda Fikret Mualla, Neyzen Tevfik ile oda arkadaşı olmuştur.

Hastaneden çıktıktan sonra soluğu yine Fransa'da alan sanatçımıza Madame Agnes isimli bir Fransız kadın sahip çıkmış, ona her türlü desteği ve yardımı sağlamıştır. Madame Agnes tarafından hayatının bir kısmını sükûnet içinde geçiren Mualla az da olsa rahat bir nefes almıştır.

Çizdiği resimler Agnes tarafından saklanmış ve büyük bir koleksiyon haline gelmiştir. Agnes, sanatçımıza bir çiftlik evine yerleştirmiş ve ona çok iyi bakmıştır. Hayatının son dönemlerinde sakin bir yaşam geçiren Mualla ölüm anında bile yalnız kalmış ve 1967 yılında hayata veda etmiştir. Usta fotoğrafçımız Ara Güler, Fransa'da bulunduğu bir süre Fikret Mualla'nın peşinden

koşmuş, çok zorlansa da sonunda ulaşabilmiş ve fotoğrafını arşivine koyabilmiştir. Bu arada Ara Güler'in bizzat anlattığı hikayeyi Neziha Tavlaş'ın yazdığı Ara Güler Biyografisi'nde bulabilirsiniz.

Şu anda eserlerinin bir kısmı Türkiye'de Sabancı müzesinde sergilenmektedir. Hayata vedasından sonra 1974 yılında hem Ara Güler'in hem de dönemin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün çabaları sayesinde dönemine damga vuran Mualla'nın naaşı Türkiye'ye getirilmiş ve Karacaahmet Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Bir hikâye daha bitti.

Hiçbir sanat akımını savunmayı etkisinde kalmadan bambaşka olan, açan bir sanatçıdır Fikret Mualla. Hayatı farklı kesitlerle farklı yerlerde dalından kopan bir yaprak edasında olan sanatçımız, taklit edilemeyecek izler bırakarak aramızdan ayrılmıştır.

Sizce acıları olmasaydı Fikret Mualla yine de o sözünü ettiğimiz Fikret Mualla olur muydu?

İster sanatçı isterse de bizler gibi sıradan birisi olsun, insanı insan yapan yaşadıkları mıdır?

Bu sorular hep sorulacaktır...

**Söylenecek tek bir şey var...**

**Hoşça kal Fikret Mualla...**

**Huzur içinde yat...**

# Bir Adın Vardı Senin Tomris Uyar'dı

“Yazarken dünyayı bir anlığına değiştirebilirken,  
geçmişinizi bir santim yerinden oynatamıyorsunuz.”



**S**öz konusu Tomris Uyar olunca kelimeler yetersiz kalıyor. Tek derdim, ona haksızlık etmeden onu anlatabilmek aslında. “Yaşam öykümün yazılmasını istemem. Kendi üzerime düşünmeyi bu kadar önemli saymıyorum.” demiş Tomris Uyar. Belki de sadece yazdığı öykülerle anılmak, onlarla hayat bulmak istemiştir. Yazdığı öyküler ve Türk edebiyatına kazandırdığı pek çok çeviri yerine, onu hep aşkıyla başrolde görüyoruz. Bundan hoşnut olmasa gerek ki kendi hayat hikayesinin yazılmasını istememiş hiç. “Bir adın vardı senin, Tomris Uyar’dı.” demiş Edip Cansever bir şiirinde. Bir yerlerde ondan bahsedilirken hiç yalnız kalmamış Uyar. Şu üç şair, onu hiç yalnız bırakmamış. Soyadından da anlaşılacağı gibi ilk akla gelen kişi, eşi Turgut Uyar. Sonrasında Cemal Süreya ve Edip Cansever takip eder onu. İkinci Yeni’nin en büyük şairleri, şiire yeni bir çizgi getiren, kalıpları yok eden işte bu insanlar hep Tomris’in yanındalar. Tomris Uyar’ın varoluşu, ona âşık olan şairlerden kaynaklı gibi gözükse de aslında o, şairlerin varoluş sebebi. Onu, onlarsız anlatabilmek çok zor ama sadece üç başarılı şairin aşkıyla anlatmak da ona büyük haksızlık...

Tomris Uyar, son yıllarda sosyal medyada magazinsel içerik paylaşımının artmasıyla onu okumadan, sadece ona yazılan şiirlere imrenilerek seilmeye başladı. Seilmeyi hak etmediğini söylemek çok yersiz fakat yazarın kaleminin kendi aşk hayatı altında yok olmaya başlaması, kitaplarını okuyan ve onu benimsemiş hatta anlamaya yaklaşmış okurlarının, oğlu Hayri Turgut Uyar’ı bile rahatsız etmiş olduğunu görüyoruz. Oysa o küçük yaşından bu yana kaderini çizmiş ve yazar olmayı benimsemiş bir edebiyatçıdır.

Tomris Uyar, 15 Mart 1941’de, İstanbul’da dünyaya geldi. Anne ve babasının edebiyata olan ilgisi, onu küçük yaşlarda edebiyatla tanıştırdı. Robert Koleji ve Arnavutköy Amerikan Kız Koleji’nin, onun hayatındaki yeri çok büyüktü. Anne ve babasının, Uyar’ın lise yıllarında ayrılmasıyla beraber, yatılı okulda kalmaya başladı. Okuduğu okullarda öğrendiği İngilizce, edebiyat hayatında onu önemli bir yere taşıyacaktı. Yazar olmaya çok genç yaşta karar vermişti. Edebiyatın iyi örnekleriyle karşılaşmıştı. Ailesi kitap okumasına ya da hangi kitabı okuduğuna hiç karışmamış, seçimlerini hep kendisi yapmıştır. Yaşına uygun kitaplar seçmemesi eleştirilse de elinden kitapları alınmamıştı. İşte böyle bir yetişme ortamında, ortaokula gittiği sınıflarda daha çok çeviri yapmıştı ama çeviri yapmasının nedeni yabancı bir dil üzerine çalışmak değildi; amacı, Türkçenin kıvrak bir dil olmasının sağlayacağı imkanları öğrenebilmektir. Dilinin yetmeyeceğinden korkmuştu fakat çevirilerinin başarısı, bu korkunun yersizliğinin kanıtıydı.

Edebiyat dünyasına ilk olarak Tomris Tamer olarak girdi. Kolej zamanından beri tanıdığı Ülkü Tamer ile evlendi. 1960’ların başında Ülkü Tamer’le birlikte Varlık’ta çalışıyorlardı. Hatta ikisi de çeviri yapıyordu. Edgar Allan Poe’nun Altın Böcek’in çevirisini Varlık’a vermişti ama henüz öyküye dair bir şey yazmayıp sadece çeviri yapıyordu. Çevirilerini ve eserlerini, dergilerde yayınlamak için çabalarken, Ekin adında bir kızları olmuştu fakat bu mutlu evliliğin bir trajediyle sarsılacağını kim söyleyebilirdi ki? Ekin bebek süt içerken boğulmuştu. Bu olay Tomris’i derinden etkilemiş ve Ülkü Tamer ile evliliklerinin bitmesine sebep olmuştu. Bu ayrılıkla beraber hayatı tamamen değişmişti. Ankara Sanatseverler Derneği’nde tanıştı Cemal Süreya ile. Turgut Uyar hariç, yaşadığı aşklar hakkında konuşmak istemeyen Tomris söylemişti bunu:

**“Ayışığında oturduk  
Bileginden öptüm seni  
Sonra ayakta öptüm  
Dudagından öptüm seni”**

Her şey bir o kadar güzelken bazen de enteresan haller alabiliyordu. Her ikisinin de arkadaşları anlattılar bu olayı; “Her akşam işten çıkıp şıp diye eve damlıyordu Cemal Süreya. Bir gün Tomris Uyar, ‘Biraz gez dolaş, arkadaşlarınla falan buluş.’ dedi. Ertesi gün geç geldi Cemal Süreya, daha ertesi gün de, hep geç geldi. Bu akşamlardan birinde, örtü silkelemek için pencereyi açan Tomris, apartmanın girişinde oturan Cemal’i gördü ve gerçek ortaya çıktı. Her akşam iş çıkışı eve geliyor ama aşağıda oturup ‘gecikiyordu’ Cemal Süreya. Tomris Uyar tarafından durumun adı derhal kondu: **Şahsiyet Rötarı.**”



*“Kendisini tanıdığımda ben evliydim. O da evliydi. Ankara’da tanıştık, Sanatseverler Derneği’nde. Hiç unutmuyorum, o, bana herhalde bir arkadaşıyla, yani Ülkü Tamer’le evli ve edebiyata düşkün bir genç kız olarak ilgi gösterdi. Ben de onun, sandığımdan çok daha- nasıl söylesem- daha derin demeyeyim de daha keşfedilmeye değer bir insan olduğunu düşündüm.”*

Bu tanışmadan sonra, çok sürmeden ikisi de evliliklerini sonlandırdı. İşte Türk edebiyatının verimli aşk hikayesi bu şekilde başlıyordu. Yaşadıkları aşkın ne kadar farklı olduğunu anlamak için, Süreya’nın şu dizelerine bakmak yeterlidir;

Bu hikâyeyi bilmeyen yoktur neredeyse. Tomris ve Cemal aşkı hep bu hikâyeye tanıtılmıştı. Arkadaşları da böyle tanımıştı. Demiştim ya, Tomris’i onlarsız anlatabilmek neredeyse imkânsız diye. Hikâyeyi ne zaman okusam ya da duysam, aklıma gelir birden Süreya dizeleri:

**“Daha nen olayım isterdin,  
Onursuzunum senin!”**

Tomris Uyar Cemal Süreya’nın fikriyle yeni bir yerel dergide beraber başrol aldılar. Amaç daha az çeviri yayımlamak, eski ve yeni şairlerin yazarların tanıtıldığı bir dergi yaratmaktı. Keza, amaçlarına ulaştıklarını düşünen Tomris, derginin kısa sürede tanıtıldığını ve istenilen yazıların onlara ulaştığını söylemişti. İşte o zamanlarda Tomris





Uyar, artık sadece çeviri yapmakla kalmamış, derginin verdiği cesaret ile ilk öykü deneyimini yaşamıştı. İlk öykü kitabı olan "Suya Yazılı"yı bitirdiği o tarihlerde Papirüste çıkan o yangın, yazı dosyasını yitirmesine neden olmuştu. Bir söyleşide bununla ilgili hissettikleri sorulduğunda, Tomris hissettiklerini şu şekilde dile getirmişti;

"Bir akşam telefon ettiler handan, han yandı, diye. Çok üzüldük. Yalnızca "Suya Yazılı" değil, Dos Passos'un USA'sından yüz sayfa kadar yaptığım çeviri de yandı. Bir daha da çeviremedim zaten. Sonra başka kitaplar, gönderilmiş yazılar falan da gitti tabii. Ama hiç unutmuyorum, Hulki Aktunç, Taylan Altuğ, Selim İleri, böyle Papirüs'te yazılar çıkaran birkaç kişi daha gelip, para yardımı yapalım dediler. Yok, dedik. Zaten çoğu zaman bir şey satarak ya da Edip Cansever'den borç alarak karşılayorduk masrafları. Hatta evden taşınıp anneannemin yanında bile oturduk. Ama çok üzülmüştük tabii, çünkü şimdilerde hâlâ olan bir boşluğu, hiç değilse o zaman doldurmuştuk." diye.

Sadece "Kristin" öyküsü bizlerle buluşmuştur. Tomris Uyar, öykülerin tamamı yangında kül oldu diye asla vazgeçmeden fakat tekrardan da aynı şeyleri yazmaya kalkışmadan Kristin'i yayınlamış. Hatta ve hatta o yıllarda hayal kırıklığına uğramak yerine, yangından sonra eline kalemi yeniden almış. O dönem daha çok yazmış. Farklı hikayeleri yayımlamış.

"Yazacağım bir şey varsa dış etkenler beni pek fazla etkilemez. Yazırlığı meslek olarak düşündüğüm için duygusal yaklaşmam." demiş.

Çok geçmeden Cemal Süreya ile 3 yıllık birlikteliklerini sonlandırmışlardı. Hiç

beraber yaşamamış gibiydiler. Sessizliği Tomris Uyar bozacak. Aşklerini şöyle anlatacak:

"Beni bıraktı ama rahat edemedi. Ona göre bana sahip olunamazdı. 'Senden ayrıldığım anda senin hakkında, hikayen hakkında sevdiğimi belirtecek hiçbir şey söylemeyeceğim; benim ağızdan kimse duymayacak.' dedi ve doğrusu hiç yazmadı."

Ve Turgut Uyar... Tomris'in hayatında yeni ve son bir sayfa. Herkesin onu bildiği soyadına Turgut Uyar ile evliliğiyle kavuştu. Birçok hikayesini de Tomris Uyar olarak yazdı. Hatta tam da bu zamanlarda artık kendi çevirilerini değil, kendi öykülerinin çevirileri yayınladı. Herkes onu, Tomris Uyar olarak tanımaya başladı. Tomris Uyar ve Turgut Uyar'ın evlenmelerinin nedeni tereddüt etmeden söylenebilir: Şiir.

tekrardan şiir yazmaya başladı. Tomris hiçbir zaman 'ilham perisi' olduğunu söylemedi. Sadece bu konuda çok konuştuğunu, tartıştığını, yazması için direttiğini dile getirdi. O, şiir yazan değil, şiir yazdırandı. Hatta şiirin ta kendisiydi.

**Bir bozuk saattir yüreğim,  
hep sende durur.  
Zamanı durdururum yüreğimde,  
Sensiz geçtiği için,  
Akrep yelkovana küskündür.**

Turgut'u sevmişti Tomris. Hatta bir yerlerde ondan bahsederken "Çok yakışıklı, çok zeki, çok duyarlı bir insandı." demişti. Bazen de küçük küçük yakınmıştı; "O çok ciddi. Bense daha



Belki de Turgut Uyar'la anlaşmasının en büyük sebebi de düşünen ve sorgulayan bir insan olmasıydı. Mektuplaşmaya başladılar. Öncesinde sadece şiir üzerine mektuplardı. Turgut'un kendi şiiri hakkında düşünceleri ve Uyar'ın şiir hakkında düşünceleri oldu tüm yazışmalar. Tomris'in baskısıyla Turgut,

hareketli. O, dışarıyla fazla alışverişi olmayan, şiiriyle mutlu; bense denizi seven, dolaşmayı seven biriydim." demişti. Bu konuda uyuşmadıklarını söylemişti hep. Koskoca 18 yıl hep birlikte geçecekleri hayatları. Turgut'un Tomris'e yazdığı o şiirler hakkında ne hissettiği



sorulduğunda da; “Beni anlatan değil de benim inandığım şeylere yer veren bir şiirse çok severim.” demiştir.

Ve son olarak, sıra herkesin aşk sandığı o büyük hayranlığa geldi. Son derece iyi bir dostu olan, edebiyat açısından en çok esinlendiği kişi Edip Cansever, her doğum gününde bir yazı verir Tomris Uyar’a. İşte bu hediyeleşme, çok farklı şekilde anlaşılır. Ediple arasındaki bağ çok farklıdır. Edip Cansever onu anlatırken ne güzel anlatmış;

*Ev olsaydı, sonradan görmelerin kondukları sütunlu mütunlu villalardan değil, bütün depremlere dayanacak, iki katlı, küçük, sağlam taş bir bina olurdu. Çiçek olsaydı gül, karanfil gibi herkesin bayıldığı bir çiçek değil, ancak çiçek zevki olanların arayıp bulacağı, bulunca da asla vazgeçemeyeceği bir çiçek; incir çiçeği olurdu o.*

**İnsan oldu o. Tomris Uyar oldu. İyi ki oldu.**

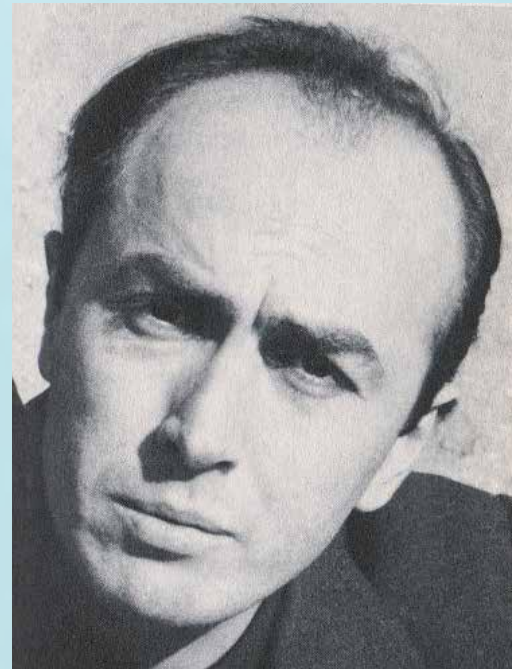
Tomris Uyar ölümünden kısa bir süre önce de Edip Cansever için şunları dedi;

*“Sevgililik ya da aşk duygusu zamanla yara alabiliyor, örselenebiliyor, bitebiliyor. Bitmeyen tek aşkın, gerçek ve lirik bir dostluk olduğunu Edip Cansever öğretti bana.”*



dolu dolu 62 yıl geçirdi. Bir yazar, bir dili nasıl farklı şekillerde kullanabilir? Türkçenin tüm imkanlarını kullanıp yola çıkan Uyar, öykülerini bir bir yazar. Kurduğu her cümle hem gerçekliği yansıtır hem de hayal alemine sürükler sizi. Gerçek ve hayal bir aradadır. Şaşırtır her defasında okuyucuyu. Betimlemelerindeki başarısı, o dönemi yansıtır şekildedir. Bir pay çıkarır okur kendisine. Aynı zamanda, kadın olmanın o duygusal yoğunluğu içerisinde öyküleri bize ulaşır. Tomris Uyar, öykü dışında bir şey yazmamıştır. Hep sadık kalmıştır. “Bir günlüğe bundan güzel bir isim

verilebilir mi?” dedirten, “Gündökümü” dışında öyküye bir kez olsun ihanet etmemiştir.





***“Şeytan diyor ki, çek kapıyı ya da ne bileyim evdeki bütün patlıcanları kızart gitsin, düşünme.”***

***“Birbirimizden ne beklediğimizi bilirdik, buydu önemli olan, yeterdi. Dürtüklenmeyen, kendine dayalı bir şey. Saatlerce konuşmazdık da oda dolu kalırdı”***

***“Seninle konuşmak, gergin bir ipte yürümeye benziyor artık. O kadar sertleşmişsin ki, bir rimelin akmasında bile suçlayıcı ipuçları arıyorsun.”***

***“Günlerin tam içinde yaşayamayınca, olanlara akıl erdiremeyince, bunlarla oyalanıyoruz işte, kahve pişirmek, çay demlemek..”***

***“Yırtına bozula düzelecek bu dünya ama biz yetişemeyeceğiz nasılsa.”***







YAZI Ecem SOKUR ve Burak KOLENOĞLU FOTOĞRAF İrem GÜNEYDİN

Renklerin Bili:

# HOLI FEST





Holi ile ilgili bir başka tarihi anlatı; Efendi Krişna'nın bebekken Putana'nın anne sütünden zehirlendiğini ve derisinin renginin mavileştiğini, Krişna, Radha ve diğer kızların da ondan hoşlanıp hoşlanmadığı konusunda şüpheci olduğunu, Krişna, annesi Yashoda'ya Radha'nın yüzünü istediği bir renge dönüştürmesini istediğini konu alıyor. Dolayısıyla Holi, aşkın festivali olarak da anılıyor.

Holi kışın bitişini ve baharın başlangıcını simgeliyor. Eğlence yukarıda anlatılanlarla sınırlı kalmaz çoğu zaman, insanlar ateşin etrafına toplanırlar ve yemek yiyerek ateşi seyrederek.

Festivalin ikinci gününe Rangwali Holi deniyor. İnsanlar bir araya gelerek birbirlerine renkli tozlar fırlatıyorlar!..

Sınıf ayrımı ve kast sisteminin katılığı ile düşünce dünyamıza damgasını vurmuş Hint kültürü bizi bu şenlikte şaşırtıyor, çünkü festival sırasında sosyal sınıf ve dini ayrımlar ortadan kalkıyor. Bilindiği kadarıyla festivalin amacı hangi kültüre ya da inanca bağlı olduğu fark etmeksizin tüm insanları bir araya getirmek.

Şenlik ritüellerinden biri de "Bura na mano, Holi hai!" Türkçesi "Kafaya takma, Holi!" anlamına geliyor.

## HOLİ 2019

HoliFest, Türkiye'de ilk defa orijinal konseptiyle 2016 Nisan ayında biletlerini günler öncesinden bitirerek İstanbul'da kutlandı. Ardından İzmir, Ankara, Çanakkale,

Her mevsimin kendine özgü güzelliği vardır ama bahar bana ayrı bir mutluluk veriyor. Hava ısınır da insanın kanı kaynamaz mı? Yüzünde çiçekler açmaz mı? Soruyorum: "Yaz yağmurlarını ve ardından gelen toprak kokusunu sevmeyen var mı?" Herkes sevmeyebilir bunları ama karşı konulamaz bir güzellik olan ebem kuşağının ve onun renk cümbüşünün çelmeyeceği insan zihni yok denecek kadar azdır tıpkı Hint mitolojisine dayanan Holifest gibi.

Bu şenlik baharın uyanışını simgeliyor. Renkli boyaların havada uçtuğu festivalde kendimizi bir kalabalığın içinde buluyoruz. Liselisinden üniversitelisine, çocukluktan çocuksuzuna her yaş grubunun bulunduğu bir festival. Enerjimizi ikiye katlayan bir DJ performansı da cabası. Etrafta herkes çılginca dans ediyor. Sanki birbirini çok eskilerden tanıyan arkadaşlar gibi, oldukça samimi hareketlere tanık oluyoruz. Holifest sadece müzik ve dans mıdır? Bu festivalin ardında yatan nedir? Bakalım neymiş...

Hindistan'da kutlanan büyük bayramlardan biri Holifest. Hikâyesi Hint mitolojisine dayanıyor ve baharın uyanışını anlatıyor. Biz bu yıl dördüncüsüne katıldık. Her yıl baharın ve renklerin büyüüne kapılmak isteyenler Hindistan'a akın ediyor. Ünü dört bir yana salınmış Holifest kültürünü yaşamak için artık Hindistan'a gitmenize gerek yok çünkü Holi, şehir şehir ayağımıza geliyor! 2019'da Sarıyer LifePark da her birlikte baharın gelişini

kutladık. Hem de kutu kutu; renk, renk boya kutularına balıklama atlar gibi!



Özünde, Holi; Hinduist geleneği ama zamanla tüm din ve kültürlerin yer aldığı uluslararası bir etkinlik oldu. Holi Festivali, iyinin şeytana karşı galip gelişini kutlar. Hemen ertesi gün temsili Holika, meydan ateşinde yakılır.





Samsun gibi şehirlerde on binlerce kişinin katılımıyla gerçekleşen ve son yılların en ses getiren “konsept festivali” olma özelliği taşıyan Holi festivali 2019 yılının 27 Nisan Cumartesi günü yeniden İstanbul’a geldi.

Şenlik misafirlerini şehrin kasvetli havasından uzaklaştırmayı başarıyor. Hindistan sokaklarında geziyormuşçasına bir his kaplıyor insanın içini ki etkinlik alanında Hint mutfağının birçok çeşidini tadacakları restoranlar, Hint kınası atölyeleri, Hint dans grupları, dünyaca ünlü Hintli DJ’ler, Hint giysi ve aksesuarlarının sergilendiği butikler mevcut. Böylece Hint kültürünün tüm güzelliklerini tadacakları ve baharın gelişini kutlayacakları müthiş Holi coşkusunu yaşayacaklar. Sıradan bir cumartesi gününü rengârenk bir bahar festivaline çevirdik. Gecenin geç saatlerine kadar müzik tınıları, dans gösterileri ve her saat başı boyalara bulandığımız bir eğlenceyle bizlere unutulmaz bir gün yaşattı.

Bu yıl baharı Holi ile birlikte karşılayan ünlüler arasında Edis, Fatma Turgut, Kalben, Sattas, Şehinşah, Cemal Can Cansever, Hidra, Berkay Duman, Serdar Kirgiz, Mc Barış Ekmen, Süer, Dağcan Erdurak, Enes Beşkardeş, Agni Dance Company, Fırat Kalaycı yer alıyor.

Karşımızda Holifest Sosyal Medya Sorumlusu Yeşim Çetin duruyor. Holifest’i bir de ondan dinleyelim diyoruz ve...

### **Retorik soruyor!..**

“Bize biraz kendinizden ve Holifest projesinden bahseder misiniz?”  
“Holifest ’de medya sorumlusu olarak görev yapıyorum festivalden biraz bahsedeyim. Hint kültüründe çok önemli yere sahip bu şenlik yıllardır kutlanıyor. Dünyanın elliden fazla ülkesinde kutlanıyor. Bizde bu sene dördüncüsünü kutluyoruz, İstanbul ve diğer birkaç ilimizde de kutlamalar oluyor. Bu sene Life Park’tayız. Holifest’in anlamı ise şöyle. Hint kültüründe havaya fırlatılan boyalar baharın renklerini simgeliyor. İyiliğin kötülüğe karşı zaferini temsil ediyor. Biz de bugün bu coşkuyla bu kalabalıkla rengârenk boyanarak, baharın gelişini kutluyoruz.

Bu sene diğer senelere göre çok daha fazla kişi beklentisi içindeyiz. Akşama doğru sanatçı kadromuz sahne alacak, gerçekten bu sene çok iyi sanatçılarla çalışıyoruz. Çok güzel, renkli, müzik dolu, rengârenk bir festival olması için elimizden geleni yaptık.”

Holifest’i merak edenler ve gelecek yıl gelmek isteyenler için, “Bu festivalin duyuruları nereden yapılıyor?” diyoruz.

“Biletlerimizi online olarak veya İstanbul’un belli yerlerindeki satış noktalarımızdan alabiliyorlar. Zaten bu sene dördüncüsünü düzenlediğimiz için bahara doğru bu festivalin olacağını bilen bir kitlemiz var. Bu nedenle pek sorun olmuyor.”

Katılımcıların neler düşündüğünü merak ediyoruz ve Retorik ekibi olarak soruyoruz!

Holifest’e gelen izleyicilerin çoğu genç! 16-25 yaş arası insanlar buraya akın etmiş durumda. Genç grupların çoğu ya arkadaş davetiyle ya kulaktan kulağa öğrenerek ya da sosyal medyadan görerek katılmış festivale. Birkaç kişiyle sohbet ettim. (Bu sohbetler beni biraz hayal kırıklığına uğrattı) Oysaki festival sadece eğlenmek, dans etmek, takılmak, fotoğraf çekmek için değildi. Hayal kırıklıklarımı da alıp yanlarından uzaklaştım. Birden köşede kırmızı bandanalı rengârenk olmuş bir kız dikkatimi çekti. Hemen yanına gittim ve festival hakkında uzunca bir sohbet ettik.

Festivale gelme nedenini sordüğümde Hint kültürünü yakından tanımak istediğini söylemişti. Havaya atılan her rengin bir anlamı olduğunu ve bu renklerin içini ısıttığını söylemişti. Mutluluğunu bakışlarından anlamamak olanaksızdı. Sohbet için teşekkür edip yanından ayrıldım ve biraz daha ilerledim. Artık festivalin sonuna gelmiştik. İnsanların üzerindeki boyalar tıpkı zaman gibi yavaş yavaş azalıyordu. Bırakın giden dıştaki renkler olsun. İçinizden, yüzünüzden hep rengârenk gülcükler saçın.

YAZI Mürvet KARA FOTOĞRAF unsplash.com

# YURTSUZ TIYATRO

"Bir ev dünyadır, bizi dünyadan attlar."

Henüz Mayıs ayının ikinci günü. Ustamla birlikte gazete binasından çıktığımızda akşam saat yediydi. Beşiktaş İskelesi'nden 28T'ye bindik. İstanbul'un trafik gerçeğini göz ardı etmiş, akşam sekiz buçuktaki oyuna odaklanmıştık. Kabataş tramvayına aktarma yaparak yolda harcayacağımız vakti kısaltmaya çalıştık. Eminönü'nden taksi çevirmeye niyetlendiğimizde saat sekizi çeyrek geçiyordu.

Dakikalarla yarışıyoruz adeta.

Taksiler durmuyor. Hepsi turistlerin tercih ettiği araç olma derdine düşmüş. Saatime bakıyorum, Reşat Nuri Sahnesi'ne gitmek için son on beş dakikamız kalmış... Şivesinden Egeli olduğunu çıkarabildiğim bir taksici geldi durdu yanımızda. "Unkapanı Reşat Nuri sahnesine gidebilir miyiz?" diyoruz.

Şoför gaza bastıkça yollar kısaltmaya başlıyor.

Şivesini gizlemeden taksi şoförlerinin on liralık yoldan elli lira kazanma derdini anlatıyor. Birbirini ilk fırsatta kandıran insanlar.

Her yerde.

Bu taksicilere özgü bir hastalık olmasa gerek. Taksimetre on lira yetmiş beş kuruş gösteriyor. Cebimizdeki bozuklukları birleştiriyoruz. Tam on lira yetmiş beş kuruş çıkıyor. Hızır gibi yetişmiş olması ayrı konu.

Oyunun başlamasına beş dakika kala yetişiyoruz.

Sıra 13, koltuk 13-14 koltuklarımıza oturup bekliyoruz. Kapkaranlık bir sahne. Sahnenin ortasında bir kadın, üstü başı bir garip, saçları oyunun sonuna kadar örgülü. Anlatıyor... Tıpkı bir meddah gibi. Arada bohçasına atıyor elini sanki bir şey çıkartacak gösterecek. Nereli olduğunu söylemiyor, adını söylemiyor, oyun boyunca ne zaman ne mekan ne de ad soyad geçiyor. Sahnedeki kadının adı yok... Aslında savaşta kimsenin adı yok. Herkes kurban. Damarlarında bilmem kaç litre kan akan aciz yaratıklardan sadece biri, histerik kahaahalarıyla tüylerimizi ürperten iki çocuk annesi kadın. Arka tarafta dağınık birkaç gazete parçası, bir iki kırık ev eşyası, duvarlar kapkara, savaşın tozu dumanı sinmiş olsa gerek. Halbuki sahnede konuşan kadın, duvarları pembe olan bir evden bahsediyor. Savaş pembelemimizi de almıyor mu bizden?

Oğluna arada bir sesleniyor. Kardeşi-ne dikkat etmesini istiyor. Ardından bir cümle seyirciyi çekiyor hikayeye: "Savaş anlatılmaz yaşanır."



Etrafta siren sesleri çalıyor. Kırmızı mavi ışıklar etrafımızı sarıyor helikopter gürültüsü ve silah patırtılarının arasında kalakalıyor seyirci. Korku, endişe, acaba ne olacak sorusu kuralıyor insanın beynini. Öte yandan sürekli olarak bir gösteride olduğunuzu vurgulayan oyunculuk sizi sorgu eşliğinde bırakma konusunda oldukça kararlı. Yolculuğa çıkıyoruz. Arkada slayt gösterisi ile kumların üzerinde yürüyen insanlar, durmadan dönen saat ve hesap soran bir çift göz. Yolda dost ile karşılaşılıyor. Dost da dahil bütün karakterleri sırtında bohçası ile dolanan kadın canlandırıyor. Tek kişilik oyunun adetindedir.

Dostu tanımlamak için "Gerçekler; Gerçekleri görmezsen çarpar insanı, alır duvara çarpar" cümlesini kullanırsak yanlış olmaz. Hayata öfkeli, insanlara öfkeli bir arkadaş. Hepimizin hayatında böyle karakterler olmuştur. Az çok biliriz bu tip insanları. Bazen iç sesimiz kadar da yakın olur "Her şeyin suçlusu insanlar" cümlesi.

Oyun tek perde ve yetmiş dakika sürüyor. Tek kişilik oyuncu kadrosunda Elçin Atamgüç seyirciyi selamlıyor. Oyunun metni çok kuvvetli. Bir Brecht oyunu seyrediyorum, Almanya'da bir sahnedeyim hissine kapıldım oyun boyunca. Türk tiyatrosu adına umutlanmamak elde değil. Ne de olsa oyun Alman basınında oldukça ilgi görmüş. Neden Alman basını diye bir soru takılıyor kafama.

Oyun yazarı Gönül Kıvılcım, oldukça iddialı bir kurguyla seyirciyi ağlatmayı, germeyi, endişelendirmeyi ve düşündürmeyi başarıyor. Ayrıca küçük bir parantez ekleyelim İletişim Yayınları'ndan çıkan Uğultular kitabını da merak ediyorum doğrusu.

Oyun içsel bir hikaye mi? Yani Kıvılcım sadece savaş mefhumuna mı odaklanmış yoksa savaşın kurbanı "bir insanın", "bir kadının" psikozlarına, iç dünyasına belki savaşın hediyesi şizofreniye mi "ışık tutmuş"?

Bir kız çocuğu, bir anne, bir eş, bir dost bir mülteci oluyor, döngünün içerisinde hangisi kimdi unutuveriyoruz izlerken. Buna psikoz mu denir şizofreni mi çoklu kişilik bozukluğu mu yoksa savaş mı?

Başka bir yandan bakalım, her yara ile artan tel örgüler, şehrin ortasında görünmez olurlar. Oysa oyunun yüreği dikenli tellerle çevrilidir ve oyunun yüreği bir mültecidir. O halde sokaklarımız da dikenli tellerle kaplı. Örneğin çıkış kalmayınca kadar yaralanır insan değil mi? Ne zaman dört tarafı da dikenlerle çevrilir işte o zaman, kendini duvardan duvara vuran özgürlüğün arayışındaki tutsak kuşlar gibi her tarafı yara bere içinde can verir. İşte o zaman, can yeleğimiz de bizi koruyamaz hale gelir.

Hayatın içinde mülteci olmayan insan yoktur ki insanlardan yaralanmayan olsun, ardında kayıplar bırakmayan birileri olsun. Ve son soru; düşman kim? İnsanlar mı? Tamam, insanın cehennemi Sartre'dan bu yana ama asıl düşman silahlar diyebilir miyiz? Silahı tutan ellere, savaş suçları işleyen "insanlara", "muhabirlere", "satıcılara" masumiyet abidesi olarak bakmak ne derece doğru?..

Kıvılcım bir mültecinin yüreğindeki can kırıklarına odaklanıyor bu oyunda. Peki, biraz da yeraltından gelen notlara bakalım.

"Bir ev dünyadır, bizi dünyadan attılar." Gönül Kıvılcım/Can Yeleği

# BİR SES İKİ HAREKET

YAZI Emrecan YAMAÇ FOTOĞRAF Arife KARAKUM

**Merhaba bize biraz kendinizden bahseder misiniz?"**

diyerek başlıyoruz yolculuğumuza. "Ben İlksen Kodal Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı mezunuyum. Medeniyet Üniversitesi Yüksek Lisans eğitim kurumları işletmeciliği okuyorum. 16 yıldır müzik öğretmenliği yapıyorum. Çocuk Orkestraları, Yaylı Sazlar grupları, Çocuk şarkıları aranjesi, sözleri ve bestelemi üzerine çalışıyorum. İl Milli Eğitime, İstanbul Öğretmen Akademilerine Müzik Akademisi Koordinatörü olarak geldim. Sonrasında "Bir Ses İki Hareket" projesi ile ilgilenmeye başladım. "Bir Ses İki Hareket" projesi çok özel çünkü tek çatı altında müziğin, halk oyunlarının ve sportif faaliyetlerin etkileşimi sinerjisi söz konusu. Çocukların bir sıraya oturarak bir tahtaya bakarak bir şeyler öğrenmesini bekliyoruz. Birer ders müzik, görsel sanatlar ve beden eğitimi öğretiyoruz ancak onların bu birikimlerini ortaya koyacak alanlar yaratmak çok önemli. "İşte Bir Ses İki Hareket" projesi öğrencilerimize bu fırsatı yaratmak için çok özel bir fırsat oldu. Ben tamamen müzikal etkinlikler; korolar, ritim grupları, enstrümanlar gibi müziğin içinde olduğu her şeyin içindeyim."

**Projede müzik olması heyecanlandırıyor sizleri, heyecanla "Müzikal anlamdaki gelişimi nasıl planlıyorsunuz?"**

diye soruyoruz. "Okullarda enstrüman çalan öğrenci sayısı İstanbul genelinde %6 gibi bir rakam oluyor. Bu sayı çok küçük bir sayı çünkü enstrüman çalmak sadece bir müzik aleti çalmak değildir. Bir kültür, disiplin ve yaşam tarzıdır. Şarkı söylemek insanı güzelleştirir. Ritim matematiktir aynı zamanda zihni açar. İnsanları ruhsal anlamda da tedavi eder. Müziğin amacı budur. Ben müzik ile beraber çocuklarımızın kesinlikle matematik, edebiyat ve diğer branşlarda da algılarının çok artacağına inanıyorum, çünkü bu uzun yıllardır üzerinde çalışılmış kaydedilmiş sonuçlar. Piyano çalmanın matematiksel anlamda zekayı %46 oranda olumlu etkilediği görülüyor. Sosyal yaşan-

tılarını da %70 oranlarında olumlu etkilediği görülmüştür. Bunun için bu proje çok önemli bir proje."

Duyduğumuz istatistiki verilerin bizi üzdüğü bir hakikat ancak öğrencilerin, velilerin ve idarecilerin ilgisini sormadan da edemiyoruz. "Dünya artık çok değişti. Özel okullara, kolejlere ve yurt dışında burs verme niteliklerine baktığımız zaman sosyal faaliyetler çok önemli. Burada eğitimcilerin yazmış olduğu referans mektupları çok önemli, öğrencilerin uluslararası aldığı belgeler çok önemli. Veliler artık bilgisayar başında çocuk görmek istemiyorlar çünkü bunun zararını anladılar. Bu nedenle veliler de çocuklarının bu tip sosyal faaliyetlerde bulunmasından çok mutlu. Çocuklar zaten mutlu çünkü çocuğun doğası müziğe çok yatkın. Okul yönetimlerine burada çok iş düşüyor. İdareciler sadece söylemlerle desteklemek yerine veli ve çocukları bilinçlendirmeli farkındalık yaratmalı. Aynı zamanda ihtiyaçları tespit edip mümkün olduğu müddetçe gidermek ve gerekli destekleri sağlamakla yükümlü. Öğretmenlerimize gelince zaten belli bir donanımla okullara geliyorlar. Aslında öğretmenlerimize düşen görev özveri ile işini yapmaktır. Böylece öğrencinin içindeki cevheri ortaya çıkaracaktır."

**"Bu projede karşılaştığınız zorluklar neler?"**

Sorusunu yönelttiğimiz zaman, "Sosyal faaliyetler her zaman masraflıdır. Kostüm, enstrüman, mekan gereklidir. Sanatın en önemli özelliği bu. İnsanları bilinçlendirmek işte tam burada önemli. "Çocuğumu göndereyim, bitti." değil. Eline en iyi enstrümanı almayı bilmek, akordu düşmeyen bir enstrümanı kullanması gerektiğini bilmek daha doğrusu paraya yön vermek konusunda bilinçlendirilmesi gerekiyor. Örneğin ailenin maddi durumu iyi ama enstrüman almak onlar için çok gereksiz olabilir, onun yerine çocuğuna çok pahalı bir ayakkabı alabilir ama farklı bir aile vardır ayakkabısına o kadar para vermez enstrümanı onun için çok önemlidir. Burada algı çok önemli."

**"Miniklerimizi geliştirecek başka projeler var mı?"** diyoruz, "Tabi, şimdi bakanlığımızın başlatmış olduğu 2023 vizyonunda, inanılmaz projeler var. İstanbul Milli Eğitim



de bunlara tasarım-beceri atölyeleri ile müzik, sanat, drama ve el becerileri geliştirme alanında ve robotik kodlama alanında başladı. Zaten olmak zorunda çünkü dünya artık başka bir yerde ve bunu yakalamak zorundayız. Ekonominin yeri değişiyor, insanlar bir kanal açarak kazanç elde ediyor. Bu çocuklar bir zaman sonra hayatlarını kazanacaklar aslında bizim amacımız onları buraya hazırlamak. Bu sosyalleşme ve beceriler onların bakış açısını değiştirecek, yaklaşımlarını ve refah seviyelerini etkileyecek. Bizler kare yani köşeli bir eğitim tarafından eğitildik ama artık yuvarlak köşesiz ve sınırsız. Müzikte matematiği, fizikte edebiyatı düşünebiliyoruz yani birbiri içinde düşünmek lazım. İşte bu yüzden "Bir Ses İki Hareket". "

Bu çalışma, bitmesin diyoruz içimizden. Yüzlere yıl sürsün gitsin istiyoruz. Torunlarımızın torunları da görse, hatta onların da torunları görse, ah ne güzel olur. İçimizden bunlar geçerken soruyoruz, biraz buruk bir ses tonuyla, "Bitecek mi?, Proje hangi yılları kapsayacak?" Muhatabımız munis bir edayla yanıtıyor. "Çocuk var olduğu müddetçe devam edecek, çünkü çocuk hep çalmak, söylemek, spor yapmak isteyecek, halk oyunu oynamak isteyecek. Çocuk istedikçe de devam edecek ve devam etmesi

gerek." İç sesimden gelen "Çocuk olmak ne güzel olurdu şimdi." çağrısına uyup röportajı bitirmesem mi acaba?.. Röportajımız bitse bile bu çalışma sürmeye devam etsin, dileklerimizle ayrılıyor değerli İlksen Kodal ile...





**O**kulumda Bir Ses İki Hareket Projesi, "bir ses" müzik iken "iki hareket" spor ve halk oyunları, şekline bürünüyor. Çocukların kıpırtısına müzik, spor ve dans ile cevap veriyor. Oyun alanlarının yokluğunu aratmıyor. Değişen dünya şartlarına uyum sağlanabilmesi adına bu tür aktiviteler çocuklar için çok önemli. Dijital bağımlılık, hiperaktivite problemleri vb. çocukları zorlayan sorunlara bir çözüm olma adına oluşturulan proje sayesinde başarıları da artan çocuklar ve mutlu aile tabloları beraberinde geliyor.

Nurullah Şimşek ile beraberiz, bize kendisinden bahsetmesini istiyoruz. "Ben Nurullah Şimşek, Erzurum doğumluyum. Haliç Üniversitesinde Türk Müziği üzerine yüksek lisans yaptım. Şuan Beylikdüzü Şehit Büyükelçi Galip Balkar Ortaokulunda müzik öğretmeni-yim ama görevlendirme olarak AR-GE bölümüne alındım. "Okulumda Bir Ses İki Hareket" projesinin ilk halk oyunları koordinatörüyüm." diyor. Bu defa aklımızda projeye alakalı sorular beliriyor. Projenin amacını merak edip soruyoruz. "Okulumda bir ses dediğimiz "müzik", iki ses dediğimiz biri "spor" biri de "halk oyunları". Tokat'ta buna benzer bir uygulama yapıldı, İl Milli Eğitim Müdürümüz tarafından aynısının İstanbul'da da yapılması uygun görüldü. Amacımız okullarda öğrencilerin boş vakitlerini daha kaliteli geçirmesini sağlamak, sosyal yönden çocukların gelişimini sağlamak ve kendi alanım olan halk oyunları için söyleyecek olursam kültürümüzü nesilden nesile aktarmak." Olarak yanıtıyor sorularımızı ardından da ekliyor:

"Şuan İstanbul'daki resmi ilkökul, Ortaokul ve Liselerde çalışmalarımız devam ediyor. Buna önümüzdeki senelerde Özel Okulları da dahil edeceğiz. Daha sonra daha geniş alanlara yayılmayı planlıyoruz. Projeye velilerimizi de dahil ettik fakat birden yüklenme olmasın diye önümüzdeki senelerde de hayata geçireceğiz. Şuanda öğrenci odaklıyız ancak öğretmenleri dahil etmeye başladık. İşe Anadolu Yakası Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'nde başlandı. Önümüzdeki günlerde Avrupa Yakası'nda Bakırköy Halk Eğitim Merkezinde öğretmenlerimiz başlayacak." Nurullah Bey projenin çalışma alanlarından bahsederken heyecanlanıyoruz.

Velilere de sahne tozu yutturmamayı hedefleyen bir proje olduğunu hayretler içerisinde dinliyoruz kendisinden, "Kuşaktan Kuşağa El Ele Omuz Omuzla diyerek anne, baba ve çocuk beraber sahnede görev alacak. Birlikte dans edecekler."

Çocuklarımızın liyakat sahibi kişilere emanet edileceğini konuşuyoruz, sonra... "Okullarda zaten "Halk Oyunları" eğitimi veriliyordu. Folklor eğitimi alan Konservatuvar mezunu arkadaşlarımızla çalışıyoruz. Halk Eğitimler'de usta

öğretici olarak görev alan öğretmenlerimiz de görev alıyorlar. Koordinatörler de Devlet Konservatuvar'ı mezunu arkadaşlarımızdan oluşuyor."

Küçük yaşta antidepresanlarla tanışan yavruların gerçekten de kimyasallara ihtiyacı var mı? Yoksa?.. Bu etkinliğe karşı soğuk mu davranıyorlar acaba diye aklımıza takılmıyor değil Nurullah Bey sevecenlikle açıklıyor, "Öğrenciler tarafından büyük bir ilgi ile karşılandı. Öğrencilerin oyun hakkı olmadığı için içlerindeki pozitif enerjiyi dışarı aktaramıyorlar. Bu enerjiyi atmanın en iyi yolu harekettir. Halk oyunları da bunları kapsayan bir spor aslında. Oynayarak, zıplayarak, terleyerek ve vücudun bütün bölgelerini çalıştırarak enerji atılmış oluyor. Okulla daha iç içe ve kaliteli zaman geçirmiş oluyorlar. Sahneye çıktığı zaman sürekli yanlıp yapsa da aldığı alkışla özgüveni oturuyor. Veliler de memnun aslında, ders ortalamalarına baktığımızda ciddi bir artış var. Hiperaktivite hastalığına sahip dediğimiz ve antidepresana maruz bıraktığımız çocuklar aslında sadece içindeki enerjiyi atamadıkları için böyle. Bu neslin neden böyle olduğunu da bu hal açıklıyor. Bu durumda kendimizi sorgulamamız lazım. Milli Eğitim Bakanımız Ziya Selçuk'un da dediği gibi... Çocukların oyun haklarının da olduğu, bir sosyal faaliyetle ilgilenmesi gerektiğini ısrarla her toplantısında vurguluyor. İnşallah 2023 yılına kadar bu hayata geçirilecek."

Bu defa da, böylesi hayat dolu bir projenin hiç zor tarafları olmuyor mu? diyoruz, "Bu projeye çok uzak idarecilerimiz var. İlk etapta "Gerek mi vardı?" düşüncesine sahip... Çocuk üzerinde etkilerini gördükçe fikirleri değişti tabi destekleyici oldular. Velilerimizden "Terleyecek, yorulacak..." gibi düşünenler oldu ama şuan gayet iyi gidiyor. Verileri takip ediyoruz öncesi-sonrası gibi %70 kadar bir artış var başarı oranlarında."

"Bir Ses İki Hareket gibi çocuklar ile yaşam arasında kurulan başka köprüler, çalışmalar, var mı?" sorusuyla sohbeti, tadı damağımızda kalarak, tamamlıyoruz. "Sabah bir toplantısı oldu. Atık malzemelerden oluşturulacak yeni materyallerin yapımı gibi. Masa tenisi, kum havuzu ve basket potası gibi. Gü-

zel de bir isim teklifi geldi. "Dönüşüm Muhteşem Olacak" diye. Zaten şuan da 23'e yakın proje var hepsi öğrenci merkezli ve etkili artık herkes çalışıyor."



Kanlıca'da Saklı Cennet

# Mihrabat Korunsa





İstanbul'un alışıl gelmiş kalabalık caddeleri ve gürültülü sokaklarından sonra Kanlıca'nın huzur dolu ve yeşilliğe boğulmuş sokakları, sonunda ulaşacağınız Mihrabat Korusu'nun esintilerini önceden hissettiriyor. Koruya ulaştığınız anda, doğallığını yitirmeden günümüze uyarlanmış hem tarihi hem modern bir ambiyansla karşılaşıyorsunuz. Tertemiz havayı solumanın keyfine varırken size kuş civıltıları eşlik ediyor. Girdiğimizde gözümüze ilk çarpan yer, korunun restoran bölümü oluyor. Hemen korunun girişine yerleştirilmiş olan restoran, çok büyük olmasa da yenilenen dekorasyon ve mimarisi ile görenleri hayran bırakıyor. İç ve dış dekorasyonunda modern ve şık dokunuşlar yapılmış olan bu işletme, özellikle ilkbahar ve yaz ayları için tercih edilebilir. Öyle ki hem açık hem de kapalı alanı bulunan restorandan, köprüleri ve sahilleri oldukça rahat görebiliyorsunuz. İstanbul'un meşhur Boğaz manzarasını ayaklarınızın altına seren bu restoran, zengin menüsüyle size İstanbul'u seyrettirirken karnınızı da doyuruyor. Bununla da kalmayıp iki köprüyü de aynı anda görme imkânı sunan Mihrabat Korusu'nda, akşam köprü ışıklarının yanmasıyla manzara daha da büyüleyici bir hâl alıyor. Böylesine temiz bir havayı soluyarak, böyle mükemmel bir manzaraya karşı içtiğiniz çayın tadı bile bir başka oluyor. Aynı zamanda, içerisinde yaklaşık 1.5 kilometrelik bir yürüyüş parkuru bulunduran Mihrabat Korusu'nda uzun bir yürüyüş yapmak, adeta bir keyif haline geliyor. Çevrenizi saran çeşit çeşit ağacın, görsel bir şölen

sunduğu bu parkurda, kısa bir yürüyüş bile gün boyu yaşadığınız stresi üzerinizden alıp götürüyor.

Yahya Kemal ve Özdemir Asaf gibi Cumhuriyet dönemi Türk şairlerine, etkileyici manzarası ile ilham kaynağı olmuş Mihrabat Korusu, köklü tarihinden bu yana ihtişamlı görünüşünü koruyarak günümüze kadar gelmiştir. 1700'lü yıllardan beri varlığını sürdüren Mihrabat Korusu, günümüz modern çağına gerek mimarisi gerek işletme tarzı ile ayak uydurmuş durumda. Yaklaşık 210.000 metrekairelik bir alana sahip, içinde kafe, restoran, sosyal ve kültürel faaliyet alanları, özel davet ve organizasyon alanları, yürüyüş parkuru, amfi tiyatro, çocuk parkı, oyun mekanları ve geniş otopark alanı bulunduran bu koru, Osmanlı Dönemi'nde padişahlar tarafından atla gezinti yaptıkları alan olarak kullanılırdı.

Aynı zamanda Mihrabat Korusu, tüm dünyanın ilgisini çeken Boğaziçi'nin tamamlayıcı parçalarından biri olup hızlı kentleşme sürecinde doğal yapısı en az zarar görmüş alanlar arasındadır. Dört bir yanında tarihi yansıtan çeşmeleri, yüzünüze vuran Boğaz esintileri ve onlarca çeşit ağacın oluşturduğu görsel şölen ile Mihrabat Korusu, uyanmak istemeyeceğiniz tatlı bir rüya gibi.

Günümüzde de çeşitli organizasyonları bünyesinde barındıran, İstanbul'un en önemli lokasyonlarından birine sahip Mihrabat Korusu, I. Mahmut zamanında kurulmuş ve uzun yıllar padişah-

***Mihrabat Korusu'nda,  
akşam köprü  
ışıklarının  
yanmasıyla manzara  
daha da büyüleyici  
bir hâl alıyor***

ları ve sadrazamları ağırlamıştır. Nevşehirli Damat İbrahim Paşa tarafından yaptırılmış, III. Ahmet'e armağan edilmiştir. Sultan Abdulhamit Han'ın Berlin Büyükelçisi Sultan Paşa'nın eşi Necibe Hanım'a yüz görümlüğü olarak verilen koruya adını veren kasır, o dönemlerde bir yeniçeri isyanında yanıp yok olmuştur. O yıllarda da günümüzde olduğu gibi özellikle Padişahlar ve valideler tarafından büyük ilgi gören bu koru, adını Mihrabat Kasrı'ndan ve hediye edilmiş şekliyle alıyor. Kelimenin kökeninde "Mihr", Güneş ve Ay'ı, "Abat" kelimesi ise güzelleştirme ve daha mükemmel hale getirmeyi temsil ediyor. Buna bağlı olarak "Mihrabat" kelimesi Güneş ve Ay'ın güzelleştirilmiş veya eşsiz hale getirilmiş hali olarak yorumlanabilir. Devamında koruyu gezerken, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün iki ayağını da baştan sona önünüze seren Mihrabat Korusu'nun, bu ismi sonuna kadar hak ettiğini göreceksiniz.

Günümüzde düğün, nişan, toplantı, mezuniyet, iş yemekleri, ürün tanıtımları gibi çeşitli etkinlik ve organizasyonları içinde bulunduran Mihrabat Korusu'nun Genel Müdürü Ahmet Tural; mesire alanlarının 2004 yılında özelleştirilmesi ve Orman Bakanlığı'ndan ayrılmasıyla birlikte Mihrabat Korusu'nun tabiat parkına dönüştüğünü, içindeki tesislerle beraber burayı işletmeye başladıklarını söylüyor. Geçen 15 yılın ardından günümüzde Mihrabat Korusu, özellikle kır düğünleri ile ün yapmış, özel gün ve etkinliklerin gözde mekânı olmuştur.

Geçmiş ve geleceğin harmanlandığı benzersiz boğaz manzarası ve içinde bulundurduğu onlarca çeşit ağacıyla Mihrabat Korusu, özellikle hafta sonları oldukça rağbet görmektedir. Öyle ki korunun neresinden bakarsanız bakın, İstanbul'u İstanbul yapan köprüleri rahatça görebiliyor, seyretmenin keyfine varabiliyorsunuz. Kanlıca sahilinden başlayarak 1.5 km'lik çeşitli ağaçlarla çevrelenmiş yürüyüş parkurunu bitirdiğinizde, sizi karşılayan boğaz manzarası görülmeye değer.

İstanbul'da yaşadığımız halde maalesef gözümüzün önündeki

böyle güzide mekanları görmezden gelebiliyoruz. İşte tam da bu noktada Tural, Mihrabat Korusu'nun tercih edilme nedenlerini ve diğer işletmelerden ayrılan noktalarını şöyle ifade ediyor:

"Mihrabat Korusu konum itibarıyla çok ilgi çekiyor. Öyle ki baktığınız zaman Beşiktaş'tan İstinye ve Üsküdar'a kadar heryeri görebiliyorsunuz. Aynı zamanda Boğaz manzarasını ve iki köprüyü de gören bir lokasyonda. Bu özelliği, bizi diğer işletmelerden ayıran en belirgin nokta oluyor. Onun dışında, yaptığımız hizmetlerde başarılıysak ve bunu da insanlar takdir ediyorsa, doğal kalabalığımızı oluşturmuş oluyoruz." diyor ve ekliyor: "İyi yemek yapabiliyorsak, yaptığımız hizmetleri elimizden geldiğince hatasız yapabiliyorsak ki sanırım öyle yapıyoruz, diğer işletmelerden ayrılıyor diyebilirim."

Çalışanların ilgisi, servis kalitesi ve ihtişamıyla göz kamaştıran bu korunun, İstanbul'un en kıymetli alanlarından birisi olduğu aşikâr. Şehrin merkezine hem çok yakın hem de bir o kadar uzak hissettiren Mihrabat Korusu işletmecisi Ahmet Tural, 15 yıldır verilen emeğin ardından hâlâ bu mekanın hakkını yeteri kadar veremediklerini ifade ediyor ve devamında şunları ekliyor:

"Buranın hakkını yeteri kadar veriyoruz desem yalan olur. Biz değil, bizim gibi on tane işletmeci bir araya gelse ve yapabileceklerinin fazlasını yapsalar yine de hakkını veremezler. Çünkü bu kadar önemli bir lokasyonun İstanbul'da tek olduğunu düşünürsek, böyle bir şey iddia etmek doğru olmaz."

Öyle ki burası, ihtişamıyla bazı şair ve yazarlara ilham kaynağı olmuş hatta şairlere, şiirlerini yazarken ev sahipliği yapmıştır. Yahya Kemal sık sık burada şiirlerini yazmış ve bu korudan çokça bahsetmiştir.

Özdemir Asaf'ın sevilen şiirlerinden biri olan "Olmak İsterdim" şiirinde Asaf, Mihrabat'tan açıkça bahsetmiştir. İşte o satırlar;

**"Şu anda İstanbul'da olmak isterdim. Mihrabat Korusu'nun dar yollarında seninle Yan yana, yana yana yürümek Birde martıların kanatlarından seyretmen İstanbul'u..."**

**Özdemir Asaf**

Aynı zamanda içerisinde 1.5 kilometrelik bir yürüyüş parkuru bulunduran bu koru, yılda ortalama 250-300 bin kişiyi ağırlıyor. Düğün, nişan gibi özel günler dışında, özellikle aile, arkadaş ve iş toplantıları için tercih edilen Mihrabat Korusu, yoğun şehir hayatından birkaç saatlik uzaklaşmak için eşsiz bir seçenek. Korunun derinliklerine doğru bir gezintiye çıktığınız zaman servi ağaçları hakimiyetindeki geniş yeşil alanda, defne, erguvan, fıstık çamları, ihlamur ve çınarların arasında dolaşıp metropol hayatının stresinden biraz olsun sıyrılmak mümkün.

Son dönemlerde adından Mezuniyet Törenleri ile de bahsettiren Mihrabat Korusu, birçok mezuniyet törenine ev sahipliği yapmış durumda. Öyle ki diğer işletmelerin bu yönde kendilerini taklit ettiklerini belirten Tural:

“Bizim satış modellerimiz, İstanbul’da bu işi yapan diğer arkadaşlarımızla bizim onlara öğrettiğimiz şekilde devam ediyor. Her şeyin içerisinde olduğu, paketin tam olduğu, gelen misafirlerin çok fazla uğraşmasına gerek kalmadığı satış modellerimiz var. Mezuniyetler, bizi bu manada diğerlerinden ayırıyordu. Sonradan diğer işletmeler de bizden görüp bizim gibi yapmaya başladıkları için hemen hemen aynı olmuş olduk. Yeni modeller geliştireceğiz, biz başlayacağız, onlar da izimizden devam edecekler.” diyor.

Yüzyıllar boyu Padişahları, hanım sultanları, sadrazamları misafir eden ve mehtaplı gecelerde sazlı



sözlü boğaz eğlencelerine sessizce tanıklık etmiş Mihrabat Korusu, günümüzde içindeki koruyla aynı adı taşıyan kafe/restorant ve diğer üniteleriyle hizmet veriyor. Mihrabat Korusu’nun hemen girişinde, boğazın en hâkim noktasına yerleştirilmiş olan restoranın menüsü birbirinden farklı ve zengin seçenekleri ile her damak zevkine hitap ediyor. Geçtiğimiz yıl yoğun AR-GE çalışmaları sonucu modern dokunuşlarla değişime uğramış ve baştan aşağıya yenilenmiş olan restoran/kafe konsepti ile ilgili detaylı bilgi almak amacıyla Ahmet Tural ile biraz sohbet ettik ve Tural durumu şöyle izah ediyor:

“Bizim 15 yıllık geçmişimizde, bugün bu konsept nasılsa 2004-2005 yıllarında da aynıydı. Fakat çevre değişikliği nedeni ile bu biçimde gözüküyordu. Yani 14-15 sene önce de burada bir kafe, restoran, davet alanları vardı fakat yapı modelleri aynı değildi. Şu an

için giriş çıkışları biraz farklılaştı, yapı modelleri değişti, dekorasyon değişti. Hizmetimizi daha konforlu hâle getirmek için bazı değişiklikler yaptık. İşletme modeli açısından geçmişte nasılsak bugün de aynıyız diyebilirim. Tabii çehre değişince konseptte farklılıklar oldu. Devam eden işletme modelleri var, biz de onlara ayak uydurduk. Dolayısı ile günü yakalamaya çalışıyoruz da diyebilirim. Buranın kendi içerisindeki restoran ve davet alanlarının tamamının kışlık ve yazlık mekanlarıyla bir işletme modeli var. Şu anda bu şekilde devam ediyor. İstanbul’da bizim ya da bizim gibi alanların birçoğu belediye ya da başka kurumlar tarafından “sosyal tesis” adı altında işletiliyor. Dolayısıyla burayı bilmeyen insanların, özellikle tabelaları takip ederek buraya geldiğini de düşünürsek, gelen misafirlerin çoğu buranın sosyal tesisi olup olmadığı hakkında bir algı karmaşası yaşıyor. Hal böyle olunca ister istemez farklı tepkilerle karşılaşabiliyoruz. İnsanlar bir süre sonra buranın bir sosyal tesis olmadığını farkına varıyor. Bu duruma alışıp buranın özel bir işletme olduğunu anlayınca anlayış gösteriyorlar.”

Çeşitli etkinlik ve aktivitelerin bulunduğu bu alan, özellikle sıcak havalarda birçok yerli ve yabancı turist ağırlıyor. Yerli ve yabancı turistlerin uğrak mekanlarından biri olan bu koru, misafirlerine tam donanımlı bir hizmet sunuyor. Bunların dışında koru içerisinde çocuk parkı ve oyun alanı da bulunuyor. Bu sayede ailecek koruyu ziyaret edenler, çocukları eğlenirken



zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeye imkânı bulmuş oluyorlar. Koruya ilk girdiğiniz anda sizi karşılayan ekibin, garsonlar ve çalışanların ilgisi ve müşteriye karşı tavırları oldukça olumlu. Bu da aldığınız keyfi ikiye katlıyor. Öyle ki yaşadığınız görsel zenginliğin yanında çalışanların ilgisi 'iyi ki' dedirten türden. Bu bağlamda, kendileri için müşteri memnuniyetinin fazlasıyla önemli olduğunu vurgulayan Tural, çalışanlarına ve müşterilerine verdiği önemi anlatıyor ve bu sektörün kanayan bir yarası haline gelmiş "garsonluk" hakkında düşüncelerini şöyle aktarıyor:

"Müşteri memnuniyetini o kadar çok önemsiyoruz ki zaman zaman günde birkaç personelin işine son vermek durumunda kalıyoruz. Ama çözüm mü, çözüm değil. Bizim yaptığımız, bu işte özellikle hizmet sektöründe personel yetiştirecek, bir şeyleri ufak tefek öğrettiğinizde hemen çalıştırmaya başlatabile-

ceğiniz, müşteriye yemek servisini ya da müşteriden sipariş almayı öğretebilecek bir okul ya da yer yok. Yani kısaca bu işi yapanların alaylı olduğunu söyleyebiliriz. Fakat eskisi gibi alaylı olma süresi de yok. Eskiden bir servis personelinin garson olabilmesi için geçireceği on sene, şimdilerde müdür olmasına kadar sirayet etti. O aradaki garsonluk, şeflik ya da şefin bir üstü gibi pozisyonlar ortadan kalktı. Şimdi on sene önce bu işi yapmaya başlayıp yirmi beş yaşında müdür olunabiliyor. Niye? Çünkü yetişmiş eleman yok. Yani bu işin bir okulu yok. İşsiz kalan insanlara, sen de git garsonluk yap, dediği bir meslek haline gelmiş durumda. Oysa makamsal olarak bir devlet bakanı vs. buraya "Ben bakanım!" diye bağırarak gelmiyor. Eşiyile, çocuğuyla rahat kıyafetlerini giymiş şekilde geliyor. Normal şartlarda makamına gitseniz dahi ulaşamayacağınız bir kişi, bakıyorsunuz size misafir olmuş, bir metre ötenizde ve bu kişiye hizmet ver-

mek durumundasınız. Bu kişilere kim hizmet veriyor? Garsonlarımız. Eğer ona nasıl hitap edeceğinizi, nasıl servis yapacağınızı, onu nasıl oturtacağınızı ve yönlendireceğinizi bilmezseniz, menünüz ile ona neyi hangi aralıkla sunabileceğinizi bilmezseniz ne olacak? Bütün bunlar bu işle alakalı bizim en büyük sorunumuzu gösteriyor; yetişmiş eleman sorunu."

Bazen günün 18-19 saatini bu işletmede yoğun bir tempo içerisinde geçirdiğini belirten Mihrabat Korusu işletmecisi Ahmet Tural'ın, 15 sene boyunca uzun emek ve uğraşlar sonucu, burayı İstanbul'un vazgeçilmez mekânlarından biri haline getirdiği açıkça ortada. Bu korunun İstanbul'da Boğaz'ı en iyi gören, halkın kullanımına açık en büyük alan olduğu da bir gerçek. Yani, Asya ve Avrupa'nın müthiş boğaz manzarası ile buluştuğu, dört mevsimi bir rüya gibi yaşayabileceğiniz bir mekândır Mihrabat Korusu...



# Naif Kimlikler

## Farklı Dil Tek Ses: Beyazıt Külliyesi

YAZI ve FOTOĞRAF Elif YOLCU

31-33 ODALAR  
NO:101-12  
←

4-1 ODALAR  
NO:103-1  
→





İnsanlar doğaları gereği kendileri gibi olmayan kişilere karşı tarih boyunca ön yargılı davranmışlardır. Çoğunluğun fikirlerini benimsemeyen insanları, bir şeyler icat etmek için çalışan mucitleri, duygularını şiir aracılığıyla anlatmaya çalışan şairleri ve bir şeye tutkuyla bağlananları toplumsal anomali olarak görmüşlerdir. Çünkü bu tarz insanlar kabul gören insan tipine uymamaktadır. Kavurucu sıcaklığın altında saatlerce çalışmazlar, çoğunluğun dert edindiği şeyleri umursamazlar ve belki de en önemli ayrıntı, hayatın kolay yolunu bulmuş olmalarıdır. Diğer insanlar yani çoğunluktakiler ise bu duruma içten içe kızgındırlar. Nasıl olur da onlar farklı olabilir? Evet, bu soru onların düşüncelerini içten içe zehirler durur. Bilinir ki toplum yapısından farklı olmak, dışlanmak için yeterli bir sebep olarak görülür.

Genelin takındığı bu zararlı tutum sadece eylemleri farklı olan insanlara karşı değil, hiçbir şey yapmasalar bile fiziksel veya zihinsel farklılıkları ya da eksiklikleri olan insanlara ve hayvanlara karşı da (maalesef ki) tarihimizde kendine yer bulur. Zihinsel gelişmişlikten uzak, eğitimsizlik ve bilgisizlikten dolayı korkan toplumlar, içlerinde doğan farklı bireylere dünya üzerinde cehennemi yaşatmışlardır. Ortaçağ Avrupası'nda herhangi bir fiziksel engeli bulunan, bir kromozom farklılığıyla hayata başlayan ve belki elinden tutulsa dünyanın en başarılı insanı olabilecek bebekler, dönemin karanlığında katledilmiş, hapsedilmiş ve işkence görmüşlerdir. Ellerinden ve ayaklarından zincirlenen, yemeğe ve suya muhtaç bırakılan insanlar aslında sadece normal gözle bakılmaya ihtiyacı olan bireylerdi. Bu denli kötü muameleyi hak edecek ne yapmış olabilirler? Eğer tarihin karanlığını aydınlatılsaydı bütünü bu yapıları görmemek için görme yetimizi feda edebilirdik.

Çoğunluktan küçük bir farkla ayrıldığı için dünyanın büyük bölümünde çeşitli zulümlere maruz bırakılan bireyler için Anadolu Selçuklu döneminde ve Osmanlı Devleti'nde birçok şifahane açılmıştır. Bunların en önemlilerinden bir tanesi, padişah ikinci Bayezid döneminde mimar Hayreddin tarafından yapılan, yapımı dört yıl gibi kısa

bir sürede tamamlanan Sultan Bayezid Külliyesi Darüşşifası'dır. Osmanlı Devleti'nin ilk başkentlerinden biri olan Edirne'nin Yeniimaret semtinde, Tunca Nehri kıyısında inşa edilen yapıda tıp medresesi, şifahane ve çeşitli eğitim kurumları bulunuyor. Bunlarla birlikte içinde birçok bölümü barındıran bu çok kullanımlı yapıdaki en önemli alan bimarhane yani şifahanedir. Dönemin en iyi doktorları ve eczacıları bu şifahane çalışmaktaydılar. Özel ilgiye ve tedavi görmeye ihtiyacı olan, toplumdan farklı insanlara kapılarını açan bimarhanede musiki, tedavi yöntemlerinin başında geliyordu. Bahçelerinde binbir çeşit kuşların cıvıltıları, çeşmelerinden çıkan su sesleri ve neyzenlerin hayat verdiği müthiş ney ezgileri bu kişilerin tedavilerinde kullanılmaktaydı.

Bu külliye gerek tarihi yapısıyla gerekse ruhumuzu besleyen, yüreğimize dokunan manevi içeriğiyle bizi içine çeker ve ruhumuza sirayet eder. Daha kapısından içeri girer girmez bizi karşılayan mermerlerle çevrili avlu ve içindeki tarihi odalar, taş duvarlar tüyler ürpertici bir gizem barındırır. Özellikle şifahane içerisindeki birkaç saatlik varoluşumuz gördüğümüz odalardaki geçmişin insan manzaralarını, yaşanmışlıkları gözlerimizde canlandırır. Mimari olarak dönemin klasik Osmanlı detaylarını barındırır da aynı çağda Avrupa'da bu mimari içerisindeki hastaların şeytanla bağdaştırılıp yakılmalarını göz ardı etmek içten değil. Bu bilinçle bakıldığında külliye'nin hastaları su sesleriyle ve musiki yardımıyla ve çeşitli kokularla tedavi etme amacı güdecek kadar nahif bir yaklaşım sergilemiş olmaları orada yaşadığımız duyguların her bir zerremize işlemesi konusunda büyük önem taşır.

Gezimizin sonunda yüklendiğimiz duygularla geriye baktığımızda şefkatin ve sağduyunun bilimle birleşip muhteşem bir mimariye ve medeniyete dönüştüğünü görüyoruz. Hüzün ve mutluluğun bir arada olduğu gezimizden kalan hatıralarımız, müzeye dönüştürülen bu külliye'yi gezmek, dünyanın sevgiyle katlanılabilir bir yer olduğu fikrini içimize yerleştiriyor. Birkaç saatliğine de olsa tarihin şefkatli satır aralarına tanıklık etmemizde büyük rol oynuyor.



YAZI RÜMEYSA ÇELİK ve ŞEYDA TEZCAN FOTOĞRAF MELTEM ÇELEBİ

# YENİ A'DI LOKMA





Ar-  
tık lokma  
denildiğinde akla meşhur Saray Lokması değil, bir sektör haline gelmiş 'Çikolatalı Lokma' geliyor. Son zamanlarda sosyal medyada ve gençler arasında oldukça popüler olan ve Türkiye'de gıda sektörüne yepyeni bir heyecan katan yeni nesil lokma, piyasayı yakıp kavuruyor. Gittiğimizde mekânın önünde sıra bekleyen insanları görmeye alıştığımız lokma işletmeleri, lokmaları sipariş üzerine alıp, anında servis ediyor. İçine koyulan dolgular (çikolata çeşitleri, sütlü ve meyve aromalı krema dolguları), üzerine dökülen çikolata sosları ve süslemeler isteğe bağlı eklenebiliyor. Hâl böyle olunca ortaya çıkan yeni nesil lokma, tadından yenmiyor...

Lokmayı artık her ne kadar 'Gele-neksel Lokma' ve 'Yeni Nesil Lokma' olarak ikiye ayırsak da Saray Lokması'nın geçmişte çok eskilere dayanıyor. Lokma tatlısının tarihi için bir çok rivayet bulunsa da tarihte bilinen ilk lokma, 1400'lü yıllarda Araplar tarafından yapılmış ve adını Arapça'da 'bir yudum ya da bir parça yemek' anlamına gelen 'Lukma' kelimesinden almıştır. Bu tatlının, Anadolu topraklarına ne zaman geldiği tam olarak bilinmemektedir. Fakat kısa zamanda Osmanlı Saray Mutfağı'nın vazgeçilmez bir tatlısı haline gelmiştir.

Arap-  
ların lokması  
ile Osmanlı'ya ait olan Saray Lokması, birbirlerinin tıpatıp aynısı denilebilecek kadar benzer. Saray Lokması, Osmanlı döneminde hükümdarlar savaştan dönünce, zafer kazanınca, sevinçli bir haber aldığına, şehzadelerin doğumunda ve cenaze törenlerinde padişahlar ve valideler tarafından dökülürdü. O günden bugüne halk arasında bir gelenek olarak devam eden lokma dökürmek, günümüzde düğün, nişan, sünnet, cenaze gibi önemli günlerde tercih ediliyor. Lokma, günümüzde genellikle hayır için döküldüğünden 'Hayır Lokması' olarak da bilinmektedir.

Lokma, son yıllarda sıvı yağ ile kızartılsa da geçmişte sadeyağ veya susam yağında kızartıldıktan sonra bal veya şerbete batırılırdı. Bazen üzerine ceviz gibi kuruyemişler, tarçın, susam veya şeker serpilerek servis edilirdi. 18. ve 19. yüzyılda, lokma tariflerinde küçük değişiklikler yaşansa da 1882-1883 yılında Ayşe Fahriye'nin vermiş olduğu tarifte, mayalı hamura, sakız ve çörek otuda eklenir ve böyle hazırlanan lokmalar, yemek yanında ekmek gibi servis edilirdi. Aynı yıllarda ölümlerin ruhları için de lokma dağıtılır, aynı zamanda mesire yerlerine giderken 'Ballı Lokum' ya da 'Yağlı Lokum' denen lokmaları götür-

**Türkiye'de ilk!  
Yeni Nesil Lokma**



mek adetten sayılırdı. Günümüzde Lokma, hem tamamen farklılaşmış hem de şekil değiştirmiş durumda. Bu sektöre öncülük etmiş ilk marka olan The LoQma'nın kurucuları Hoşhanlı ve Arslan, lokmaların içine doldurduğu çikolata ve krema dolgularıyla Saray Lokması'na modern bir yorum katıyor.

Çikolatalı lokma fikrine ön yargı ile yaklaşanlar, yakınlarının tavsiyesi ile deneyince beklemedikleri bir lezzet ile karşılaşılıyorlar. Bu durum, yeni nesil lokmayı farklı kılan ve bağımlılık yaratan nokta oluyor desek yeridir. Özellikle gençler tarafından oldukça popülerleşen çikolatalı lokma, sosyal medyada fazlasıyla ilgi görüyor ve görseelliği ile âdeta iştah kabartıyor. Öyle ki bu talep karşısında, işletmeler şubelerini çoğaltmaya başladı. Şu an neredeyse her köşe başında, farklı sloganlar ve tasarımlarla lokmacılar açılmaya devam ediyor. Bu lezzeti denemenizi tavsiye ediyor, böyle girişimlerin çokça yapılmasını diliyoruz.

Her ne kadar yeni nesil lokma sektöründe bir patlama yaşansa da aramızda hâlâ geleneksel şerbetli lokmamızı tercih edenler de vardır elbette. Bu bağlamda İstanbul'daki Osmanlı Saray Lokmacı'larını araştırdık ve bazı sorular sorduk. Çoğu seyyar olan ve geçimini bu şekilde kazanan lokmacıların, yeni nesil lokma hakkında düşünceleri şu yönde;

Doğal ve gerçek lokmayı kendilerinin yaptığını ve yeni nesil lokmanın, lokma tarihi ile bir ilgisi olma-

dığını düşünüyorlar. Devamında, yeni nesil lokmacılığın gerçeklikten uzak ve tamamen farklı bir sektör olduğunu da ekliyorlar. Osmanlı Lokması gibi tatlıların, Türk mutfağına özgü olmaları ve değişime uğramadan korunması gerektiğini savunuyorlar. Satışlarının etkilenmediği üzerinde de duran lokmacılar, buldukları durumdan oldukça memnun ve bundan bir şikâyetleri yok.

Ardından yeni gelişen bu sektör üzerine, The LoQma'nın kurucuları ile biraz sohbet ediyoruz. Yaratıcılarından biri olan Hacer Hoşhanlı, üniversiteyi bitirdikten sonra 2 yıl boyunca Amerika'da yaşayıp orada 'Marka Yönetimi ve Gelişimi' üzerine çalışmalar yapar. Bir gün New York'ta, Simit Sarayı'nı gördükten sonra Türkiye'de bir marka yaratma hayaline kapılan Hoşhanlı, Türkiye'ye yerleşir ve bir firmada kariyerine devam eder. Markanın diğer yaratıcısı Hakan

***“Osmanlı Lokması gibi tatlıların, Türk mutfağına özgü olmaları ve değişime uğramadan korunması gerektiğini savunuyorlar”***



Arslan ile tanıştıktan sonra hayallerini ve kariyerlerini birleştirme kararı alırlar. Bir süre sonra ikisi de “Neden deneyimlerimizi birleştirip bir marka yaratmıyoruz?” düşüncesiyle çalışmalara başlarlar.

Türkiye’de, gıda sektöründe daha önce hiç denenmemiş bir yiyecek inovasyonuna girişen Hoşhanlı ve Arslan’a, marka oluşturma, fikir aşamaları ve karar süreci hakkında bazı sorular sorduk ve aldığımız cevaplar şu yönde oldu;

Kökü bizim tarihimize, bizim geçmişimize dayansın fakat vizyonu geleceğe açık olsun diyerek tarihi açıdan önemli bir rol sahibi olmuş Geleneksel Lokma tatlısına karar verirler. Bu süreçte çeşitli zorluklarla karşılaşmış ve çevrelerinden destek alamamış olsalar da Hoşhanlı bunları şu şekilde izah ediyor: “Lokma tatlısında karar kıldığımız zaman, bu tatlıyı nasıl farklı bir

hale getirebiliriz diye epey düşündük. Farklı ülkedeki insanlar da tattığı zaman hem geleneksel Osmanlı Saray Lokması ile tanışacaktı hem de tatlı üzerinde oluşturduğumuz çeşitli kombinasyonlar ve tarifinde yarattığımız küçük değişikliklerle herkese hitap edecek bir noktaya gelecekti. Bunun için lokma tatlısı üzerinde sürekli denemeler yaptık. Önceleri lokmayı bildiğimiz geleneksel tarifile yapınca, içine eklediğimiz çikolata ve krema soslarının ne kadar ağır ve rahatsız edici olduğunu fark ettik. Bu ne-denle farklı bir yöntem bulmamız gerekiyordu ve biz de bu süre boyunca içine yağ çekmeyen bir lokma harcı geliştirdik. Evet, lokmamız içine yağ çekmeyen bir tariften oluşuyor. Bu da bizi, diğerlerinden ayıran nokta oluyor. Her ne kadar diğer işletmeler bizden görüp lokmanın bu versiyonunu yapmış olsalar da ne yazık ki gizlediğimiz bu karışım sayesinde,

aynı kaliteye ulaşamıyorlar. Zaten müşterilerimizin geri dönüşleri de bu şekilde.”

Bildiğimiz geleneksel lokmayı, eminim çoğumuz hiç böyle hayal etmemişti. Aramızda “Lokma ne hale geldi, lokmayı mahvettiniz, lokmanın içine çikolata mı konur?” diyenler de vardır elbette. Arslan ve Hoşhanlı, önce bu projeye sonra da birbirlerine inandıkları, güvendikleri için hiçbir tereddüt yaşamazlar. Birbirlerine olan sonsuz destekleriyle bu işe adım atan iki ortak, bu işe başladıkları ilk 6-7 ay bekleme sürecine girerler. Bu süreç her ne kadar gergin ve stresli olsa da gerek yoldan geçenlere gerekse kafeye kahvaltılarını ve kahvelerini sevip gelen insanlara, lokmanın birçok çeşidini tattırırlar. Sonrasında ise insanların birbirlerine yaptıkları tavsiyelerle talep artmaya başlar. İnsanlar, her ne kadar alıştıkları ve kabul gördük-



leri şeyler üzerinde değişimi pek sevmese de yeni nesil lokmayı beğenirler. Şimdi ise geldikleri noktada, misafirlerinden ve sosyal medyadan birçok olumlu yorum alıyorlar.

Beğeni ve memnuniyetlerini dile getiren insanların yanı sıra, gelen olumsuz yorumlardan da Şöyle örnekler veriyor Arslan: "Olumlu yorumlar ve müşterilerimizin desteği, bize doğru yolda olduğumuzu göstermiş oluyor. Bu konuda doğru yolda olduğumuzun farkındalığıyla birlikte heyecanını da yaşıyoruz. Tabi ki olumlu yorumlar aldığımız kadar olumsuz yorumlar da alabiliyoruz. Örneğin; "Lokma ne hale geldi, lokmayı mahvettiniz! Biz bunu İzmir'de bedavaya yiyoruz, bir de oraya gelip onu mu yiyece-

ęiz!" gibi yorumlarla karşılaşıyoruz. Fakat bunları söyleyen müşterilerimizin bile lokmalarımızı tattıktan sonra fikirlerinin değişmesi, bizi daha da motive ediyor.

Bu işin düşünce ve fikir aşamasında, vizyonumuzu göremediler fakat biz inancımızla yılmayıp bu noktaya kadar geldik. Bundan sonra da emin adımlarla ilerleyip bu tadı dünyaya tanıtacağız. Bu hayallerine ilk adımlarını attıklarında, hiçbir birikimleri olmayan Arslan ve Hoşhanlı, şu an birkaç Şube daha açmaya hazırlanıyor. The LoQma'nın tek Şube olarak hizmet vermesinin sebebi ise kaliteden ödün vermemek.

Aslında şu an için lokmanın bir 'fast food'a dönüştüğünü düşün-





Arslan, kendisini şöyle ifade ediyor: "Bir nevi tatlının 'fast food'unu oluşturduk diyebilirim. Hem geleneksel olanı modernize etmek hem de herkesin kendi damak tadına uygun bir kombinasyon oluşturabilmesi adına..." diyor. İçine yağ çekmeyen bir hamur tarifi kullanmalarının dışında, diğer lokmalardan farklı olarak lokmalarda şerbet de yok. Lokmanın iç dolgunusunun limon, elma-tarçın ve muz gibi birçok çeşidi var. Yine üzerine seçtikleri bitter, sütlü, beyaz çikolatalı ve tahinli soslarla lezzetli kombi-nasyonlar oluşturulabiliyor. Hamurun içine koyulan karışımı, lokmayı yapan usta bile bilmiyor.

Böylece Türkiye'de, gıda sektöründe daha önce hiç denenmemiş bir lezzet ortaya koyan The LoQma, bununla da kalmayıp bu lezzete öncülük etmiş sayılmakta. Kendisinden sonra İstanbul başta olmak üzere, özellikle öğrencilerin çoğunlukta olduğu birçok semt ve şehirde, farklı markalar adı altında lokmacılar açıldı. Sadece lezzetle değil görüntüsüyle de iştah açan yeni nesil lokma, sektörde bir trend haline geldi ve birçok genç girişimcinin önünü açtı. Özellikle gençler tarafından daha sık tercih edilen bu lokmaların fotoğrafları, sosyal medyada da paylaşım rekorları kırdı. Kariyerleri tamamen farklı yönde ilerlerken Türkiye'den

yeni bir marka çıkarmak adına, hayallerini gerçekleştirmeye karar veren iki genç girişimci, taklit edilmeye başlanmaktan oldukça memnun. Sektöre yeni bir şeyler katarak bu işi yapmaya başlamış insanları görünce mutlu oluyorlar. Hoşhanlı, "Biz burada 'start'ı veren olduk." diyor. İlk başta vizyonlarını kimsenin farketmemesine rağmen asla vazgeçmemişler. Ayrıca bu işe girişirken kaybedecek bir şeyleri de yoktu.

İnanç ve güven duygularına oldukça önem veren çift, bu konudaki düşüncelerini dile getirirken Arslan, günümüz üniversite öğrencilerine birkaç tavsiyede bulunuyor; "Daha önce kendi kariyerimde ilerlerken hep beş-altı tane gerçekleştirmek istediğim fikir vardı ama hiçbirine girişimcilik göstererek başlayamadım. Tabi ki insanın tek başına bunlara gönül vermesi oldukça zor. Biz Hacer'le tanıştıktan sonra ikimizin de hayali olan marka yaratma fikri-ni, hayata geçirme kararı aldık. Kısacası birbirimizden güç aldık diyebilirim. Bu konularda destek fazlasıyla önemli. Hayalde kalmak yerine aksiyona girmek adına çalışmalar yapmaya başlanmalı. Özellikle üniversite zamanlarında birçok fikir oluşur. Gerçekten inandıkları ve güvendikleri bir proje varsa bunun üzerine gitmeliler."

**"Özellikle gençler tarafından daha sık tercih edilen bu lokmaların fotoğrafları, sosyal medyada da paylaşım rekorları kırdı."**



YAZI ve FOTOĞRAF Emrecan YAMAÇ ve Tunahan BALTA





Son yıllarda çeşitli moda akımları özendiriliyor, teşvik ediliyor ve sonuçta yaygın bir şekilde kullanılıyor. Özellikle sosyal medya platformlarında gençlerin ve butiklerin paylaşımlarıyla bu akımlar moda dünyasına yön veriyor. Süslenme özantisi ya da değişiklik gereksinimiyle yaşantımıza giren bu akımlar çeşit çeşit. Yenilikçi olduğu kadar eskiyi de su yüzüne çıkardıklarını söylemeden edemeyeceğiz. Tarihin sürekli tekrür ettiği bu devirden giyim sektörü de nasibini alıyor.

Kendi zamanında büyük beğeni toplayan ve ilgi gören, zaman içerisinde de etkisini kaybeden bu akımlar günümüzde adeta küllerinden doğuyor.

İnsanların "Hadi canım, bunlar eskide kaldı, şimdi bunu giysen bana gülerler." dedikleri ürünler popüler kültürle harmanlanıp modernize ediliyor. Böylece insanların negatif algıları ortadan kalkıyor. Artık bu tür ürünler koleksiyonelerinin parçası olmaktan çıkıyor ve dolaplarımızı süslüyor.

Moda dünyası giyim sektörünü de içinde barındırıyor. Pekala, moda'nın yeni görünen eski trendleri neler? Yaptığımız araştırmalardan ve gittiğimiz yerlerden anladık ki,



geçmişte oldukça yaygın olan bohem, retro, vintage gibi akımlar var ve geçmişin esintilerini barındıran etnik kıyafetler artık moda severlerin yeni tutkusu.

Eski her zaman yenidir söyleviyle çıktığımız bu yolda sizlere alışılmadık dışından haberler getirdik. İşte şimdi bohem, etnik, retro, vintage akımlarından bahsedeceğiz.

## VİNTAGE - RETRO

Vintage ve retro birbirine çok karıştırılan iki ayrı tarz. Peki bu iki ayrı tarz nedir? Vintage, antika kadar eski olmayan yani sadece birkaç kuşak öncesinden esintiler taşıyor. Bir ürünün vintage olabilmesi için o ürünün belli bir döneme ait olması gerekiyor. Retro ise geriye doğru anlamına geliyor. Moda dün-



yasında “geçmişe ait gibi” duran hemen her şeye retro diyebiliriz. “Aradaki farklar neler?” dersiniz, vintage gerçekten eski ürünler için retro eski gibi görünen yeni ürünler için kullanılıyor. Mağaza raflarına bakarken zaman tüneline giriyoruz, adeta bir sihirli değenekle geçmişe ışınlanıyoruz ama bu akımlar acaba bir ticaret kapısı olabilir mi?

Görüşmelerimizi sizlerle paylaşmazsak bizce yazımızın boynu bükük kalır o yüzden hemen o kısma geçiyoruz.

#### **Ürün akışı nasıl sağlanıyor?**

Bu kıyafetler bit pazarlarından ve depolardan geliyor. Hem yurt içi hem yurt dışı... Butik işletmecileri, koleksiyoner de diyebiliriz, zevklerine göre buralardan seçimler yapıyor.

#### **Talep ne durumda?**

İşletmecilere “Talep ne durumda?” dediğimizde aşağı yukarı aynı

cevapla karşılaştık, “Butiği dışarıdan gören insanların yüzlerinde bir gülümseme oluşuyor. Merak edip içeri giriyorlar, bir ürün alıyorlar ve satışlar gün geçtikçe artıyor.”

#### **Ürünlerin fiyat ortalaması nedir?**

Satılan ürünler cinsiyetsiz (unisex). Ürünlerin fiyatları kaliteye göre değişiyor. Fiyatlar ortalama 10 ila 600 TL arasında değişiyor.

#### **Hedef kitleniz nedir?**

Hitap ettiğimiz kesim dükkanın konumuyla alakalı. Genellikle öğrencilerin ve turistlerin dikkatini çekmeye özen gösteriyoruz. Bunun yanı sıra birçok dizi ve film ekibine kıyafet kiralyoruz.

#### **BOHEM-ETNİK**

Geçmiş döneme ait ürünler günümüzde yaygınlaşmaya başlıyor. Tasarımcılar ve tekstil firmaları bu ürünleri modernize ediyor ve bizlere sunuyor. Bir tarafta vintage

ve retro ürünler diğer yanda da belli bir toplumun etnik kıyafetleri ve XIX. yüzyılların başından bohem stil. Bohem, giyim şekli olmaktan öteye geçiyor ve zamanına damgasını vuran bir yaşam biçimine dönüşüyor. Her iki akım da bugün moda uygun hale getirilmiş. Nasıl mı?

Son yıllarda keten, kadife, şifon, ipek, kürk, süet gibi doğal kumaşlar ve çiçek desenleri giyimde sıkça kullanılıyor. Özellikle siyah, gri, bej gibi koyu tonların ağırlıkta olduğu doğal kumaşlar görenleri bohem esintiler arasında sürüklüyor.

Bohem giyimde rahatlık oldukça ön planda. Çağa uyarlanmış etnik kıyafetler ise geçmişten bugüne tatlı bir rüzgar getiriyor. Her iki tarz da oldukça rağbet görüyor. Kültürel izlerin bugüne uyarlanmış salaş sempatisinin çekimine kapılmamak mümkün değil.

# FARKLARIN BULUŞTUĞU

## Zaman Tüneli

\*\*\*

**Bozkırın tezenesi, Neşet Ertaş ve büyük usta Tuncel Kurtiz'in önderliğinde kurulan dünyanın en büyük ikinci el giyim mağazası olan By Retro 30 yıllık bir geçmişe sahip.**



Neşet Ertaş ve Tuncel Kurtiz'in önderliğinde kurulan, Sanat Yönetmeni Hakan Vardar tarafından yönetilen By Retro, kostüm ve ikinci el giyim mağazası olması dışında gelen ziyaretçiler için bir müze niteliği taşıyor. Kuruluşundan bu yana yurt içinden ve yurt dışından özenle seçilmiş parçaları bünyesinde barındırıyor. Birçok ünlü marka, sanatçı, dizi-film ekipleri ile birlikte çalışıyor. Bunun yanı sıra halktan herkesin gidip alabileceği ve giyim tarzıyla bağdaştırılabileceği ürünler alıcılarını bekliyor.

### Konsept Odalar

Yaklaşık 1050 metre kare büyüklüğünde ve içerisinde 8 farklı oda barındırıyor. Bu odaları tasarlayan seçilen konseptin ruhu odaya yansıtılmış. Odalar 70'ler, 80'ler, askeri, Osmanlı, gelinlik, şapka, kostüm ve ceketlerden oluşuyor.

Alışveriş amacı dışında daha çok turist çekme amaçlı tasarlanmış bu odalar görenleri büyülüyor.

### Festivale Gitmeden Önce By Retro'ya Uğra

Dünyanın hemen her yerinde festivaller düzenleniyor. Tabii gitmeden evvel By Retro'ya uğramak lazım... İşletmecisi Nejla Kısaç bu konuyla alakalı; "İnsanlar Coachella, October, Burning Man gibi festivallere gitmeden önce mutlaka buraya gelirler. Bizden kostüm alırlar ve öyle giderler." dedi.

### Ünlü Markalar Bu Sene Bizden Yana

Bu kıyafetler 30 yıldır büyük bir özenle seçilmiş ve toplanmış. Ünlü giyim markaları da By Retro ile çalışıyor. Kısaç bize, neredeyse By Retro'nun %10'unu ünlü markalara

kiraladığını, 2019 Yaz Kreasyonunda dantel, transparan, uzun maksı boylar ile cazibenin arkada kalacağını söylüyor. Ünlü markaların en çok ilgisini çeken ise 70'ler odasıymış. Kısaç kiralamanın en yoğun olduğu alanın 70'ler olduğunu söylüyor.

### Maddi Kaygımız Yok

By Retro 1000'e yakın diziye sponsor. Kazancının büyük bir kısmı dizi-film sektörüne ait. Herhangi bir maddi kaygıları yok. Öğrenciler ise göz bebekleri kadar değerli. Kısaç ile görüşmemiz "Öğrenciler bizim için çok önemli. Onların buradan aldıkları ürünlerde büyük maddi kazançlar amaçlamıyoruz." cümlesiyle sona eriyor.

# THE WALKING DEAD

YAZI Ömer YILMAZ FOTOĞRAF imdb.com

THE NEW  
WORLD'S  
NEED  
MEET RICK  
GRIMES

Günümüzde “en” tanımı içinde bulunan dizilerden birisi olan; birbirinden farklı olaylarla, döngülerle, karakterlerle ve onların gelişimi ile birlikte “The Walking Dead” dokuz sezonu geride bıraktı. Kimi zaman beklentileri karşıladığı hatta beklentilerin çok üzerinde olduğu, kimi zaman da acımasız ve ağır eleştirilere maruz kaldığı dönemlerden geçti. Öyle ki, reytinglerinin yarı yarıya düştüğü zamanları bile gördü. Dizi her ne kadar eskisi kadar reytinglerde üst sıralarda olmasa bile, sadık bir izleyici kitlesi ile birlikte yeni sezon çalışmalarına devam ediyor.

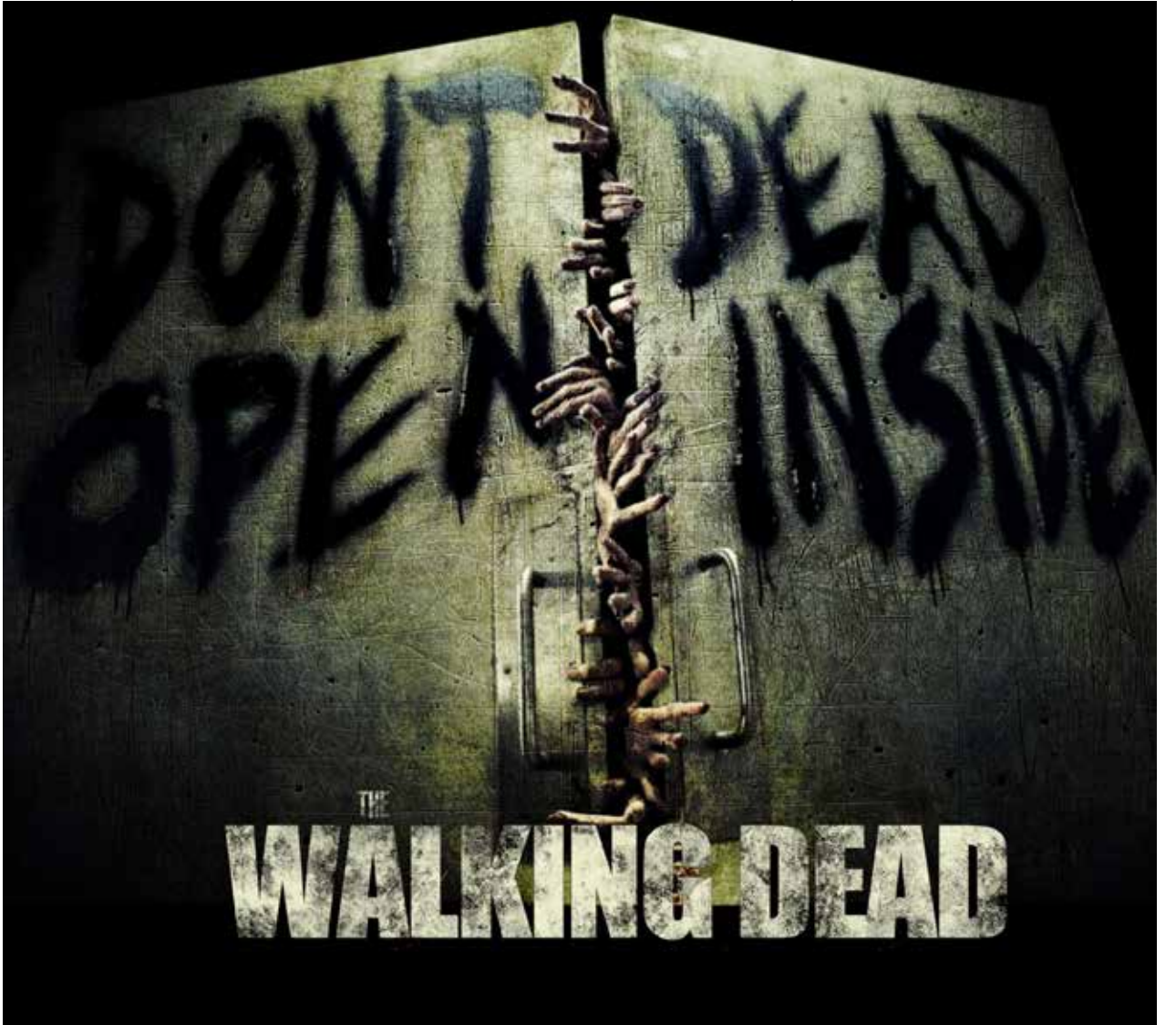
Sezon sonunda kış temasını ilk defa kullanmaları bende “Şimdiye kadar neredeydiler?” sorusunu sormama neden oldu. Kış temasını kullanma sebeplerinin değişim ihtiyacı ve geçmişte olan bir olayın neticesinde gerçekleştiğini varsayıyorum. The Walking Dead ilk çıkacağı zaman HBO kanalına –Game Of Thrones dizisinin yapımcı kanalı- teklif edilmiş ama kabul görmemiş. Kış temasını kullanan The Walking Dead , GOT’a ‘ Bizim kışımız daha sert geçecek!’ mesajını vermek istediği iddialar arasında bulunmakta. Aynı zamanda izleyiciler

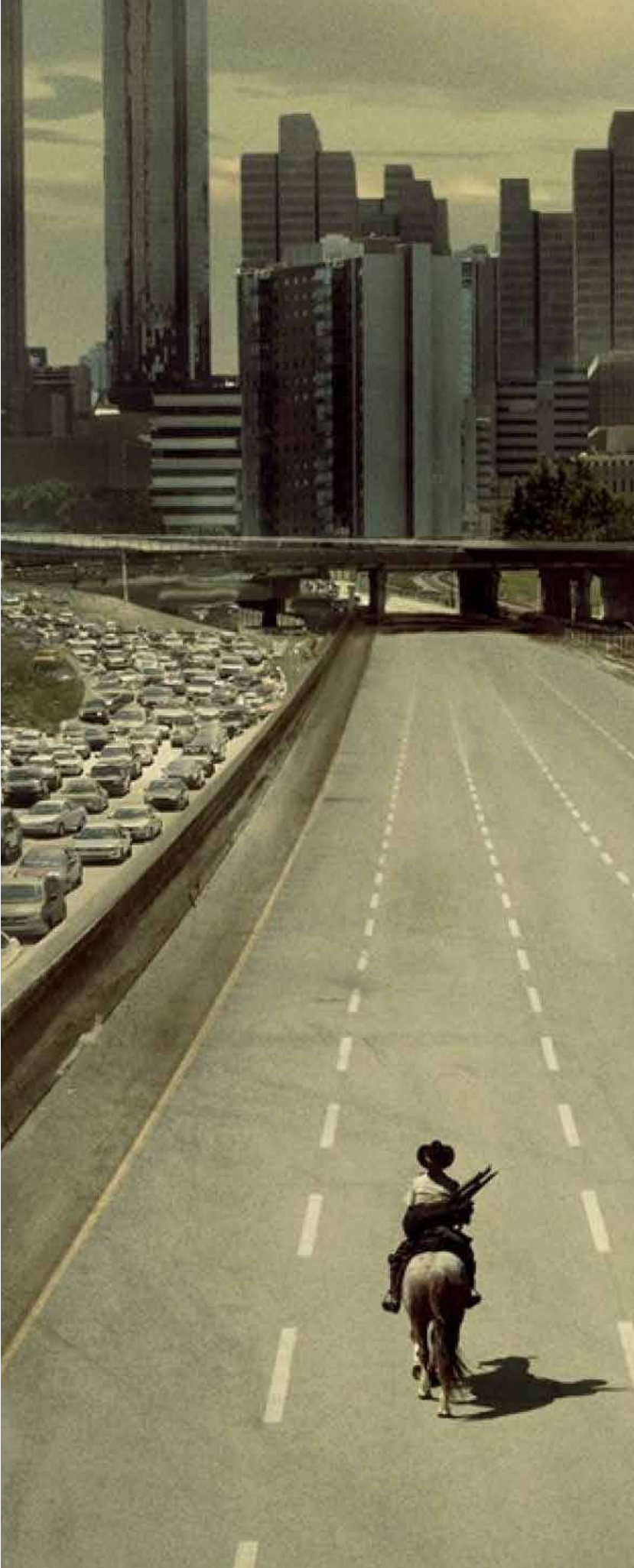
arasında “Winter is coming” söylemleri de gittikçe artmakta. Reytinglerin ciddi bir oranda düşmesine rağmen yapımcı kadrosuna, hikâyesine ve izleyicisine güvenen AMC şirketi, ana karakterler içerisinde yer alan bir oyuncunun, kendi yolculuğunu konu alacak spin-off filmi yolda gibi görünüyor. Bu kararın birçok izleyiciyi şaşırtmadığını düşünüyorum. Nedeni ise, dizinin sezon arasında izleyicisine alternatif olarak sunduğu “Fear The Walking Dead” sürümü. AMC şirketinin bu şekilde izleyicisini boşa ve dizisiz bırakmamaya çalışmakta olduğunu düşünüyorum. Dizide bulunan birkaç önemli karakterin diğer diziyeye transfer edilme politikası, dizinin çeşitliliğini ve izlenme oranını artıracaklarını düşünmekle birlikte bu politikanın maddi kaygılar güdüler de yapılmış bir hareket olduğu kanaatindeyim. Gelecek olan spin-off filminin şimdiden beni ve çoğu izleyiciyi heyecanlandırdığını itiraf edebilirim. Ayrıca bu hikâyenin, ana dizi hikâyesine de yeni bir soluk getireceğine inanıyorum

Yazımda bahsetmek istediklerimden önce, ilk çıktığı günden son sezonuna kadar genel bir bakış içerisinde, hiçbir şekilde spoiler vermeden dizinin bazı

örneklerle analizinin yapılması ve buna ek olarak, karakterler ve onların hayatta kalma durumları üzerinden yüzeysel bir inceleme yapılmasının yararlı olacağını düşünüyorum. The Walking Dead barındırdığı gerilim, hayatta kalma, bulunulan süreç, yaşanan ortam ve karakterler bakımından oldukça zengin ve dinamik bir düzeye sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir. İlk başta piyasaya çizgi-roman olarak giren The Walking Dead, 2010 yılında altı bölüm içeren tek sezonluk bir mini dizi olarak piyasaya girecekti. Yayın hayatına başladığı dönemde ABD’de on milyon gibi bir izlenme sayısına ulaşınca yapımcı ekip bakış açılarını genişletecek, The Walking Dead dünyasını büyütmeye başlayacak ve milyonları peşine takıp dizi dünyasına muhteşem bir giriş yapacaktı.

Dizinin ilk yayınlanan bölümleri çok da kaliteli olmayan bir prodüksiyon, çekim tekniği ve makyaj ile yapılmış olmasına rağmen, dizi sonrasında çok daha farklı bir kaliteye bürünmüştür. Dizi sosyal toplum içerisinde de övgüyle bahsedilen konular arasında kendine bir yer bulabilmiştir. Bundan bahsetmem gerekirse; dizi bulunduğumuz gerçek hayatta karşılaştığımız





tüm insanları barındırıyor diyebiliriz. Örneğin; dizinin içerisinde şimdiye kadar, zekâ engeli hariç, neredeyse her türlü engelli karakteri barındırdığından bahsedebilirim. Ayrıca sadece rol vermekle kalmayıp, o karakterler üzerinden kritik hikâyeler ve olayların da meydana geldiğini rahatlıkla söyleyebilirim. Mesela, yayınlanan son sezona gerçek hayatta da işitme engeli olan bir karakter katıldı ve gün geçtikçe hikâyesi daha da derinleşmeye başladı. Bu karakterin dizide rol alması birçok sosyal grup ve insan tarafından övgü ile karşılandı. The Walking Dead dini inançları, etnik kökenleri, ikili ilişkileri, bedensel engelleri olan karakterler de yer veriyor. Bunun sebebinin “Bundan önce de, bundan sonra da ne olursa olsun biz hep beraber yaşıyoruz.” mesajı olduğunu düşünüyorum. Verilmek istenen mesaj hem günümüze, bulunduğumuz zamana mesaj vermekle kalmıyor, hem de gelecekte olabilecek her şeyde -zorunlu olarak zombi salgını değil- beraber olmalıyız algısını sunuyor. Geçen dokuz sezona baktığımızda -bazı enteresan karakterler hariç ki bu enteresan olarak tarif ettiğim karakterler de dönüp dolaşıp yine geri döndüler- karakterler ya tek başına hayata tutunamadılar ya da dönüp dolaşıp topluluklardan birine girdiler.

Karakterlerin yaşadığı kimlik bunalımı ise değinmemiz gereken başka bir konu. Dizideki tüm sezonlarda işlenen ana konulardan biri, karakterlerin psikolojik durumlarıydı. Kazadan öncesine kadar olan hayatları gündelik problemlerle dolu olan insanların, şimdi sadece hayatta kalmaya yönelik yaşaması bazı problemleri ve bunalmımları kaçınılmaz olarak beraberinde getirmekte.

Dizide, önceki hayatında karıncayı bile incitmeyen karakterler sonraki sezonlarda gözünü kırpmadan gerek kendi yaşamı için gerekse başkalarının yaşamı için can almaktan çekinmiyorlar. Örneğin ilk sezonda eşinin bakışından bile korkan kadın ileride onlarca kişinin hayatını umursamadan sonlandırabiliyor, ya da başka bir karakter, o kadar ileri boyutta olan ilkel anarşi içerisinde “ben kimseye zarar vermem” düşüncesine yönelebiliyor. Ailesinin, eşinin, çocuğunun ya da sevdiği birinin zarar görmesinden sonra yaşanan karakter evrimlerinin oldukça iyi senaryolarla ve oyunculuklarla incelendiğini söylemek mümkün. Herhangi bir anarşi durumunda insanların neler yapabileceğini gösteren hikâyeler mevcut. İnsanların ve grupların kendi kanununu koyma,

The Walking Dead, psikolojik gerilim seven meraklılarının oldukça zevk alacağını düşündüğüm bir dizi. Anlayacağınız dizide, TWD'deki tabiriyle, "aylak" kesmiyorlar.

Üçüncü ve son konu ise, insanların düzen kurma çabası. Geçmişe ve şu andaki duruma bakıldığında insanlar halen doğru düzgün bir kurulu düzene geçemediği açıkça görülmektedir. Maalesef insanoğlunu kurulu bir düzen oluşturmaya başlaması sadece barınacak bir yere sahip olmasıyla ölçülemiyor. Üretimde ve uygulamada kayda değer bir gelişmenin sağlanamaması yüzünden hala konargöçer bir yaşam tarzının benimsenmesi söz konusu.

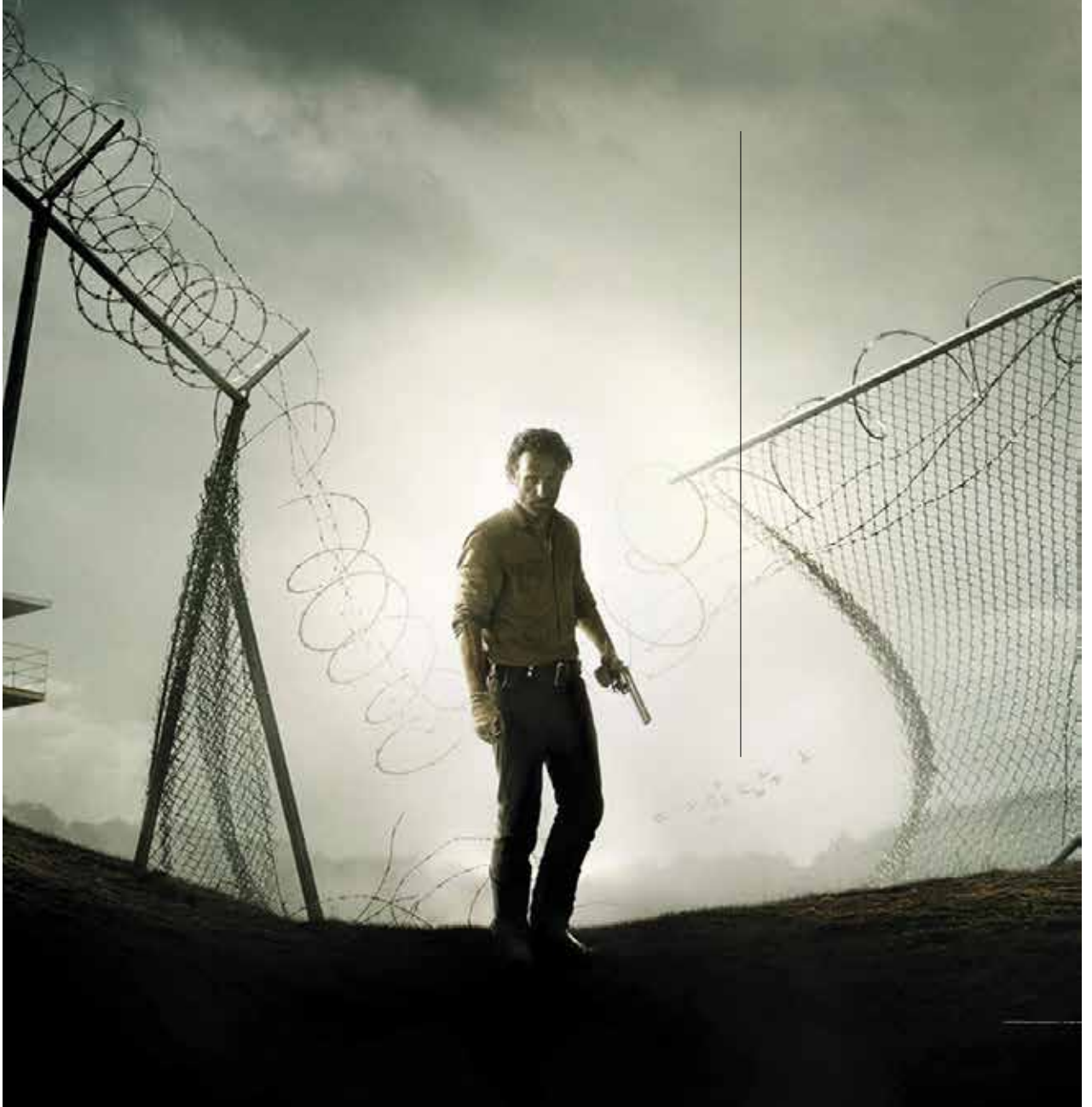
Önceki hayatında tarımla ve hayvancılıkla uğraşan veya değirmenlerde çalışan kişiler bile, yeni hayatlarında bu gibi faaliyetlerin yeniden işler hale gelmesine ve sistemin yeniden

kurulmasına yeterince katkıda bulunamıyorlar.

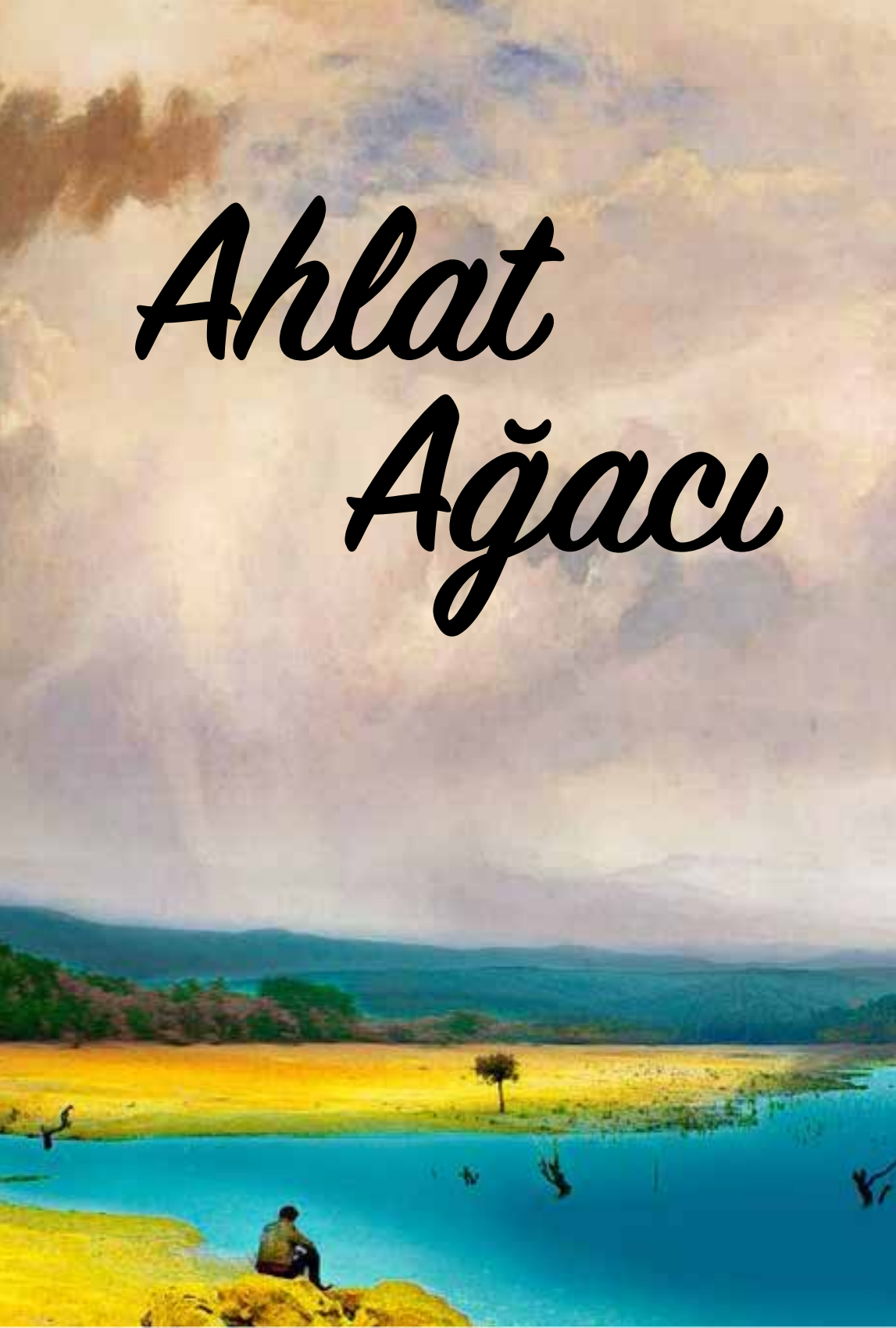
Güvenliği, hukuku, yaşayışın düzenlenmesini sağlamak yaşayan ve işler haldeki toplumlar için şart ama üretmeden bu saydığım durumların işleyişinin mümkün olmayacağı bariz bir şekilde görülmektedir. Dizinin başlarında yalnızca tüketen insanlar "asil" tehlikenin farkına vardı ve bununla uğraşmaya başladılar. Bu durumun günümüzdeki karşılığını açıklamak gerekirse; çevremizde kaç kişi zanaatla ya da üretmekle uğraşiyor? Bulduğumuz zamanda içinde bulunduğumuz yalnızca tüketen toplumumuzda kendimize "Üretmemiz gerektiğinde ne yapacağız?" sorusunu sormamız gerektiğini düşünüyorum. Hepimizin sadece bu tür gerçekleşmesi zor distopya ya da distopyalar için değil, olabilecek her duruma karşı fayda sağlayabileceğimiz ipuçlarına ve bilgilere sahip

olması gerektiği kanısındayım. Genel bağlamda bahsetmek istediğimde, dizide verilmek istenen mesajın sadece hayatta kalma değil, toplumda beraberce yaşadığımızın ve bu sayede güçlü olduğumuzun mesajı verilmektedir. Bu sadece yalnız yaşamak değil kökenlerimiz, inançlarımız ve ilişkilerimiz ya da engellerimizin farklılıklarına rağmen, "Beraber yaşamalıyız, üretmeye ve hayatta kalmaya devam etmeliyiz." mesajını görmek mümkündür diyebilir ve Ekim ayına kadar beklemenin zorluğunu birlikte kaldırabiliriz...

Yerine Yazıyı okuduktan sonra meraklananlar ve ya hiç izlememiş olanlar Blu Tv'ye göz atabilirler Hepinize şimdiden keyifli okumalar ve iyi seyirler... (Klaket sesi) Kestik!!! Çok iyi oldu tekrara gerek yok!



# Ahlat Ağacı





Ahlat, eğri büğrü, şekilsiz, kurak ve tenha yerde tek başına dikilen, sonbaharda meyvesini veren bir armut ağacıdır. Bu filmdeki karakterler de bir ahlat ağacı gibi isyankâr ve kendine has.

Sınıf öğretmenliğinden mezun olmuş, edebiyatla ilgilenen Sinan, babası İdris'in kumar borçları yüzünden büyük bir buhran dönemindedir. Acıklı bir baba-oğul ilişkisini ele alan film bu ilişkiyi durağan ve derin bir şekilde bize yansıtıyor.

Sinan'ın babası küçük bir köy okulunda öğretmenlik yapan, aksi, inatçı ve emekli olduktan sonra köye yerleşmeyi planlayan, hayatın trajedisine rağmen sürekli gülen fakat kumar borcu yüzünden de mal varlığını ve saygınlığını yitiren bir karakterdir.

Filmde klasik baba karakterinin aksine kendisiyle çelişen, karmaşık duygular içinde bir baba izlenimi bırakılmış. Oğlunu okutmak için çok uğraştığı söylenen baba daha sonra oğlunun parasına göz dikmiştir. Babanın karakterinde hem siyah hem de beyazın kalıntılarını bulmak mümkün. Tıpkı yaratılışımızın özünde bulunduğu gibi.

Sinan hırçınlığıyla, derin ve düşünceli bakışlarıyla uzun boylu,

kambur duruşlu bir karakter olarak karşımıza çıkıyor. Sinan kitabını bastırmayı ve fikirlerini insanlara ulaştırmayı amaçlıyor. Bu uğurda, belediye dahil olmak üzere, birkaç kişiye kitabı için sponsor olmasını isterken ukala ve hırçın tavırları yüzünden kapılar bir bir yüzüne kapanıyor.

Bu sırada Sinan sınıf öğretmeni olarak atanmayı beklemektedir. Herhangi bir ideali olmayan Sinan sınıf öğretmenliğini üniversite sınavından aldığı puana göre tercih etmiştir. Mezun olduktan sonra iş bulamamış ve varoluşsal bunalımlara düşmüştür.

Bulduğu sohbetlerde ukalalığı ve inatçılığı ile ön plana çıkmakta hayata ve sisteme karşı içinde bir isyan beslemektedir. Tıpkı Nuri Bilge Ceylan'ın yansıtmaya amaçladığı gibi...

Sinan'ın belirgin yara izlerini ve hüznü net bir şekilde kadraja alan NBC, oldukça doyurucu diyalogların dışında belirgin kadrajlarla insan duygularını görsel biçimde de oldukça etkili anlatıyor.

Adeta rüzgârın uğultusunu,  
Irmakların sesini,  
Ovanın sessizliğini,  
Güneşin parlaklığını,

**Filmdeki baba karakteri, klâsikleşmiş filmlerdeki karakterlerin aksine baba kurgusunu çok karmaşık duygular içerisine bırakmış.**





Yalnızlığı ve umutsuzluğu dinletiyor bize.

Kahvehanede geçen bir sahnede televizyonda atanan bir öğretmeni göstererek atanamayan öğretmen sorununu da atıfta bulunuyor. Filmde karakterlerin her biri özenle seçilmiş. Her kadraj ve görüntü hayatın içinden diyaloglardan oluşmakta.

Kimi özel kuvvetlere girmiş arkadaşıyla telefonda konuşuyor kimi nenesinin köydeki evine misafir oluyor. Köyün imamı ile yaptıkları konuşma, para çalındığı zaman kız kardeşiyle ettiği sohbet... Bütün bu doğallık filmin içinde ben de varmışım gibi bir iz bıraktı. Sıradan bir yürüyüş sahnesinde bile hayat, din ve inanç üzerine sohbetler var. Özellikle beni en çok etkileyen sahnelerin birindeki şu soru bende çok farklı hisler uyandırdı:

"Tüm güç sende olsa Tanrının olduğu bir dünyayı mı yoksa Tanrının olmadığı bir dünyayı mı seçersin?"

Sinan tüm sahnelerde sınır tanımayan, farklı düşünceleriyle öne çıkmaktadır. Kasabada yürürken karşılaştığı çocukluk arkadaşı Hatice ise hayatı boyunca köyden çıkmamış, liseyi bırakmış, mutsuz ve evlenmek üzere olan bir Anadolu kadını rolündedir. Hatice hiç tatmadığı duyguları, istek ve arzularını etkileyici bir üslupla ifade etmektedir.

Filmde duygularını ve mantığını harmanlamış derin bir anne karakteri bulunmaktadır. Bu karakter de Sinan'ın annesinden başkası değildir.

(Sonraki iki paragrafta, yani son sayfaya kadar değişen bir şey yok) Bir sahnesinde Tevfik karakteri Sinan'a "Toz pembe hayalleriniz bittiğinde ve gerçekler karaya vurduğunda kafanızın ortasına vuran çekiçten sonra ayağa kalkamıyorsunuz." diyor. Pek çok sahnede farklı diyaloglarla bu gerçek Sinan'a hatırlatılıyor.

**Sıradan bir yürüyüş sahnesinde bile hayat, din ve inanç üzerine sohbetler var**



Filmde toplumumuzdaki kişisel idealleştirme kavramında da değişiyor. Başarılı olmanın yollarını iyi bir maaş, iyi bir araba ve saygınlık görmek olduğunu düşünenler farklı yollarla mutlu olan birini gördüklerinde olumsuz düşüncelere sahip oluyor.

Toplumdaki kalıplaşmış düşünce, inanış ve uygulamalar Nuri B. Ceylan'ın kaleminde (? Kaleminde yönetmen için doğru bir kelime mi emin değilim) yerini buluyor. Her sahne özenle çekilmiş, doğayı yani bizi anlatmış. Aynı zamanda film felsefe ve derin düşünceler içermekte ve bizlere hayattan dersler vermektedir.

NBC sıradan konuları, hayatın içinden dramaları olanca gerçekçiliğiyle yansıtmaya çalışan bir yönetmen. Filmdeki Süleyman karakteri de kendine has dili, düşünceleri ve sıradanlığıyla NBC'ı içinde saklamış bir karakter.

NB Ceylan'ın Sinan'ın Süleyman ile olan diyalogunda izleyiciye aktarmaya çalıştığı, romantik hayallerimiz biz olgunlaştıkça duygulardan sıyrılıp yerini mantığa bıraksa da Sinan ve babasının bu süreci takip etmemesinin, romantizme bağlı kalmalarının, amaçlarına ulaşmalarını sağlaması olmuş. Sıradan hayatı güçlü diyaloglarla anlamlandırdığı için NBC'a teşekkür ederiz.



4-7 MART

# FOTOĞRAFÇILIK

## Günleri



Alanında uzman 9 fotoğrafçı, İletişim Fakültesi cep sinemasında Medipol öğrencileriyle bir araya geldi. 4-7 Mart tarihleri arasında düzenlenen 'Fotoğrafçılık Günleri'nde savaştan sualtına, seyahatten spora... Tüm alanlarıyla fotoğrafçılık ele alındı. Dr. Ersin Alok, Haluk Çobanoğlu, Alptekin Baloğlu, Ahmet Tokyay, Erhan Sevenler, Burak Özcan, Mert Saraç, Uğur Utku Serez ve değerli hocamız Uğur Çobanoğlu'nun konuk olarak katıldığı fotoğraf seminerleri, farklı fakültelerden öğrencilerin yoğun katılımıyla gerçekleşti.

İletişim Fakültesi öğretim üyeleri Başak Gezmen, İhsan Eken ve Uğur Çobanoğlu öncülüğünde yapılan etkinliğe konuk olan fotoğrafçılarla Retorik dergisinin ilk sayısı için bir araya geldik ve alanlarına dair söyleşiler gerçekleştirdik. Söyleşilerin tümünde genç fotoğrafçılık adayları için profesyonel öneriler var.

# Mimari ve Doğa Fotoğrafçısı: Ersin Alok



“

On parmağında on marifet, fotoğrafçılık camiasının duayen ismi Dr. Ersin Alok'la resmi, fotoğrafı, mimariyi, en başarılı çekim tekniklerini ve hatta psikolojiyi konuştuk. Alok, bize az bilinen 'takvim fotoğraflarının' hikayesini anlattı.”

**Çocuk yaşınızda profesyonel olarak başladığınız ressamlıktan fotoğrafçılığa ve sonra da akademisyenliğe geçiş yaptığınızı biliyoruz.**

Evet, resimdeki kuramları fotoğrafa nasıl aktarırım düşüncesiyle çizimden çekime geçtim. Dağları, doğayı fotoğraflayarak başladığım mesleğime, Mimar Sinan'da Fotoğraf Enstitüsünü kurarak akademik altyapıyı kazandıran kişilerden biri oldum. Öğrencilerime amaca uygun fotoğrafçılığı öğrettim, sonra onları hür bıraktım. Yoksa kalıplar içinde sıkışsalar ki... Teknik öğrettiğim öğrencilerim şu an bir yerlere gelip isim yapmış fotoğrafçılardır.

**On binlerce fotoğraftan oluşan arşivinize bir kapak fotoğrafı seçecek olsaydınız; hangi favori fotoğrafı seçerdiniz?**

Ben çektiğim, altına imza attığım tüm fotoğraflarımdan etkileniyorum. Aksi olduğu durumlarda o fotoğrafı kimseyle paylaşmadan yırtıp atarım. Fotoğraf çekerken fotoğraf gibi düşünmeli! Fotoğraf mahallini her açıdan düşünüp en uygun olan kısmı yakalamalısın. İşte o fotoğraflanan kısım, fotoğrafçının kişiliğini bile yansıtır...

**Tüm maharetlerinize ek, bir de kendi geliştirdiğiniz kamera tekniğiniz var.**

Doğrudur, ben araştırmayı seven bir adamım. Bunu psikolojiye olan aşkıma bağlıyorum; hayatımda hep 'niye' sorusunu sormuşumdur. Velhasıl hep, her konuda araştırdım. Elbette fotoğraf da araştırdığım konulardan biriydi. Bu araştırmalarımda sonucunda kendime has bir kamera tekniği geliştirdim.

\*\*\* Uzun yıllar özel bir çalışma için 13 akıl hastanesinde çalıştım, benim bir işim de psikoloji dediğim gibi. Bu hastanedeki insanlara 'bana rüyalarını çiz' dedim; hepsi kendine has kişiliğini, sansürsüz bir şekilde yansıttı çizimleriyle. Ama akli başında olduğu iddia edilen insanlara rüyalarını çiz dediğimde ya hatırlamadıklarını iddia ettiler ya da çizimlerini sansürleyerek yaptılar, bunu anladım... \*\*\*

**Mesela, bu hayvan çekimleri nasıl yapılıyor sizce?**

Örneğin kelebek; kelebek fotoğrafı çekmek isteyenler böcek ilacı sıkırlar kelebeğe, o hayvancağz da bayılır bi beş dakika kadar. İşte tam da o süre zarfında diledikleri gibi fotoğraflarlar. Kedi çekimlerinde olay daha vahim; Bir gün benden yeni yıl takvimi için kedi çekimi yapmam istendi ama bi türlü o klasikleşmiş süslü kedi çekimlerini yakalayamadım ben. Sonra başladım bu işin detaylarını

araştırmaya. Araştırmalarımda sonucunda İsviçre Bern'deki bir hayvan doldurma fabrikasını buldum. Meğer o fabrika ölü hayvanları istediğiniz poza uygun olarak doldurup size veriyormuş; bu hayvanlarla o tür güzel çekimleri yapmanız tabii mümkün olur.

**Sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan 'Instagram fotoğrafçılığı' için ne dersiniz?**

Dijital ortamda fotoğrafa biçilen değer 3 ila 7 dolar arasında değişiyor. Benim fotoğraflarımdan tanesi 300 dolar ediyor çünkü baskıda kalitesini konuşturur. Yani, şimdilerde internet fotoğrafçılığı yapanlar kendilerine hiç boşuna sanatçı titlini yapıştırmamasın, teknikleri ve alt yapıları yoksa değerleri de yoktur.

**Gerçek manada fotoğrafçı olabilmek için yola çıkan genç arkadaşlarınıza önerileriniz nelerdir?**

Kolay olduğu için, yani daha doğrusu onlara kolay geldiği için öğrenciler hobi olarak fotoğrafçılığı seçiyorlar. Onlara ilk önerim konularını seçmeleri olur; konularını seçmeleri için de kendilerini bilmeleri gerekir... Sonra seçtikleri alana dair araştırmalar yapmaları gerekir. En son da konuya uygun makine seçimi yapmalılar. Hobi olarak başlamak isteyenlere Nikon'u öneriyorum, Canon asla!

# Yaptığınız İşin Arkasında Muhteviyat Olsun



**National Geographic Türkiye'nin "İncirlik Üssü", "Arabesk", "Yeraltında Bir Dünya Şehri; New York Metro'su" adlı çalışmalarıyla dikkati çeken belgesel ve haber fotoğrafçısı Haluk Çobanoğlu'nun bu serüvenin nasıl gerçekleştiğini merak ediyorsanız doğru sayfadasınız.**

"Ben bu işe kurumsallıktan önce kendi projelerimle başladım. Kendi projelerimi yapmak için para kazanma ihtiyacı doğdu, onu da yaparken sıkılmıyordum. Mimari fotoğraflar ve sanayi fotoğrafları çekiyordum.

Özellikle fabrika fotoğrafı çekmek çok keyifli gerçekten. Siz de üretimin içinde oluyorsunuz, işin bir parçası oluyorsunuz. O insanlardan çok şey öğrendim. Kurumsal fotoğrafçıdan çok projeleri lan bir fotoğrafçı olarak tanımlayabilirim kendimi."

Kendini bulmak, ifade etmek ve düşüncelerini yansıtmak için fotoğrafçılığı tercih ettiğini söylüyor Haluk Çobanoğlu. Ömrünü fotoğrafçılığa adayan ve genel olarak bireysel fotoğrafçılık yapan Çobanoğlu'na "Kişisel olarak hedeflerinize ulaştığınızı düşünüyor musunuz?" diye sorduk.

"Çok az insan ölmeden önce amaçlarına ulaşmıştır bence, insanın

bir gözü hep arkada kalır." diyerek bizi kendine bir kez daha hayran bıraktı.

Fotoğraf sektöründe usta olarak kabul edilen ve herkesin saygı duyduğu bir isim Haluk Çobanoğlu. Kendisi mütevazı tavrından ödün vermeden şu şekilde konuşmasına devam etti:

"Öğrendiğim en önemli şeylerden biri karşındakinin fikrine hürmet et ondan öğrenmeye çalış ve kendi fikirlerini de tüm engellemelere karşı dile getir. Dolayısıyla ben yaptığım tüm projelerde şunu söyledim: "Yaptığınız işin arkasında bir muhteviyat olsun bir fikir olsun ve sonuna kadar onun peşinden gidin."

Uzun soluklu işler yapan Çobanoğlu dökümenteryal fotoğraflar çekiyor. Örneğin "New York Metro'su" ve "Güvercinler" gibi. Bu serüvenler nasıl gerçekleşiyormuş bir bakalım:

"Bu projelerin hepsi kişisel pro-

jeler. Özellikle bu tür işler yalnız başına üretilen işler. Ticari işler olmadığı için asistan ya da prodüksiyon kullanmıyoruz. Etraftaki koşullar neyse, mevcut olan koşullardam olduğu gibi yararlanmaya çalışıyorum. Benim babam güvercin yetiştiricisiydi, severdi yani o işi. Edebiyatta da böyledir bu, roman yazarlar önce kendi çevrelerini anlatır, ben de öyle yaptım."

Teknoloji ile gelişen fotoğraf ekipmanları işinizi kolaylaştırdı diyebiliriz. Peki fotoğraf duayeni bu konu hakkında ne düşünüyor?

"Bence hem kolaylaştırdı hem de içeriği öldürdü. İnsanlar çok hızlı ve düşünmeden hareket ediyorlar. Ama bu konuda sadece fotoğraf makinalarını suçlayamayız, ben eğitimin içinin giderek boşaltıldığını düşünüyorum. Bunu yabancı ülkelerde de gördüm. Sadece test eğitim ile yetiştirilen çocuklardan da içerik üretim beklemek çok tutarlı olmaz. Bu durum bence düşüncenin yerini aldı."

# Fotoğraf Eğitimi Küçük Yaşlarda Başlamalıdır



Uğur Çobanoğlu, çeşitli resmi ve özel kurumlara verdiği fotoğraf danışmanlığı ve temel ileri seviye fotoğraf eğitimlerinin yanı sıra İstanbul Medya Akademisi'nde 2015 ve İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde 2017 yılından itibaren eğitmen olarak çeşitli konu başlıklarında fotoğraf eğitimleri vermektedir.

Ayrıca meslek hayatını çoğunlukla serbest 'kurumsal proje/kimlik, 'resmi üst protokol etkinlik' ve belgesel fotoğrafçılığı olarak sürdürmektedir. 10 yıldır fotoğraf eğitimi veren Çobanoğlu'na "Fotoğraf eğitimi almanın belirli bir yaş aralığı var mıdır? diye sorduk. Çobanoğlu, "Tabii ki bir yaş aralığı yok ama dünyanın en iyi 10 fotoğrafçısını saysak, hiçbiri üniversitede fotoğraf eğitimi almamıştır." dedi.

Günümüzde herkesin birer fotoğrafçı olduğunu ve fotoğrafın her yerde olduğunu söyleyen Çobanoğlu, "Bir fotoğraf mutlaka doğru çekilmeli, doğru düzenlenmeli ve doğru kullanılmalıdır, bu yüzden eğitime önem veriyorum" dedi. Çobanoğlu ayrıca fotoğraf eğitiminin küçüklükten itibaren başlaması gerektiğini de vurguladı.

"Fotoğraf sadece fotoğraf çekmek değildir." diyen Çobanoğlu, bunun yanı sıra; yakın tarih okumak, fotoğraf hakkındaki kült kitaplar, sergiler ve belgesel filmler ile beslenmek gerekli olduğunu belirterek tek tip fotoğraf çekmenin nasıl önüne geçilebileceğinden bahsetti.

Fotoğraf eğitiminin teorik değil uygulamalı verilmesi gerektiğini düşünen Çobanoğlu, "Benim bir sözüm var, fotoğraf makinalarının kullanma kılavuzunu okusanız bile fotoğraf çekebilirsiniz ama bir de işin teknik tarafı var, kadraj, kompozisyon ve altın kural.

Uğur Çobanoğlu fotoğrafçılık derslerindeki eğitim sisteminin eksik olduğunu dile getirdi ve şunları ekledi: "Fotoğraf eğitimi için verilen ders saatleri, az önce belirttiğim üzere uygulama gerektirdiği için de yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, sınıflar kalabalık, uygulamalı fotoğraf eğitimi maksimum 10-15 kişilik bir sınıfa verebilirsiniz."

Fotoğrafçı, alınan doğru göz eğitimleriyle fotoğraf çekmenin, sonrasında aslında kolay bir eylem olduğunu ifade ederek, fotoğrafa gereken önem ve saygının gösterilmesini temenni ettiğini belirtti.



# Sualtı Fotoğrafçısı: Alptekin Baloğlu



**Alanında parmakla gösterilen Alptekin Baloğlu, üniversitede mimarlık eğitimi aldıktan sonra fotoğrafçılığa; hem de sualtı fotoğrafçılığı gibi spesifik bir alana yönelik hikayesini, Türkiye’de ve dünyada elde ettiği başarılarını, sosyal sorumluluk projelerini ve daha fazlasını anlattı.**

**Mimarlık gibi iş garantili bir alandan fotoğrafçılığa geçmişsiniz. Süreç nasıl ilerledi, anlatır mısınız?**

İlk dalışımda sualtında gördüklerim beni o kadar etkiledi ki, her şeyi bir kenara bırakıp yönümü sualtı fotoğrafçılığına çevirdim. Gördüklerimi fotoğrafladım çünkü bu gizemli dünyayı herkesle paylaşmak istedim. Çok şey gördüm, çok fotoğraf çektim, çok belge paylaştım; Türkiye de dâhil Avrupa bu şekilde yaşamaya devam ederse çok değil 30 yıl içinde büyük bir çölleşme bizi bekliyor olacak, ben değil bilim insanları böyle söylüyor. Ben yaptığım çekimler sırasında bu iddianın nedenlerini de araştırıyor, fotoğraflayarak ölümsüzleştiriyorum.

**İstanbul Boğazı’nı fotoğraflayan ilk isimlerden biriydiniz. Boğazın derinliklerinde neler gördünüz, nelere şahit oldunuz?**

Sadece İstanbul’da, insan atıklarının yüzde sekseni doğrudan denizlere dökülüyor. Bu atıklar denizdeki canlı yaşamını sandığımızdan daha çok etkiliyor. Hele ki naylon ve plastikler; denize karışan naylonlar bir süre sonra çözülüyor ama yok olmuyor, onları balıklar yiyor, biz de balıkları yiyoruz. Sonra kanser neden bu kadar yaygın... Avrupa’da da durum böyle. Denizleri temizlemek ve sonra o temizliği korumak belediyeçilik işi. Bireysel olarak yapabileceğimiz ya da daha doğrusu yapmamamız gereken tek şey ziya-

retlerimiz sırasında kullandığımız pet şişeleri, naylon torbaları denize atmak. Milletimiz Türk sularının geleceği için yürürlüğe giren sıfır atık projesini benimsemeli.

Haliç’e daldığım sırada su o kadar kirliydi ki, elimi bi daldırıyordum, çamurdan geri çıkarmakta zorlanıyordum. Canlı yaşamı o kadar kısıtlıydı ki çok zorlandım... Şimdi ora bir nebze de olsa temizlendi ama çok balık türünü yok ettik. Ben bu işe ilgili gençlere özellikle İstanbul boğazına dalmayı ve sonra da Ege’ye, Akdeniz’e açılmalarını öneriyorum. Sonra illa yurt dışına açılacağız diyorsa Mısır’a, Kızıldeniz’i görmeye gitsinler. Kızıldeniz sualtı çekimleri için biçilmiş kaftan.

**Sualtı fotoğrafçılığı diğer fotoğrafçılık türlerinden ne kadar farklı?**

Sualtıdan kaynaklanan zorlukları, ya da tehlikeleri var mı? Fotoğrafçılığın tüm dalları gibi sualtı fotoğrafçılığı da tutku işi. Aksiliklerle, zorluklarla, sürprizlerle karşılaşsan da bu işi yapmaya devam ediyorsun. Mesela ben, bir dalışımda çok güzel bir denizati gördüm hemen fotoğrafını çekmek istedim. Ama sonra üzerimde bi kaplan balığının dolandığını hissettim, soğukkanlılığımı korudum, konuma odaklandım. Sonra ne olsa beğenirsiniz; kaplan balığı bir anda denizatını yuttu ve ortadan yok oldu. Bir de Tayland’da balina köpekbalığıyla

yüz yüze gelmiştik. Balık sekiz on metre boyundaydı, bi yarım saat fotoğrafını çekmeme müsaade etmişti. O gün sualtında en etkilendiğim günlerden biriydi.

**Fotoğrafçılığın yanı sıra bir de kitap çıkarttınız. Sosyal sorumluluk amacıyla çıkarttığınızı söylediğiniz kitap projeniz ne aşamada?**

Sualtıdan Yansımalar ve 50 Soruda Denizin Sırları kitaplarını farklı hedef kitleleri için tek bir amaçla çıkarttım; deniz yaşamını Türkiye’de anlatmak. Başarılı olduğumu da düşünüyorum çünkü bu iş zamanla bir sosyal sorumluluk projesine dönüştü. Bağışçılar sayesinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu’daki 40 bin çocuk kitabıma erişti.

**Gelelim amatör genç fotoğrafçılara. Onlara genel manada önerileriniz nelerdir?**

İşe ilgisi olan genç arkadaşlarıma pahalı olmayan, küçük makinaları öneririm. Benim marka tercihim Nikon. Bunun yanı sıra ben herhangi bir fotoğrafçılık eğitimi almadım, deneme yanılma yöntemiyle bu günlere geldim ama bu benim çok zamanımı aldı. Keşke zamanında kurs alma imkânım olsaydı. Yani genç arkadaşlarıma işin eğitimini alarak fotoğrafçılıkta ilerlemelerini öneriyorum. Yoksa zaten eline kamera alan, Instagram açan herkes fotoğraf çekiyor; sizin kendinizi teknik olarak diğerlerinden ayırmamız gerekir.



# Savaş Muhabiri: Erhan Sevenler



**1996 yılından buyana Anadolu Ajansı'nda foto muhabirlik yapan Erhan Sevenler, söyleşimize 'öncelikle savaş muhabiri diye bir fotoğrafçılık türü yoktur. Bu, sıcak alan / riskli alan foto muhabirliğidir; ille savaş bölgesinde yapılması gerekmez. Yangın, deprem, yaygın hastalık bölgeleri de son derece sıcak alanlardır. Yani savaş muhabirliği tabiri tamimiyle popüleritenin eseridir.' Açıklamasıyla başlamak istedi.**

## ***Suriye savaşı nasıl başladı, şu an durum ne, ileride ne olur?***

Ben savaşı asansörle dünyadan ahirete taşınmaya benzetirim; binlerce, on binlerce insan ölüyor ya da şehit oluyor ve ahirete taşınıyor. Sonra onların yerine yeni kurbanlar bölgeye taşınıyor, bu bir kısır döngü olarak devam ediyor. Suriye'de olan işte tam olarak bu. Peki ne için? Dünya devletlerinin güç gösterileri, üstünlük sağlama kavgaları yüzünden. Şu an Suriye'de savaşanlar oranın halkı ya da askeri değil aslında, oraya taşınmış farklı güçler, devletler ve piyonlar; şimdi tıpkı Yemen de böyle işte. Orda Yemenliler değil ki Suudlar ve İranlılar savaşıyor... Artık gazeteciler Suriye'ye gitmiyor, gidemiyor! Basın masın dinlemiyorlar, kimi görürlerse kurşuna diziyorlar! Orada artık güvenlik bizim için sıfır, bu yüzden bize oradan yerel muhabirler bilgi ve belge akışı sağlıyor. Suriye'de barış ne zaman ve nasıl sağlanır kısmına gelecek olursak,

bu şu an için pek yakın bir tarihte mümkün olabilecek gibi görünmüyor çünkü dedimya dünya devletleri güç savaşında diye, işte o güç dengesi sağlanmadıkça savaş da bitmeyecek gibi.

## ***Çatışma alanlarında çekim yapmak uzaktan zor geliyor, görüldüğü kadar tehlikeli mi?***

Tabii ki tehlikeli ama tüm önlemleri alıyoruz. Bu korumalar çoğu zaman bizi hedef tahtasına yerleştiriyor. Üzerimizde çelik yeleği gören bize ateş açıyor. Ama açıkçası ölmedikçe korkumuz azalıyor. Yaşanan olaylar bizim için sıradanlaştı bile. Daha doğrusu artık çok daha soğukkanlıyız.

## ***Dinamik, sürekli hareketin var olduğu ortamlarda çalışıyorsunuz. En doğru anı fotoğraflamak ve bu fotoğrafı dünyayla paylaşma süreci nasıl işliyor?***

Bu muhabir için çok kolay bir iş. Taktik vermem gerekirse, en dina-

mik anda göz hizasında çekim yap, yeter. Dinamikliğe o kadar çok alışmışım ki İstanbul'da görev yapmak beni sıkıyor artık. Hep bi hareketlilik istiyorum, sıcak bölgeler bağımlılık yapıyor diyebilirim. Monoton fotoğraf çekimleri sıkıcı geliyor.

## ***Savaşları dünyaya aktaranlar oradaki muhabirlerdir. Olayları manipüle etmek ya da objektif şekilde aktarmak onların vicdanlarına kalmış. Bunu bilinçli olarak provoke amaçlı yapan var mı?***

Olmaz mı... ABD Irak'a girmeden önce başladı manipülasyona. Sonra o yöntemle Irak'a saldırılarını tüm dünya karşısında meşrulaştırdılar. O günden bu güne tüm olaylarda ve savaşlarda gerek haber metinleriyle gerekse tek bir görselle yaptıkları saldırıları meşrulaştırmaya devam ettiler. Ama artık Türkiye gibi aktörler de sahada; biz buna müsaade etmiyoruz.



# İstanbul'da İşsiz Kalmaktansa Spor Fotoğrafçılığı Yaparım Dedim

**“Meslek hayatına ATV ile başlayan Ahmet Tokyay, fotoğrafa ilk okulda, sektörde çalışmaya lise bittikten sonra başladı. Öğrenmeyi ve kendini geliştirmeyi seven Tokyay, “Düz biri olsaydım Zonguldak’tan çıkıp İstanbul’a gelmezdim.” diyor.”**

Ortağı Selim Tunç ile 2004 yılında kurmuş olduğu FotoGram sitesinde yayınlanan bir yazıda “Haber fotoğrafçılığında bir haberi haber yapan çekilen fotoğrafı” diyen Tokyay’a, “Okuyucunun görsellik üzerindeki bu hassasiyetinin nedeni nedir?” diye sorduk:

“İnsan okumaktan önce görmeyi öğrendi. Sonra kelimelerle kendini ifade etmeyi öğrendi, öncesinde gördüğünü resmetti. Beynimiz tamamen görme odaklı çalışıyor. Her zaman gördüğümüze inanırız. O yüzden bir haberi haber yapan fotoğrafçıdır. Bir de insanlar okumayı da sevmiyor artık.”

Çeşitli yerlerde çalışarak birçok alanda tecrübe edinen Tokyay’a “Haber ajanslarının foto muhabirlik yapmanın bir gazete altında çalışmaktan farkı nedir? Daha çok işinizin olduğunu ya da daha serbest çalıştığınızı söyleyebilir misiniz?” sorusunu sorduk ve verdiği cevap bizi oldukça etkiledi.

“Aslında çok bir fark yok ama ajansların iş yükü daha fazla diyebiliriz. Bir gazetenin çizgisi vardır, gidilecek yerler bellidir, yapılacak haberler bellidir. Ama bir ajans gazeteciliği yapıyorsanız panele gidersiniz, açılışa gidersiniz, futbola gidersiniz her habere gidersiniz. Konu ayrımı yoktur, muhteşem bir tecrübe elde edersiniz bu açıdan çok avantajlıdır. Dezavantajı vardır daha fazla çalışırsınız.”

Birçok foto muhabirlik alanı varken Tokyay spor alanını seçti. Kendine neden bu sektörü seçtiğini sorduk ve şöyle yanıt verdi:

“Bir defa sporu çok seviyorum. Çocukluğumdan beri sporun içindeyim. Spor yapmam diyordum eskiden ama İstanbul’a gelince kendimi birden sporun içinde buldum. Spor yapıyordum ama spor fotoğrafçılığını düşünmemiştim. Belgesele yoğunlaşmak istiyordum ben ama hayatın gerçekleri vurmaya başladı. İstanbul’da işsiz kalmaktansa spor

fotoğrafçılığı yaparım dedim. Ama şu an olduğum yerden çok memnunuz. Çok güzel insanlarla tanıştım çok kaliteli bir yerde çalışıyorum. Uluslararası Basketbol Federasyonu’nun Türkiye’deki resmi fotoğrafçısı oldum.”

Ve son olarak Tokyay çalıştığı alanın zorluklarından bahsetti, sporda şiddet konusunu sordüğümüzda bize şu açıklamayı yaptı:

“Bu konu futbolda çok yaşanıyor ben hiç yaşamadım. Benim çalıştığım kısımda çok yaşanmıyor bu olay. Ben şiddeti polis muhabirliği yaparken maruz kaldım. Beni çalıştığım boyut çok farklı bir boyut. Sporcularla aram iyi onların da benimle arası iyi. Biz artık bir aileyiz. Basketbolda bunu yaşamazsınız, belli bir kültür ve belli bir eğitim seviyesi var. Nadir olaylar yaşanıyor ama bu gazeteciler arasında olmaz.”

# Girişim Cesaret Gerektiriyor



**Ajans kurma yolunda oldukça zor yollardan geçen ancak sonunda kendi ajansı MOİS'i kurarak büyük bir başarı elde eden Burak Özcan bu hikayeyi bizlerle paylaştı. Kendisine, sıfırdan bir ajans kurmanın zaten var olan bir ajansta çalışmaktan farkını sorduk. Bakalım trajik başlayan hikaye nasıl devam ediyormuş.**

"15 Temmuzdan 15 gün önceydi... Ben şirketimi 1 Temmuz 2016'da kurdum. Üniversite eğitimi aldığım dönemlerde sektörel deneyim kazanmaya büyük önem gösterdim. İnsanın kendi işinin sahibi olması, o duygu bi başka. Şirket yönetiyor olmak, markalara yön veriyor olmak gurur verici. Biz işimizi severek yapan bir ekibiz. Bu kararı almak kolay olmadı. Girişim cesaret gerektiriyor. Bu sektördeki büyük isimlerden ilham aldım. Ajansta çalışıyor olmaktan çok farklı bir duygu. Ajansta bir puzzlenin parçasıyken buradaysa o puzzledaki resme karar veren kişisin."

Projelerinde özellikle görsel işlere önem veren Özcan'a kampanya üretme sürecinde görsellik önemini sorduk. Özellikle içeriklerdeki mesaja dikkat çeken Özcan şu şekilde konunun önemini anlatıyor:

**"Bir iletişim projesinin öncelikli aşaması bir fikrin olmasıdır."**

"Bir iletişim projesinin öncelikli aşaması bir fikrin olmasıdır. Bizi fikre götüren süreç "Bu projeyi neden yapıyoruz, ne için yapıyoruz, neye ihtiyaç var?" gibi sorulardır. Bu soruların cevabını belirledikten

sonra ortaya bir ürün bir iletişim fikri koymamız lazım. Bu iletişim fikrini hedef kitleye gösterecek kritik öğelerden biri de görselliktir. Görsellik bizi iş ve iletişim hedeflerimize ulaştırır. Kampanyaların daha iyi anlaşılmasını dikkat çekmesini ve farkındalık oluşturmasını sağlar. Ayrıca görsellik içerikle birleştiğinde algıda bütünlük sağlar."

Halkla ilişkiler fotoğrafçılığının diğer fotoğrafçılık dallarından farkını merak ettik ve konunun bizzat muhatabı olan Özcan bu soruyu şu şekilde yanıtladı:

"Spesifik özel bir alan. Halkla ilişkiler fotoğrafçılığı uzmanlık gerektiren bir alan. Deneyim gerektiren bir iş. Genel zorluğu bence Hİ. projelerinin durağan olmaması. Akıp giden bu hız içinde doğru zamanı doğru ışığı doğru açıyı yakalamak gerçekten çok zor. Bir katalog çekimi yapıyor olsanız birçok kez tekrar edebilirsiniz ama halkla ilişkiler fotoğrafçılığında röportaj akıp gidiyor, etkinlik akıp gidiyor, lansman akıp gidiyor. Dolayısıyla doğru zamanı yakalayabilmek zor."

# Fotoğraf Çekmek Özgürlüktür



## Yeditepe’de Radyo Televizyon okuduktan sonra ünlü isimlerin asistanlığını yaptı. Küçük yaşlarda fotoğraf çekmeye başlayan Sezer, fotoğrafçılığı tercih etmesinde nelerin etkili olduğunu anlattı.

“Hayalim değildi aslında fotoğrafçılık, ben yönetmen olmak istiyordum. Plato’da Sinan Çetin’in yanında staj yaptım, okul bittikten sonra bana “fotoğraf asistanlığı yap seni plata’yo alırsın yönetmen olursun” dediler. Lisede fotoğraf çekiyordum ama fotoğrafçı olmayı düşünmüyordum. Nihat Oda-başı’nın asistanlığını yaptım ve ondan sonra da bu işin zevkli bir iş olduğunu fark ettim. Yönetmenlikten daha iyi daha özgürsün, işin insanlara daha çabuk ulaşıyor diye düşündüm.”

Sezer yurt dışındaki örnekleri gördükten sonra ilk olarak fitness ve body building fotoğrafları çekmeye karar vermiş. Açıkçası mankenleri dışarıdan korkutucu görünüyor. Kendisi mankenlerinin aslında hiç de öyle olmadığını söyledi.

“İşin içinde olmadığınız için size garip geliyor ama bu insanlar gerçekten samimi insanlar. Aslında senden benden bir farkları yok, korkutucu görünmelerinin sebebi vücutlarını baştan yapmaya çalışıyorlar, sebebi bu bence. Korkutucu görünme sebebi sadece vücutları, psikolojik bir nedeni yok. Bana korkutucu gelmiyorlar artık çünkü hepsi arkadaşım. Nasıl burada olduğu gibi iyisi var, kötüsü var, artısı var, eksisi var, egolu olanı var, orada da öyle.”

Her zaman merak konusu olmuştur. “Fotoğraf çekimi konusunda Türk ünlüler mi daha kaprisli yabancı ünlüler mi?” sorusu. Bu sorunun cevabını ünlü isimlerin fotoğraflarını çeken Sezer şöyle yanıtladı:

“Bence Türk ünlüler Yabancı ünlüleri 10’a katlar kapris konusunda.

Profesyonel seviyede düşünürsek yabancı ünlülerin kaprisli olduğunu düşünmüyorum. Yabancılarda mesleğe saygı var. Hatta bir detay vereyim sana ünlüler ünlü oldukça daha olgun oluyor bence. Ama yeni yeni ünlü olan insanlar çok daha ünlü hissediyor kendini.”

Fotoğrafçıların hatalı çekimlerde nasıl tepki verdiklerini hiç düşündünüz mü? Sezer bize bu konuyu bir anısı ile anlattı.

“Bir gün bir kemancıyı çekiyordum. Sohbetimiz iyiydi, fotoğraflarını çekip gösterdim, “çok kötü olmuş” dedi. Işığı ayarlayıp tekrar çekime devam ettim, “telefonla bundan daha iyi çekiyorum” dedi. Hiçbir şey diyemedim ama çok sinirlendim. İki kare daha çektikten sonra çekimi bitirdim.”

# Sosyal Medya & Kurumsal Fotoğrafçılık

## Mert Saraç



Dijital devrim, fotoğrafçılık mesleğini de dönüştürdü. Çok değil, yaklaşık on yıllık bir geçmişi olan sosyal medya fotoğrafçılığını temsilen Fotoğraf Seminerleri etkinliğimize katılan Mert Saraç, kurumsal fotoğrafçılık ve medya ilişkisini anlattı, dergi ve gazetenin çalışma koşullarındaki farklılıkları, deneyimlerinden bahsederek ortaya koydu.



**Bakırköy Belediyesi'nin hem dergisinde hem de gazetesinde çalıştınız. Peki bir foto muhabir dergide mi yoksa gazetede mi rahat eder?**

İçeriğe göre dergi fotoğrafçılığı, fotoğrafçıya daha özgür alan sunuyor. Bu yüzden dergiciliği daha çok seviyorum. En azından gazetedeği gibi çektiğiniz fotoğraflar çoğu zaman ziyan olmuyor.

**Yerel basın, çoğu gazeteciye zor gelir. Peki, foto muhabirlik de gazetecilik kadar zor mu yerelde?**

Yerel basın bilindiği gibi bir propaganda aracıdır. Yerel basın fotoğrafçılığı da öyle, siyasi amaçlar güdüyor fotoğraflarda da. Biz buna 'siyasi fotoğrafçılık' da diyoruz. Bakırköy Belediye Başkanı ile çalıştım ve kurumsal kimlik işine de bu şekilde giriş yaptım. Hemen hemen tüm parti yöneticilerini çektim; düzensiz, zor bir iş olduğu gibi fotoğraflayacağın siyasinin huyunu suyunu bilmen gerekiyor. Onun dışında, korumalar ve halkın oluşturduğu kalabalık da işimizi zorlaştırabiliyor.

**Kurumsal fotoğrafçılıkta çekim sü-**

**reci nasıl işler? Ortaya çıkan işler gerçeği yansıtıyor mu?**

Kurumsal kimlik çekimlerinde kişi ya da kurum için ideal kimliği açığa çıkartmamız bekleniyor. Bunun için çekim öncesinde iyi bir araştırma ve analiz yapmak gerekiyor. Müşteriyi tanıdıktan sonra olumlu yönlerini sivirtip olumsuz yönlerini hiç göstermemeye çalışıyoruz. Ama bu iş de her zaman kolay olmuyor; mesela müşterinize hafif bir tebessüm ettirmek istemeniz bile kimi zaman çok zor olabiliyor.

**Hobi olarak fotoğraf çekimi yapan üniversite öğrencilerine, kendileri gibi genç olan Mert Saraç neler önerir?**

Yolun başında olan arkadaşlarıma önerim işten keyif alıyorlarsa devam etsinler yoksa başka bir alana yönelsinler. Çünkü net gelir kapısı olan bir meslek değil fotoğrafçılık. He iyi gelirleri olan işler yok mu, elbette var ama işi severek yapanlar bu gelirleri kazanabiliyorlar. Bu yüzden sevenler devam etmeli, sevmediğini hissedenler ise yol yakınken başka alanlarda yolunu çizmeli.



# Bir Sosyolog Ali Şeriatî

*“Güçlü toplumların insanları gittikçe zayıflıyor.  
Yaşamın daha basit, medeniyetin daha ilkel  
olduğu primitif dönemlerde insanlar  
daha güçlü ve daha özgürdü.”*

**Ali Şeriatî**

**YAZI** Arife KARAKUM **FOTOĞRAF** Arife KARAKUM, [buildsagreen.org](http://buildsagreen.org), [weblog.videography.ir](http://weblog.videography.ir)



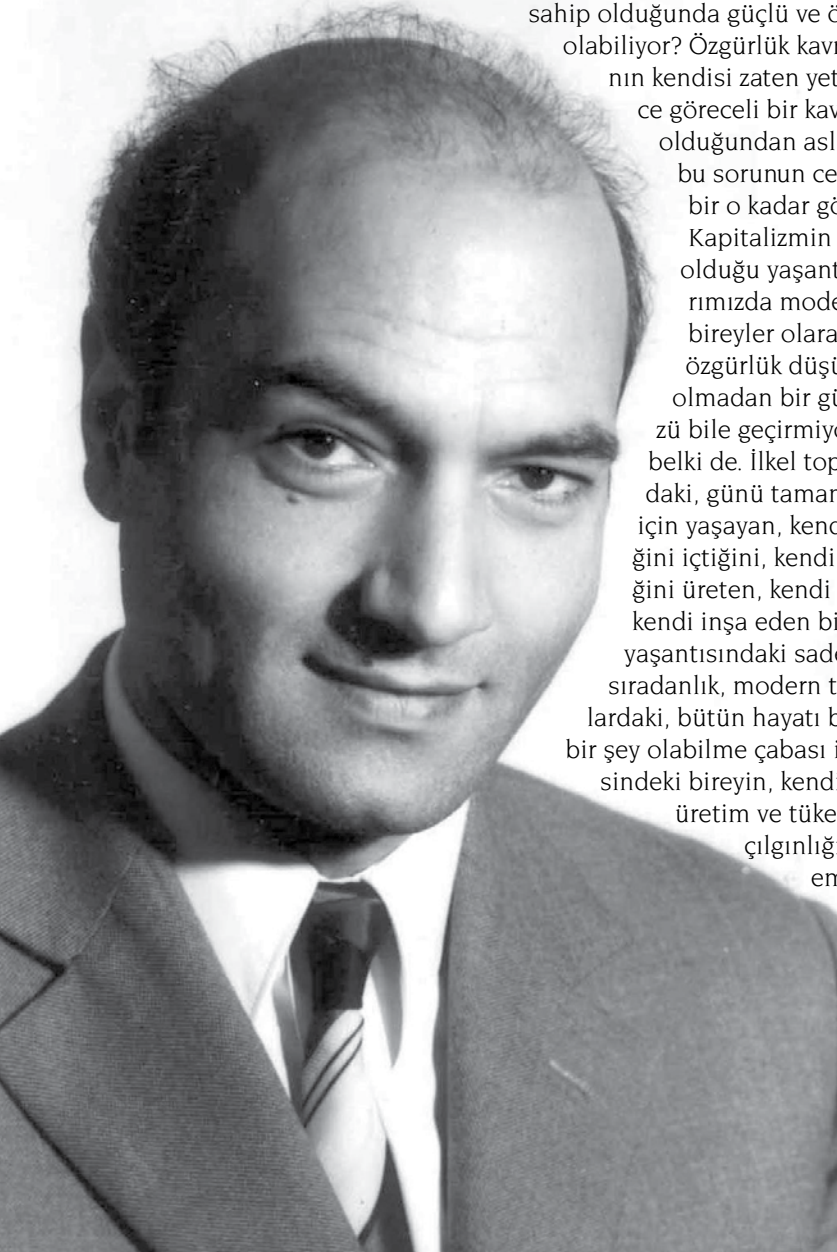
“Sizi rahatsız etmeye geldim!” diyerek giriş yaptığı “İnsan” adlı eserinde, Ali Şeriatî, değişen toplumlarla birlikte, değişen insan özelliklerine bu sözleriyle dikkat çekiyor. Bu sözü anlayıp üzerine bir şeyler söyleyebilmek için güçlü toplumlardan kastın ne olduğunu bilmek gerekir. Buradaki güç, zorluklar karşısında direnebilme kabiliyeti anlamında ele alınırsa yoksul ülkenin yoksullukla mücadele eden toplumu, savaşın içindeki ülkenin hayatta kalmayı başarabilen toplumu da güçlü toplum kavramının içine girer. Buradaki gücün başka bir anlamı da ekonomi, teknoloji, sanayi ve kapital gücü olabilir ki kitabın ve bu metnin bütünü içerisinde ele alındığında ben bu anlamı esas alarak güçlü toplumları, gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin toplumları olarak varsayıyorum.

Genel geçer yargıya göre insanın özgür ve güçlü olması olumlu bir özellikken zayıflık, insanda olum-

suz izlenim bırakan bir sıfat. Herhalde yaşadığımız yüzyılda kimse geri kalmış bir ülkenin vatandaşı olmak istemez. İlkel hayatın sevilen ve istenilen yanları olsa da yaşadığımız küresel çağda bunu sürdürebilmek kolay bir iş değil ve dünyada olup bitenlerden kopmayı gerektirdiği için insanlıktan izole bir hayat yaşamayı mecbur kılıyor. Çünkü her şey sürekli değişim içinde, değişimin kendisi bile değişim içindeki her geçen gün bulunan teknolojiler, bulunan şeyle birlikte başka bir şeyleri bulmayı da kolaylaştırdığı için gelişimin kendisi de hızına hız katarak ilerliyor. Bu teknik ilerlemeyle birlikte yaşanan toplumsal olayların çokluğu ve sonu gelmişliği de bireyi yaşadığı coğrafyadan çıkıp dünyanın her yerindeki her şeyi bilmeye ve fikir sahibi olmaya zorluyor. Bu olaylara müdahale edebilme yetkisine sahip olma arzusu da meselenin başka bir boyutu.

İnsan hangi özelliklere, imkânlarla sahip olduğunda güçlü ve özgür olabiliyor? Özgürlük kavramının kendisi zaten yeterince göreceli bir kavram olduğundan aslında bu sorunun cevabı da bir o kadar göreceli. Kapitalizmin hâkim olduğu yaşantılarımızda modern bireyler olarak bizler özgürlük düşüncesi olmadan bir günümü-zü bile geçirmiyoruzdur belki de. İlkel toplumlardaki, günü tamamlamak için yaşayan, kendi yediğini içtiğini, kendi giydiğini üreten, kendi evini kendi inşa eden bireylerin yaşantısındaki sadelik ve sıradanlık, modern toplumlardaki, bütün hayatı boyunca bir şey olabilme çabası içerisindeki bireyin, kendisini üretim ve tüketim çılgınlığının emrettiği

mesai saatleri içerisinde kaybolmaya bırakan sıradanlığa doğru evrimleşmiş durumda. Modern insanın hayatı da bir sıradanlıklar doğrusu olsa da ilkel insanın düşüncesele rahatlığına sahip olmadığını söyleyebiliriz. Fiziksel olarak modern insan çamaşırlarını elinde değil makinede yıkadığı için daha konforlu durumda olsa da o çamaşır makinesini alabilmek için verdiği mücadele sürecini de gördüğümüz zaman, modern bireyin, ilkel bireydeki kafa rahatlığına sahip olmadığını söyleyebiliriz. Yani ben söyleyebilirim. Basit çamaşır makinesi örneğinden yola çıkarak modern insanın hayatına giren diğer şeylere de bakmaya çalışalım: iPhone, plazma TV, gelecek kaygısı, gerçek hayattaki arkadaşlıklara ilave sanal arkadaşlıklar, insan kaynakları, çamaşır kurutma makinesi, halkla ilişkiler departmanı, halkla ilişki kurmama isteğiyle kalabalıklar içinde yalnız hissetme duygusu, tüketme zorunluluğu, erken rezervasyon, karşılığı verilmeyen fazla mesai, yeni sezon ürünler, çok amaçlı Ikea sehpa, kişisel gelişim zorunluluğu, zaten bireyselken daha da çok bireysel olabilme çabası, %50 indirim, dikey mimari, kaliteli film ya da kitap seçebilme zorluğu, akıllı tahtalar, dokunmatik ekran, karşılıksız herhangi bir şeye sahip olamama durumu, kişiliklerin pazarlanmaya başlanması (iş bulmak için de kendinizi pazarlayabilirsiniz, Instagram’da fotoğrafınız fazla beğeni alsın diye de kendinizi pazarlayabilirsiniz. Burada tercih sizin, ne de olsa özgür bireysiniz.) ve daha bir sürü şey. Peki, ilkelikten giderek uzaklaşan bireylerin hayatına giren şeyler sadece eşyalar, kaygılar, seçenekler arasında kalma zorlukları ve kurumsal alanlar mı? Hayır. İnsanlık ilkelikten uzaklaştıkça fikirleri de değişti. Yeni ideolojiler yeni kuramlar da modern bireyin hayatına girdi. Özellikle Batı’nın ürettiği fikir ekolleri, kalabalıklar içinde yalnız olan, bir varoluş anlamı bulmak zorunda olan, güçlü ve özgür olmak zorunda olan bireyin hayata tutunmasında rol aldılar. Kendisini bir yere ait hissetmek isteyen insan bazen feminist oldu bazen hümanist bazen pozitivist bazen sosyalist bazen ülkücü bazen Fenerbahçeli bazen de Cecelist. Evet Cecelist. Mesela hümanizmi biraz kurcala-







yalım. En genel tanımıyla insanlı olma, insan sevgisini bilme ve her şeyden üstün tutma, insanı tüm özellikleriyle yüceltmeye dayalı bir felsefe. Bu tanıma göre “Kimler hümanist değil?” diye bir topluluğa soru sorulduğunda “Ben değilim.” cevabını verecek olan birisi varsa herhalde tepki alma endişesiyle çekinererek cevap verir diye düşünüyorum. İsmet Özel ise hümanizmi bataklık olarak tanımlıyor. “Üç Zor Mesele” isimli kitabında hümanizmle ilgili düşüncelerine yer verdiği satırlardan bazıları: “...işte, insan varlığının kaçınılmaz tragedyası budur. Çağdaş toplumun, hümanizme özgü hiçbir değeri koruyamaz hale düştüğü söylenebilir.” Yazarın korunamayan değerlerden kastı, mekanikleşmeyle beraber yabancılaşma yaşayan bireyin, insanı insan yapan, kaybettiği değerleridir. İşte bu noktada Şeriatî'nin bahsettiği, güçlü toplumda varlığını sürdüren fakat değerlerini, gücünü, sahip olmak için sürekli uyardığı özgürlüğünü kaybeden insanı görebiliyoruz. İlkel insan ilkeldi, kendi kendine yetiyordu, kabaydı, medeniyetle tanışmamıştı, ama modern insan kadar kaygılı ve her şeye ulaşmaya çalışma çabası içerisinde değildi. Özgür olduğunu sanan, özgürleşmeye çalıştıkça özgürlüğünü kaybeden ve bunun farkında bile olmayan modern insan güçsüzdü, çünkü güçlü görünmek için öğrenilmiş bir hayat yaşamaya gerekiyordu, bu hayat ona başkalarına (yöneticiler, şirketler) hizmet etmeyi gerektiriyordu, kendisi için yaptığını sandığı şeyleri aslında başkaları için yapıyordu. Herkes farklı olmaya çalışan bir birey vardı, diğer bireyler de bu çaba

içerisinde olduğu için herkes birbirinin aynısıydı. Metropolde hayatta kalmaya çalışan birey, ne işle uğraşırsa uğraşsın, bir yerlere gelip profesyonel birisi olmalıydı. Bunun için de bazı ahlaklı davranışlarından taviz vermeliydi, giderek bencil ve çıkarıcı bir kişiliğe bürünmeliydi, iş arkadaşları hatta sınıf arkadaşları onun için birer rakipti ki hayatta zaten rekabete dayalıydı. Eğer bu modern birey kadınsa işi daha da zordu çünkü hakları gasp ediliyordu ve eril egemen toplumda, erilerden gördüğü baskıyla, erilerle aynı konumda olmak için uğraşıyordu. Hemen burada feminizm devreye giriyordu ve yaratılışında naiflik olan kadının fabrika ayarlarını (Her şey metalaşıyor doğal olarak kadın da metalaşıyor, 21. yüzyılda kurallar böyle.) bozarak ona erkeksi özellikler yüklüyordu. Çünkü güç dedik, özgürlük dedik, ilkel insan medeniyetle haşır neşir oldukça bunlara daha çok sahip olacak dedik ama bu seferde modern insanın hali kalmadı.

Hiçbir işini 24 saate sığdıramaz oldu, işten eve gelince yemek yapmaya hali olmadı, yemeğini dışardan söyledi. Sabah metrobüse binerken herkes koşuyordu (-gerçekten herkes koşuyordu) onun da koşması lazımdı ama enerjisi yoktu, uyanamamıştı, bu yüzden Pharmaton kullanmalıydı. İsmet Özel'in hümanizmle ilgili kitabında yer alan şu satırlara da yer verdikten sonra hümanizm meselesini sonlandırıyorum: “İnsanın kendini bütün imkânlarıyla gerçekleştirme özleniyor. Bu ise konuşurken her kelimedede alfabenin bütün harflerini kullanmak istemek gi-

bidir. 29 harfli bir kelime kurmak muhtemel ise niçin 4 harfli bir sözü söylemeli?”

Hiçbir şey yapılamaz mı? Medeniyetin içinde dünyaya geldik diye illa güçsüz mü olacağız, özgürlüğümüz elimizden illa alınacak mı? Ya da herkes mi böyle? Kimse mi özgür değil? Bu sorulara ne kadar doğru cevap verilebilir, bilmiyorum. Özgürlüğün her zaman bir üst seviyesinin olduğunu düşünüyorum. Şu olursa özgür olurum denilen hangi durumlar varsa, kişi bir süre sonra bununla yetinmeyecek, daha fazlasını isteyecek. Tıpkı içinde yaşadığımız evrenin sınırlarını bilmediğimiz gibi kendi dünyamızın sınırlarını da tam olarak bilemeyiz. Milyarlarca insan var, her insan bir evren ve hangisinin sınırını hangisi koruyacak? İnsanlık tarihsel süreçte müthiş işler başarmış olsa da kendince yasalar çıkarmış, kimse kimsenin özgürlüğüne müdahale edemesin diye uğraşmışsa da tam olarak bunu sağlayabilmiş değil. Hiçbir zaman da sağlayamaz. Özgür olmak zorunda mıyız ki? Aslında bütün bahsedilenlerden önce bu soru sorulabilirdi. Evet, çok harika bir şey, çok güzel bir his ama gerçekten buna ihtiyacımız var mı? O kadar medeniyet tarihi yazıyoruz ama hala köle olarak kalmayı tercih ediyoruz. Sadece kılık değiştirerek, farklı zamanlarda farklı unsurlar efendimiz oluyor. Pozitivistler bilime köle oluyor, işçiler patronlara köle oluyor, eşler birbirlerine köle oluyor, günümüzde ise en büyük kölelik paraya karşı yapılan kölelik. Aslında bu meseleyi, insanın sürekli mutlu olma çabası içerisinde olmasına ama bir türlü mutlu olamamasına benzetebiliriz belki. Hani hep gülmek, haz almak, mutlu olmak isteriz ama acı çekeriz. Acıyı yok etmeye çalışırız, o hayatımızda olduğunda ona kanser hücreleri muamelesi yaparız ama belki de özümüzde acı çekmek vardır, mutlu olmak yoktur. Nietzsche'nin de dediği gibi acı ve sevinç birbirinin kardeşidir, biri olmadan diğeri mümkün değildir. Köle olma isteği de belki özümüzde var olan bir özelliğimiz ve bu yüzden her ne kadar özgür olmaya çalışırsak çalışalım bir yerde buna yakalanıyoruz ya da salağa yatıyoruz, özgür taklidi yapıyoruz.

# LUCID DREAMS





Rüyanızda, aslında rüyada olduğunuzu bilerek hareket edebileceğinizi, kontrolü ele aldığınızda rüyanızı istediğiniz gibi yönetebileceğinizi biliyor muydunuz? Genel olarak rüyalarda rastladığımız uçurumdan düşme hatta belki de uçabildiğimizi anımsadığımız rüyalar görmüş olabilirsiniz. Genellikle çocukken gördüğümüz bu tarz rüyalar yılda üç veya dört kez insanların kendi iç yapılarında düşünerek oluşturdukları bir beyin oyunundan ibaretmiş aslında.

Lucid Dream olarak adlandırılan bu zihin oyunu, psikoloji çatısı altında birçok etkene de dayanıyor. Kendi rüyada olduğunu ve istediğin her şeyi yapabildiğin bir rüya aleminde yer aldığının bilincinde olarak hareket etmeni sağlıyor. Bir nevi gözlem niteliği de denilebilir. Lucid evresine girdiğinizde zihninizde bulanmalar, rüya içinde olduğunu fark etme gibi bir takım simülasyonlar ortaya çıkmaktadır. Kısaca bilin ve bilinçaltı aynı anda hareket etmiş olur.

İlk kez bu rüya alemini keşfeden kişi "Frederic Van Eden" olarak bilinmektedir. Bu keşfi, yakın bir arkadaşının ölümünden hemen sonra rüyasında gördüğünde, onun ölmüş olduğunun bilincinde olarak rüyada olduğunu kendine anımsatarak kendi rüyasına arkadaşı sayesinde yön vermesiyle yapmıştır.

Bahsettiğimiz bu rüya alemi, hemen oluşmuyor aslında. İşin öncesine de bakalım; Lucid perdesine gelmeden önce, kişinin her rüyasını hatırlama, bilinçaltına yerleştirdiği anıları ve olmasını istediği hayalleri büyük etken oluşturuyor aslında. Rüyalarında kendilerinin oluşturduğu, düşündükleri her şeyin yer almasını gören kişilerden çoğunun, rüyalarını not alma-

ya başladığı ve acaba bugün ne görsem? Ne istesem de olur? Kimi görmek istiyorum? Diyerek kendilerini rüya alemine adapte etmesiyle ileriki aşamalarına geçiş yapmaktadır. Genelde, genç (ergenlik çağı) kesimlerde rüya yönetme, başkasının rüyasına yön verme isteği çok ön planda olur.



Lucid, kişiye bilinçli rüyalar kazandırmayı düşündürüyor, bakıldığında hayal gücünün en üst seviyelerine kadar çıkabilen bu tür insanların kendi karamsarlıklarını rüyaları ile olumlu bir dönüşe çektiği de bilinmektedir. Yaratıcılık demişken kişinin hep hayal ettiği o resim çizme, şarkı söyleme, gitmek

istediği her yere ulaşabilme ve tıpkı gerçekmiş gibi o yaratıcılığın kişiye kattığı enerjiyi hissetme mükemmel bir duygu. Peki, daha önce de rüya yönetmenin birçok farklı evresinin olduğundan bahsetmiştim. Bunların en üst seviyesinde ve herkes tarafından da denenmek istenen 'Astral' yer almaktadır.

O zaman Astral nedir, öncelikle buna bir bakalım: Astral'in bunu deneyenler arasında da bazı tanımları yer almaktadır. Bunlardan bazıları, ruhun bedenden ayrılması, ruh ve beden ayrı hareket etmesi. Astral, kişinin uykusunda yapmak istediği şeyleri, ruhun bedenden ayrı olarak deneyim kazanmasıdır. Fiziken uykuda olan beden, psikolojik açıdan farklı ortamlarda yer alması, bazı olayları yaşaması ve öteki bedenle beraber sıra dışı olaylarda yer alması söz konusudur.

Astral seyahat nasıl yapılır sorusuna gelecek olursak eğer, bazı kaynaklardan yararlanılmalı ve araştırma yapılması gerekmektedir. Öncelikli olarak, spiritüalizm okültizm gibi kaynaklardan kesin bilgilere ulaşılması gerekmektedir. Bazı teknikleri bilinmektedir, nefes gevşeme imgeleme olarak seyahat aşamasında yapılması gereken etkenlerden en önemlileri olarak yer alır. Yalnız önemle belirteyim, Astral'i denerken metafizik ortamında sıkışan ve ölümcül sonuçlarla karşı karşıya kalanlar da biliniyor. Lucid Dream'de olduğu gibi Astralseyahatte de rüya defteri tutmak kişinin psikolojik yaşantısında yaptıklarını öğrenmesi için büyük etkidir. İnsanın psikolojik yaşantısı ve metafizik alemde ince bir çizgi olduğu ve bazı insanların kendilerine yön vermek ve merak ettikleri sorulara cevap bulabilmek için hareket ettikleri gözlemlenmektedir.



# Kaybolan İş Sınıfları





*Bir devre adımı veren maden, BAKIR...*



Bakır, insanların ilk kullandığı madenlerden biridir. Milattan 8 bin yıl önce kullanılmaya başlandığı düşünülen bakır; altın ve gümüş gibi hayatımızda önemli bir kullanım alanına sahiptir. Bakırın hayatımızda bu kadar önemli bir yer tutmasının sebebi, bazen saf halde bulunabilmesi ve soğukken bile dövülüp şekil verilebilmesidir.

Yeni Taş Çağı'nda insanlar, bakırdan bıçak ve çekiç gibi malzemeler yapmışlardır. Bu maden, mutfak gereçleri, süs eşyaları gibi birçok alanda kullanılmıştır. Yeni teknoloji gelene kadar bakır, insanların çok değer verdiği madenler arasında kendisine yer bulmuştur

Gelişen teknoloji sayesinde hayatımız oldukça kolaylaşmıştır. Fakat gelişen teknoloji aynı zamanda birçok eski mesleğin de yerini almıştır. Bu meslekleri, kaybolmaya yüz tutmuş esnaflar sohbetlerimiz ile yeni nesile tanıtmak ve hatırlatmak için İbrahim Usta'mız ile hikayemize ufak bir adım atıyoruz.

İbrahim Usta'nın yaptığı iş olan

bakırcılık, temel anlamı ile bakıra anlamlı bir şekil vermektir, yani aslında bir el sanatıdır. Bakırcılığın üretim sürecinden bahsedecek olursak şunları söyleyebiliriz: Öncelikle bakır dövülerek şekillendirme yapılmaktadır. Bu işleme "Dövmeci" denilmektedir. Bu işlem sırasında bakır sürekli çevrilerek, dövülür ve aynı kalınlıkta olması sağlanır. Bir sonraki aşama ise "kazıma" aşamasıdır. Bu işlem sırasında çivi şeklindeki demir bir çubuk yardımı ile bakırın yüzeyine şekil verilmektedir. Kazıma işlemi yapılan bakırlar için "Oyma desenli" ismi de kullanılmaktadır. Bakırın kazıma işlemi yapılan yerlerine kömür tozu sürülmesi işleminden sonra ise "Savatlı bakır" adını almaktadır. Bu aşama bakırın duruma göre farklılık gösterebilir. Bir diğer aşama ise zımbayla dövme aşaması. Kazıma işleminden biraz farklı olsa da benzer bir şekilde bakıra şekil verilerek süsleme işlemidir. Burada yine çiviye benzer demir bir çubuk yardımı ile çekiçle bakırda kabartma ya da boşluklar oluşturularak desenler işlenir. Bu işleme aynı zamanda "Acurculuk" da denilmektedir.

İşin ustası İbrahim Yüzey, 1944 Artvin doğumlu. Geleneksel ve muhafazakar bir ailede yetişen İbrahim Usta ilkokulu bir sene Artvin'de, iki sene ise İstanbul'da okumuş.

Fakat daha sonra ehliyet almak için dışarıdan okuyarak ilkokulu bitirmiş ve mezun olmuş. Yol arkadaşı ile görücü usulü tanışan İbrahim Usta 1961 senesinde dünya evine girmiş. Eşi ile birlikte karşılıklı saygı içerisinde 60 seneyi bitirmişler. İbrahim Usta'nın bir oğlu bir kızı var. Oğlu bilgisayar yazılımcısı ve Amerika'da yaşıyor, kızı ise gıda mühendisi ve İtalya'da yaşıyor. Teknoloji sayesinde evlatlarıyla neredeyse her gün görüşme imkanı bulan İbrahim Usta evlatlarına ve torunlarına hasret, hayat arkadaşı ile birlikte İstanbul Cihangir'de ikamet etmekte.

65 senedir yapmakta olduğu işine İstanbul'da başlamış. Yakın çevresinden eniştesi ve ağabeyi de bakırcı ustası. İbrahim Usta çıraklığını eniştesinin yanında yapmış. 10 sene ustasının yanında çalıştıktan sonra kalfa olmuş ve sonrasında ustalık mertebesine ulaşmış. Biraz birikim yaptıktan sonra bir dükkan açan İbrahim Usta 2000 senesine kadar eskiden bakırcıların olduğu fakat şimdi ise tekstil atölyelerinin bulunduğu bir caddede mesleğini icra etmeye devam etmiş. Fakat dükkanını açtığı caddede meslekten kimse kalmayınca 2000 senesinde dükkanını kapatmak zorunda kalmış. Kendisi halen Kapalı Çarşı'da ki Cebeci Han'da Vedat Usta'nın atölyesinde bakırcı-

lık mesleğini yaşatmaktadır. İbrahim Usta ve Vedat Usta, Cebeci Han'da diğer bakırcılar ile bakırcılık, acurculuk, kalemdarlık ve kakmacılık sanatlarını sürdürmektedirler. Fakat bu mesleklerin geleceği hakkındaki düşüncelerini İbrahim Usta'ya sordüğümüzde: "Konumuz da bu ya, kaybolan meslekler." diye söze başladı. "Bu mesleğin geleceği artık iyi değil, parlak değil. Teknoloji geldikten sonra bakır artık mutfaktan çıktı ve sonra bizde boşa kaldık. Bakırın yerini paslanmaz aldı, cam aldı, alüminyum aldı, emaye aldı. Tabii fabrikasyon olduğu için halk daha çok bunları tercih etti. Şimdi benim oturup bir günde bir tencere yaptığımı düşün, kime nasıl yetişecek? Ama orada fabrika günde belki 25 bin tencere imal ediyor. Şu an mesleğimiz turizm sayesinde, dekoratif ya da hediyelik eşya amacı sayesinde devam ediyor. Tabii ki yabancıların da ilgisi olduğu için bir müddet durum bu şekilde devam edecektir. Ama işte, bizim yetiştiğimiz gibi çirak yetiştirmek artık pek mümkün değil. Çünkü artık biz de birçok işimizde teknolojiye yardım alıyoruz. Teknolojiden önce bir takım aletler ile bakıra önce şeklini verirdik. Çok eziyetli bir işti."

Ustamıza daha sonra ustalara verilen değer ile ilgili bir soru yönelttik. "O zaman çok kıymet-

liydi. Hakikaten ustalara çok saygı duyarlardı müşteriler, esnaflar... Bugün tabii o şey kalmadı. Bugün ancak dekoratif eşyalardan dolayı gerçek iyi sanatkarlar saygı görüyor. Vedat Usta gibi. Vedat Usta, bakıra bildiğimiz dantel modelini işler. Onun yaptığı acur işi. Ben bakıra sadece şekil veririm. Benim yaptığım iş dövme bakırcılık. Biz bu atölyede iki mesleği birleştirdik. Eskiden tüm bu işçilikleri tek başımıza yapardık. Şimdi ise daha hızlı olsun diye paylaşıyoruz. Ben bakıra bir günde şekil veriyorum. Fakat Vedat Usta'nın yaptığı iş en az 3-4 gün süren bir iştir."

İbrahim ve Vedat Usta'nın atölyeleri aslında birçok tarihi eser barındırıyor. Bazı eserler onlara da bir yerlerden gelmiş. Kimi kullanılmış kimi ise hiç satılmamış birçok eser... Raflarda toz tutan bu eserleri satmak yerine turistler ve kendileri için yeni eserler yapmaya devam ediyorlar.

İlk hikayemiz burada son bulmakta. Bu hikayenin devamında kaybolmaya yüz tutan sanatların son temsilcileri olan diğer esnaflarımız, zanaatkarlarımız ve sanatkarlarımız ile devam edeceğiz. Hikayemize atölyede eski bir radyodan sohbetimizin sonlarında bize eşlik eden türküde ki o dörtlük ile veda ediyorum.

*Deli gönül feryat etme boşuna  
Hal bilmez kişiye yar olamazsın  
Bir mürşide bağlamazsan özünü  
Hakkın huzurunda var olamazsın  
Medet sevdiğim*

Yöre: Sivas/Kangal  
Kaynak: Muhlis Akarsu  
Derleyen: Banttan Yazıldı  
Adı: Deli Gönül Feryat Etme Boşuna



# DÜZCE







Öyle bir yer ki küçük bir kasabayken il olmaya karar vermiş, iki deprem geçirip yine de ayakta kalmayı başarabilmiş bir şehir.

Yeşil doğası ve temiz havası ile memleket kelimesinin içini dolduran bir şehir.

İşte tam da burada, büyük kentlerde yaşayan insanların yalnızca yol üstündeki bir dinlenme noktası olarak gördüğü, ışıldayan bir manzara göremeyince de güzergâhını değiştirmeden yola devam ettiği yerdir Düzce. Yolları izleyip, karşısına hep birbirine benzeyen derme çatma binalar çıktıkça da “burada gezilecek yer yok” genellemesine ulaşır tüm zihinler. Oysa bu şehir de diğer şehirler gibi biraz merak ve biraz istek bekler, keşfedilmek ve sevilmek için. Biz de Düzce’nin, hafta sonu kaçamağı için ideal bir kaçış noktası olduğuna karar verdik. Ayrıca harika doğasında ya da göl başında birkaç günlük kamp yapmanın, bize iyi geleceğini düşündük.

Ilık bir mart günü, üç saatlik yolculuğun sonunda Dokuzdeğirmen köyüne vardık. Kamp yapacağımız yerde çok güzel karşılandık. Sonra şöyle dedim; “Önce insan sonra şehir demeli.” Çünkü şehri oluşturan, ona ruh ve mana katan insandır. Samimiyet, şehri daha da güzelleştirdi. Hava kararmak üzereyken ilk işimiz, çadırı kurmak oldu. Sonrasında akşam için odun toplamaya çıktık. Gerçekten nefes aldığımızı hissettiğimiz, bol bol oksijen soluduğumuz o küçücük zaman diliminde odun toplamak, külfet olmaktan çıkıp yapabileceğimiz en güzel işmiş gibi geldi.

Sabaha kadar yanacak ateş için otuz dört kişi, odun toplamayı başardık ve bu sadece yarım saatimizi aldı. İşte, bu küçük iş birliği, bizi sabaha kadar ısıtmaya yetecekti.

Hava karardıktan sonra gündüzün o güzel güneşli serin havası, yerini soğuk ve rüzgârlı bir havaya bıraktı. Düzce’nin güneşin batmasıyla başlayan soğuşunu hiç unutamayacağım. Ateş yakmak

için biraz bekledik çünkü gecenin daha soğuk olacağını biliyorduk. Bu arada karnımız da acıkmaya başlamıştı. Hazır noodle’larımızı pişirmek sadece üç dakikamızı aldı. Biraz tembellik edip sadece noodle yiyerek karnımızı doyurduk. Evet, şimdi ise ısınma vaktiydi. Herkes bir işin ucundan tutmaya başladı. Bu durum sayesinde tanışmaya, kaynaşmaya başladık. İnsanlar yavaş yavaş birbirini tanıdıkça ateş de yavaş yavaş ısıtmaya başladı. O kadar üşüdük ki ateş bulunmadan öncesini düşündük. Nasıl yaşamışlar, soğuktan sonra sıcaklığın keyfini nasıl tadamamışlar, diye ateşin varlığından bir haber insanlara üzüldük.

Sohbet böyle başladı. İnsanlar ısınmaya başladıkça akıllardan soğuk kavramı birden silindi. İşte şimdi herkes daha kendisiydi. Biraz önceki titrek konuşmalar yerini kahkahalarla dolu bir cümbüşe çevirdi. Birbirini daha önceden tanıyanlarla yeni tanışanlar arasında bir fark kalmayacak kadar sohbet koyuydu doğrusu. İçimizi ısıttı, içimiz ısındı. Derken en sevdiğimin sırası çoktan gelmişti. Semaverde çay keyfi... Şehir hayatında kolayca ulaşamadığımızdan olsa gerek odun ateşinde pişen çayın tadı bir başkaydı. Hem daha acıydı hem de her şeyden daha tatlıydı. Bu nasıl oluyor, diye sormayın. Gidin, ateş yakın ve çay demleyin.

Gecenin ilerleyen vakitlerinde o ateş çemberinden birer birer eksildi insanlar. Bir ara yorgunluk çöktü ve biz de çadırlarımıza dönmeye başladık. Sadece 20 metre ilerideki çadıra ulaştığımızda o bastıran uykudan eser dahi kalmadı. Soğuk kendisini tekrar hissettirdi, koşu koşu ateşin başındaki sıcaklık minderlerde yerimizi aldık. İlk gece ateşin başından ayrılmadık ve gün ağarınca dek orada kaldık. Aramızdan eksilenler çok olduğu kadar yanımızda sabahlayanlar da bir o kadar çoktu. Güneşin kendisini göstermesiyle ve ateşin son demlerinde artık uyku zamanı dedik. Ama karnımız da çok acıkmıştı. Kalan közde yumurta ve patatesleri pişirdik. Sade patatesin bu denli lezzetli olacağını nereden bilebilirdik. Aşırı lezzetliydi. Bu yemeğin üstüne güzel bir uyku çektik.

# Mevsim Farketmeksizin Ruhunuzu Dinlendirin

Uyurken güneşin ısınısını hissedebiliyorduk. Çok uyumamış olmamıza rağmen tüm enerjimizi toplamıştık. Hatta kendini horoz sanan köpeğin ulumasıyla güne gülererek başladık. Sonrasında da yan çadırdaki komşularımızın, sabahki sitemlerine anlam vermeye çalışıyorduk. Sohbeta başladığımızda dışarıda bıraktıkları yiyeceklerin bir kısmının, sevimli bir misafir tarafından yendiğini dile getirdiler. “Şşşt! Dert etmeyin bizde hepimize yetecek kadar yiyecek var.” dedik ve işte gördüğümüz kahvaltıyı hazırladık.

Biraz kamp için lükstü sanki. Sanırım birkaç kişiyle kahvaltı yapmasaydık masamız bu denli zengin olmazdı.

Biraz da Melen’den bahsetmek gerekirse biz gittiğimizde kıştan yeni çıktığından olsa gerek biraz yeşili eksikti. Canlı yeşil kendini biraz soluklaştırmıştı. Kendine gelmesi için birazcık zamana ihtiyacı varmış gibi davranıyordu. Hatta bu durumdan mutsuz olsa gerek geceleri birden soğuyordu.

Kampın ikinci gününde, biraz ortamı keşfetmeye karar verdik. Dağlar kızı Reyhan gibi hissetmek istiyordum. Bu yüzden biraz tırmandık, Melen çayının ardına. İçimden “Umarım tepenin ardında göreceğimiz güzel bir yer vardır.” dedim. Tüm Dokuzdeğirmen köyü ayaklarınızın altında ve manzara bir harika. Eminim yaz akşamları masa sandalye atıp bir şeyler yiyip içmek çok güzel oluyordur. Çok kıskandım hikayesini bilmeden. Hikayeler kurduk, kurdukça oralar daha da güzelleşti.

Sonra asfalt yola çıktık. Arabaları takip ettik. Arkamızda minik sevimli dostlarımızın rehberliğinde 7-8 km yürüdük. Birkaç köy daha gördük ve bir sürü kedi ve köpek tanıdık. Bunu söylemeden edemeyeceğim; köpekleri gördükçe çok fazla düşündük, çok çelimsiz çok yitiktiler. Bu yüzden üzüldük ve biraz da kızdık. Düzce halkının bu konuda biraz daha özverili olması gerektiğini düşündük. Arkamızdan gelmeleri de Jonathan Safran Foer’in Her Şey Aydınlandı kitabından bir sözünü anımsattı. “Her şey içime dokunuyordu. Bir yabancıнын peşinden giden sokak köpeği, içimi fevkalade bir biçimde burkuyordu.”

Akşama doğru Dokuzdeğirmen köyüne geri döndüğümüzde, adından anlaşılacağı üzerine Melen çayının üzerine kurulmuş değirmenleri ziyaret ettik. Köy halkı ekmeğini hala buradan sağlıyor. Yol üzerinde gördüğümüz her reklam her tabela fındıkla ilgiliydi. Her dükkân birer fındık satış noktası... Aklınıza gelen, fındıkla ilgili tüm isimleri görebilmeniz mümkün.

Akşam tekrar kamp yerine döndüğümüzde, hava yine soğuduğunda tek yaptığımız şey ateş başında durmak oldu. Aynı döngü tekrar gerçekleşti.

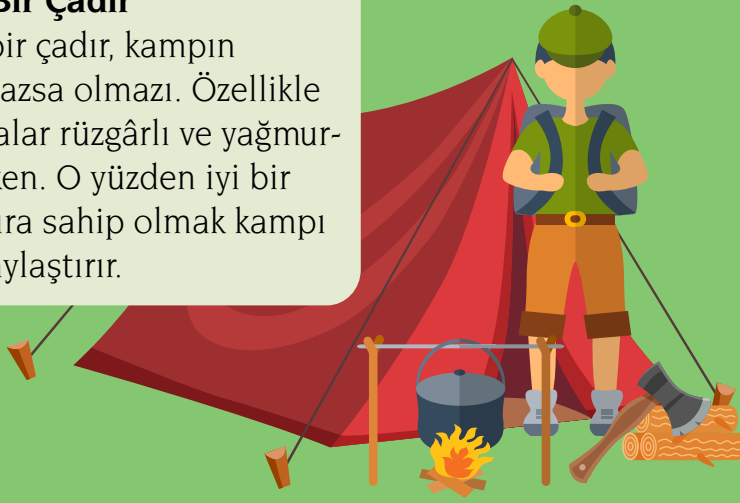
Biz çok az kaldık orda. Keşke havalar daha sıcak ve zamanımız daha fazla olsaydı. Orda bir şey yoktur demeyin daha fazlasını bulacaksınız.



# KAMP MALZEMELERİ

## İyi Bir Çadır

İyi bir çadır, kampın olmazsa olmazıdır. Özellikle havalarda rüzgârlı ve yağmurluyken. O yüzden iyi bir çadıra sahip olmak kampı kolaylaştırır.



## Hafiflik Konusu

Ne kadar az taşırsanız bir o kadar keyif alırsınız. Ağır eşyalar, sizin için külfetten başka bir şey olmayacaktır. Kamp demek bir nevi minimal yaşamak demektir. Fazla yük taşımak sizi yorar ve sadece ağırlığa odaklanırsınız.



## Çadır Kurulacak Yer Seçimi

Çadırın kurulacağı zemin, çadır kadar önemlidir. Sakın nasıl olsa uzun süre kalmayacağız diye düşünmeyin. Düz, taşsız ve nemli olmayan bir yer seçin ki rahat uyuysun. En iyi ortamı bulun.

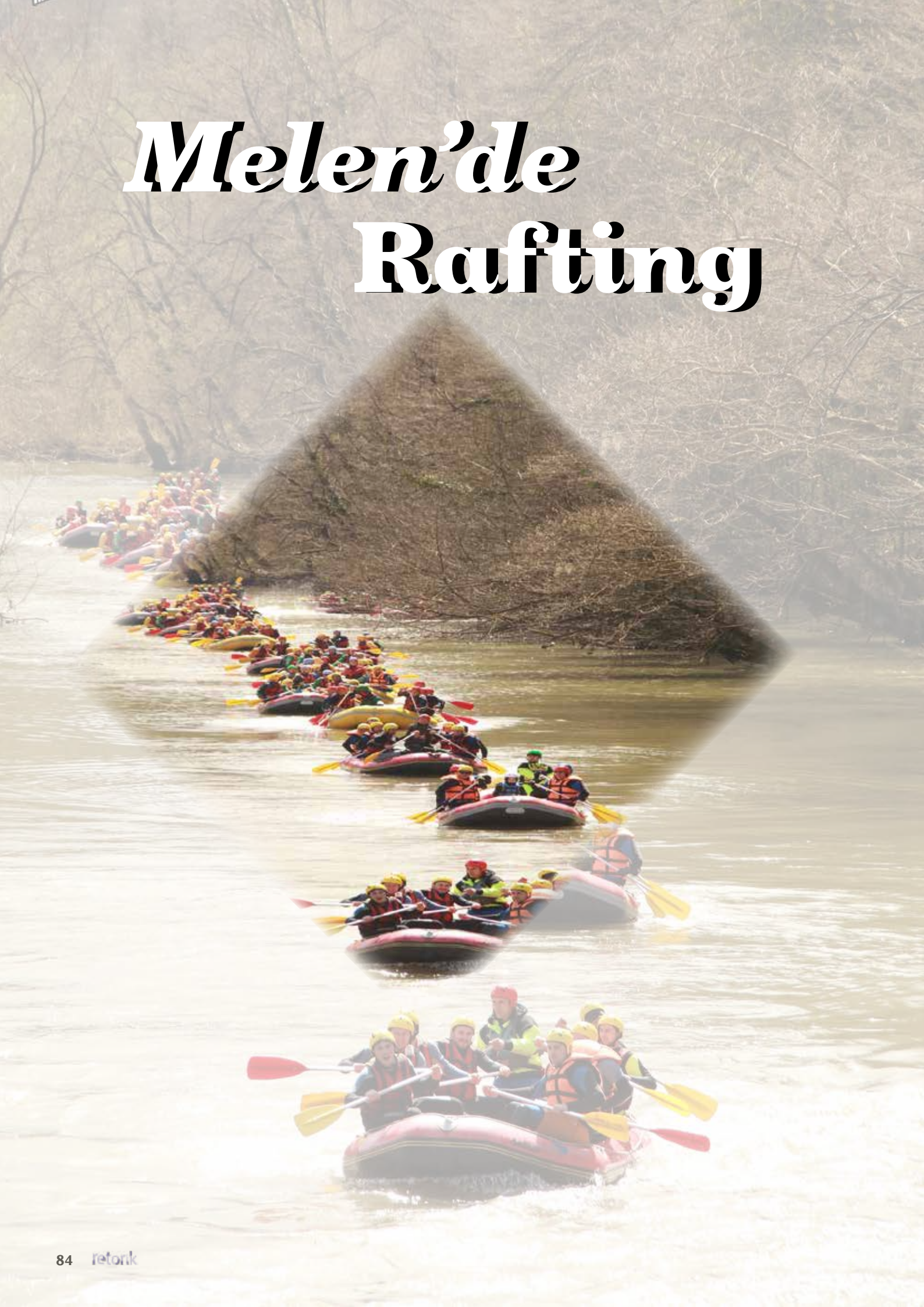


## Uyku Tulumu Seçimi

Özellikle soğuk havalarda sizi ısıtacak tek şey... Uyku tulumunu mevsimine göre seçmekte fayda var. Çünkü kışlık bir uyku tulumunda yazın pişersiniz. Uyku tulumu seçiminde, konfor derecesine her zaman bakın.



# *Melen'de* **Rafting**





Kampımızın son günü sabahı, son aktivitemiz rafting için hazırlanmaya başladık. Türkiye'nin en çok bilenen rafting merkezi Melen çayına, 12-55 yaş arası herkesin gelebilmesi mümkün.

Hafta sonu monotonlaşan hayatlarınıza adrenalin katmak için en iyi aktivite... Tek başınıza geliyorsanız eğer, yeni kişilerle tanışıp ekip ruhunu hissetmenizi sağlayacaktır ve bir kere tatarsanız, tekrar gelmeyi hatta arkadaşlarınızı da çağıracağınızdan kesinlikle eminiz.

Doğanın verdiği tüm güzellikleri yakından görebileceğiniz hatta içinde olabileceğiniz Melen çayında, yeni tanıştığınız kişilerle ya da ekibinizle tek bir takım olabilmek, aynı zamanda zorluklarla mücadele etmek, kafanızdaki olup biten kötülüklerle başa çıkma ve zihnini dinlendirmek için en iyi aktivite olduğunu, on üç kilometre bittikten sonra öğreneceksiniz. Rafting'e, Dünya Rafting Federasyonu'na bağlı profesyonel eğitimcilerle temel komutları öğrenerek başlıyoruz. Melen çayının fiziki özelliklerini, parkurun ne kadar süreceğini, kaç kilometre olduğuna kadar her türlü bilgi bizimle paylaşılıyor. Ekip arkadaşlarımızla tanışıyoruz, kaynaşıyoruz. Kimse-

nin bu sporu daha önceden yapmış olmasını beklemiyorsunuz, bu yüzden içiniz biraz rahat. Sadece söylenen komutlara uyulması ve bunun bir ekip işi olduğunun farkında olmanızı istiyor eğitimciler.



Ve artık bota binme vakti. Çok heyecanlıyız. Biraz da üşüme korkusuyla bota adımımızı atıyoruz. Heyecan daha da artıyor. Botumuza Melen çayına bıraktıktan sonra ilk işimiz, hocalarımızın anlattığı

teorik bilgiyi, kısa bir süreliğine denemek oluyor ve yola koyuluyoruz. Parkura başladığımızda suyun debisinin düşük olmasından dolayı, kendimizi pek heyecanlanacak gibi görmüyorduk. Hatta çayın kenarında balık tutanların yanından usulca ilerliyorduk. Bir süre sonra ilerlemek için artık kürek çekmeyi bırakmıştık. Suyun akışı bizi ilerletiyordu. Kürekleri sadece yön vermek için kullanıyorduk.

İşte tam da şimdi yön bile veremez hale geldik ve akıntı bizi nereye götürmek isterse oraya götürüyordu. Durum böyle olunca da heyecanlanmamak elde değildi. Artık bıçak gibi kesen soğuk düşünmüyorduk, güçlü akıntının kayalara çarpışı bizi korkutmuş ve adrenalin seviyemizi had safhaya

çıkarmıştı. Sanki parkurun başında şakalaşıp eğlenen ekip biz değildik, bir anda mücadeleci bir şekilde, herkes küreklerine asılıyordu. Zorlu bir parkurun ardından akıntı yavaş yavaş etkisini yitiriyor ve bizi yemyeşil doğanın içine bırakıyordu. Artık içimizde adrenalin değil, huzur ve doğa vardı. Yolun sonuna geldiğimizde ise herkesin yüzünde

bir tebessüm vardı. Kimse yaşayacağı adrenalinin kendisini bu denli rahatlatacağını düşünmüyordu.

Biz çok eğlendik. Suyu ve adrenalin seviyorsanız bu iki zevki rafting ile birleştirin!



K

A

N

G

O

O



## **Yoğun iş ve okul hayatı çoğu zaman sporu kapalı alanlarda yapmamıza neden olur. Fitness, zumba, yoga ve pilates spor salonlarında yapılan sporlardan birkaçı. Ancak her geçen gün bu spor tarzlarına bir yenisini daha ekleniyor. Klasik spor yöntemlerinden sıkılanlar için yepyeni eğlenceli bir alternatif; Kangoo Jumps!**

Dünyada popülerliğini artıran Türkiye’de ise henüz yeni yeni popüler olan Kangoo Jumps sporunu sizler için yerinde deneyimledim. “Kangoo sporu nedir, etkileri nelerdir ve herkes kolaylıkla yapabilir mi?” gibi merak edilen soruları Bakırköy Kangoo Club’ta çalışan, Kangoo eğitmeni Öner Çankaya’ya sorduk:

### **Merhabalar Öner Bey, öncelikle bize hakkınızda kısa bir bilgi verebilir misiniz?**

Tabii ki. Öncelikle hoş geldiniz. Adım Öner Çankaya. Kangoo Club’ta 3 yıldır kangoo eğitmenliği yapıyorum. 4. yılım dolmak üzere. Kangoo’ya ilk başlarken herhangi bir bilgim yoktu. Üniversite’de çok yakın arkadaşım ilgiliydi bu spora. Ondan görüp başladım ben de. Zaten spor altyapım olduğu için çok hızlı bir şekilde sporu yapabildim. Fitness tarzında sporları hep sıkıcı bulmuşumdur. Müzik ve dansın

buluştuğu sporlara karşı daha fazla ilgim var. Bu yüzden bu sporu çok seviyorum. Kangoo sporunun ülkemizde bilinirliğinin daha fazla artmasını çok isterim.

### **Peki bize Kangoo sporu hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Aslında Kangoo Jumps, kangoo ayakkabısının buluşuyla başlıyor. Bu sporu yapabilmemizi sağlayan özel ayakkabılar mevcut. Kangoo Jumps, bu ayakkabılar ile müzik eşliğinde dans ederek ve zıplayarak yapılıyor. Astronotların uzaydan dünyaya geldiklerinde yürümeye alışabilmeleri için tasarlanıyor kangoo ayakkabıları. Spor dalı olması biraz zaman almıştır. Spor dalı olduktan sonra kardiyonun en üst seviyelerinde bir spor olmuştur. Ayakkabılar kesinlikle kasların üzerine çalışır. Eklemlere zarar vermez. Öğrencilerimde eklemlere sıkıntı yaratabileceğine dair önyargılar

oluyor haliyle. Ancak deneyimleyerek böyle bir sıkıntının yaşanmayacağına görüyorlar.

### **Kangoo Sporunu ne kadar süredir Türkiye’de?**

Kangoo sporu yaklaşık 6-7 yıldır Türkiye’de aslında. Beylikdüzü’nde bir şubemiz var. Orası 6. yılını doldurmuştur. Ben de o şubeden buraya katıldım. Antalya ve Ankara’daki otellerde yapılıyor bu spor. Kısıtlı bir şekilde olduğu için çok fazla sayıda şube mevcut değil. Bunun sebebinin de maliyetlerin çok yüksek olması.

### **Kangoo ayakkabıları ilk görüşte çok yüksek görünüyor. Haliyle düşer miyim diye düşünmedim değil. Kangoo ayakkabıları üzerinde düşme tehlikesi var mı?**

Hayır, asla düşme tehlikesi yok. Zaten denge konusunda tasdikli bir ayakkabı. Evet, dediğiniz gibi ayak-





### **Peki bu spora sadece kilo vermek için katılan öğrencileriniz var mı?**

Elbette bu soruya ‘‘Hayır’’ diye cevap veremem ama o mantıkla gelen her müşterimiz günün sonunda bu sporun ve zıplamanın ne kadar eğlenceli olduğunu fark ediyor. 12 dersin sonunda artık derse günün yorgunluğunu atmak, sıkıntılarından kaçmak ve eğlenceyi tatmak için geldiklerini görüyorlar. Müzik ve dansla geçen derslerimiz çok eğlenceli geçiyor. Belli başlı hareketlerle sınırlı kalmayıp kendimiz kareografiler üretiyoruz. Hatta bazen toplu halay çektiğimiz oluyor. Buraya gelen her öğrencim çok memnun kalıyor. Başlangıçta kilo verme amacıyla gelen öğrenciler, yakın arkadaş oluyorlar ve ders aralarında espri ve bol kahkaha ile güzel vakit geçiriyorlar.

### **Bu sporu yaparken başınıza gelen ilginç bir olay var mı? Paylaşabilir misiniz?**

Aslında genel olarak çok eğlenceli ve komik geçiyor dersler mesela hiç unutamadığım bir öğrencim var. Onu örnek verebilirim. İsmi Aymina’ydı. Ben, 3 yıllık kariyer hayatımda sadece bir kişinin kangoo yapamayacağını düşündüm. Kendisi şu anda burada 100. Dersini bitirdi ve inanın benim seviyeme yetişmiş durumda.

### **Peki, neden kangoo yapamayacağını düşündünüz?**

Aslında çok nadir böyle düşünürüm. Bazı insanların spor altyapısı yoktur. Genelde Türk insanında spor altyapısı yok. Büyüme aşamasında sporla tanışmak bu yüzden önemlidir. Aymina da böyleydi. Kesinlikle haftalar geçmesine rağmen yapamıyordu. İnanın ümidi kesmiştim. Ama o kendinden ümi-

kabı çok yüksek görünüyor fakat yere koyduğunuz anda ayakkabının kendi dengesini nasıl koruduğunu görebilirsiniz. Çok absürt bir durum olması lazım kişinin düşmesi için. 3 yıllık Kangoo eğitmeniyim. Henüz düşen öğrencim olmadı.

### **Kangoo sporu zıplayarak yapılan yoğun tempolu bir spor. Herkes kolayca yapabilir mi?**

Evet herkes kolayca bu sporu yapabilir. Genellikle insanlarda bir ön yargı oluşuyor. Ayakkabılarla dengede durabilir miyiz diye çok soruyorlar. Fakat ben her yaştaki kişiye maksimum 5 dakika veriyorum. Bu beş dakikada tüm ön yargıları silinmiş oluyor. Bu zamana kadar her yaştan öğrencim kolayca yapabildiler bu sporu.

### **Ben biraz daha açmak istiyorum sorumu. Genellikle öğrencileriniz genç gruplardan mı oluşuyor?**

Bizim derslerimizde öğrenci portföyümüz çok değişiklik gösteriyor. 2003’lü bir kız da var, 58 yaşında bir hanımefendi de. Hatta bazen 58 yaşındaki bir öğrencimin benden daha iyi zıpladığına şahit oluyorum. Bunu söylemeden geçemeyeceğim, asla yaş bahane edilemez.

Bir örnek vermek istiyorum. Bir öğrencim var. 50 yaşında bir hanımefendi. Dersleri kızıyla birlikte katılıyordu. Şu anda kızı derslere katılmıyor ama hanımefendi hala derslere yoğun bir şekilde devam ediyor. Bu da aslında az önceki sorunuzla da ilişkili bir cevap olmuştur.

### **Ben tekrar Kangoo ayakkabıları ile ilgili bir soru sormak istiyorum. Ayakkabılar her ayak numarasına uygun mudur?**

Evet, her ayak numarasına uygun ayakkabılarımız vardır. 4 çeşide ayırıyoruz biz ayakkabılarımızı. Small, Medium, Large ve XLarge. Kişinin ayakkabı numarasına uygun modeli müşterilerimize sunuyoruz.

### **Öner Bey, Kangoo Jumps sporu için kilo vermeye ciddi yardımcı olduğu söyleniyor. Doğru mudur?**

Aslında bu durum kişinin vücut endeksiyle de alakalı biraz. 80 kilo olan birisiyle 60 kilo olan birisinin kilo verme hızı asla bir değildir. Aynı zamanda bu, kişinin beslenme şekli ile de çok alakalı. İsterseniz her gün bu sporu yapın, deli gibi zıplayın. Sağlıksız beslenir ve vücuda gereksiz kalori alırsanız kilo kaybı yaşamanız mümkün değildir. Benim öğrencilerim arasında 1 ay, 1 haftada 15 kilo verenler oldu. Aynı zamanda 5 ayda 18 kilo veren de. Spor size destek veriyor. Evet, ama sizin de spora destek vermeniz gerekiyor. Ancak böyle doğru sonuçlar alabilirsiniz.





di kesmedi ve 100 ders boyunca çalışmaya devam etti. Şu anda çok iyi bir şekilde zıplıyor.

**Benim sorularım bu kadardı. Zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim. Sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı Öner Bey?**

Evet ,bir şeyden bahsetmek istiyorum. Bizim derslerimizde kullandığımız Kangoo ayakkabılar Nasa onaylı ve üretim yeri Amerika. Ayakkabılar düzenli bakım ve onarım gerektiriyor. Düzenli bir şekilde parça sipariş edip yeniliyoruz ve gerçekten çok maliyetli bir işlem bu. Bu yüzden piyasada bu ayakkabıların imitasyonu çok yaygın. Piyasada imitasyon Kangoo ayakkabıları görmek çok üzücü. Sağlığı tehdit eden bu ayakkabılar kesinlikle 2-3 kullanımda ciddi eklem sorunları yaratıyor. Bu yüzden herkesin kangoo merkezi seçerken titiz davranmasını diliyorum. İlk başta da bahsettiğim gibi Kangoo sporunun yaygınlaşmasını ve bilinirliğinin artmasını çok istiyorum. Bu yüzden size de çok teşekkür ederim.

Öner Bey'e kangoo sporu hakkında merak ettiğim tüm sorularımı yönelttim. Daha sonra Kangoo dersine katıldım ve ders bitiminde öğrencilerle de bir söyleşi gerçekleştirdim. İşte o söyleşilerden yansıyanlar;

**Merhabalar bize biraz deneyimlerinizden bahseder misiniz?**

Merhaba, Adım Çiğdem. 35 yaşındayım. Sağlık sektöründe çalışıyorum. Bu sporu ilk defa internetten duydum. Nasa tarafından onaylı olduğunu öğrendim. Dikkatimi çekti evime yakın olan Kangoo Club'a yazıldım. Kasım ayından beri Kangoo sporu yapıyorum. Haftada 3 kez katılıyorum ve çok eğlenceli, çok keyifli vakit geçiriyorum. Kilo vermek anlamında da ciddi sonuçlar aldım. Zumba'nın daha eğlenceli hali diye adlandırabilirim bu sporu. Kesinlikle sıkılaştığımı hissediyorum. Ayakkabıları ilk gördüğümde ayakta duramam korkusu oldu. Hocanın yardımıyla zaten o riski aştım. Aynı zamanda ayakkabı inanılmaz dengede tuttu. Bu yüzden kolaylıkla herkesin yapabileceğini düşünüyorum.

Merhabalar, Adım Pınar Köse. 39



yaşındayım. Syp uzmanıyım. Bu sporu ilk kez internette gördüm. Evime yakın olduğu için burayı tercih ettim. İlk kilo verme amacıyla başladım fakat sonradan çok eğlendiğimi farkettim. Sadece kilo vermek ile yetinmeyip hoş ve eğlenceli vakit geçirdiğimi de farkettim. Derslerin bu kadar eğlenceli geçmesinin önemli bir sebebi bence Öner Hoca. Gerçekten çok ilgili ve eğlenceli birisi. 12. Dersim şu an. Uzatmayı kesinlikle düşünüyorum.

İsmim Lale Gönüldok. 44 yaşındayım. İlaç firmasında çalışıyorum. 4 aydır geliyorum buraya. İlk arkadaşım bahsetmişti. Enerjinin çok değiştiğini fark ettim ve ben de katıldım. Eğlenmek için katıldım fakat kilo vermeme de yardımcı oldu. Dersler çok eğlenceli geçiyor.

Hareketleri yaptıkça sınırlarımızın olmadığını fark ediyoruz. Kesinlikle bu sporla iyi ki tanışmışım diyorum.

Merhaba ben Nazlı, 27 yaşındayım. Endüstri mühendisiyim. Spor geçmişim olan birisiyim. Daha önce 6 yıl profesyonel voleybol oynadım. Talihsiz bir sakatlık sonucu sporu bırakmak zorunda kaldım. Fakat tam anlamıyla spora veda etmek istemedim. Bu yüzden buraya önce plates için yazıldım. Dersin çok eğlenceli geçtiğini görünce ben de katılmak istedim ve şu an çok memnunuz. İlk dersten ayakkabıyı görünce ; 'Eyvah, kesin rezillik çıkacak' dedim ama ilk derste hemen o ön yargımı yendim. Derslerimiz çok eğlenceli geçiyor. Kilo kaybı ve sıkılaşıma yaşadım.

# BARCELONA

YAZI Recep Tayyip ÇELİK FOTOĞRAF Recep Tayyip ÇELİK ve unsplash.com





**Avrupa'ya gitmek isteyen herkesin hayalidir Barselona'yı görmek. Hatta Barselona öyle bir şehir ki seyahat konuları açıldığında kesin bahsi geçer. Durum böyle olunca Mobil Dünya Kongresi'nin de vesilesiyle Barselona'ya doğru yola çıkma fırsatı buldum. Ben GZT Seyahat Editörü Recep Tayyip ÇELİK ve sizlerle Barselona'yı genel seyahat notlarım aracılığıyla anlatmak isterim.**

Barselona İspanya'nın Madrid'den sonraki en büyük şehri. Özerk Katalonya bölgesinin başkentliğini yapıyor. Barselona ayrıca çok ünlü bir mimara sahipki eminim hepinizin duyduğu Gaudi'nin eserleri sizlerde de hayranlık uyandıracaktır.

Avrupa'nın anahtarı olan Schengen vizesi ile seyahat maceram başlıyor çünkü vizeyi almak başlı başına bir olay. "Neden?" dersiniz; Schengen vizesi almak günlük hayatımızda yaptığımız birçok önemli evrak alışverişinden daha çok abartılıyor. Ayrıca başvurunuz red alırsa verdiğiniz tüm para yanıyor. Bu süreci üniversite sınavına girerken yaşadığınız heyecana benzetebilirsiniz.

İspanya Schengen konusunda cimri ülkelerden. Yani 10 gün kalacaksınız size sadece 10 gün verir, daha fazlasına ihtiyacınız varsa kanıtlamanız gereken şeyler var demektir. Vize alırken konsolosluga sunmanız gereken en önemli şeyler otel, uçak bileti, maddi kaynak ve o ülkeye neden gittiğinize dair inandırıcı bir yazıdır. Bunlardan birisi eksik olduğunda "Adios Barselona" diyebilirsiniz.

Evet vizemizi aldık şimdi Barselona'ya gitme vakti. Bunun için uçak biletimizi vize başvurusu sırasında almamız gerekiyordu. Ama diyelim ki siz uçak biletinizi "vizem çıkmaz" korkusu ile sadece rezerve ettiniz ve uçak biletini yeni satın alacaksınız. Ucuz bilet konusunda sizlere sadece bir gerçek ipucu söylenebilir, o da erkenden almak gerçeği. Bunun dışındaki "sözde ipuçları" yanlış varsayımlarla, belki de daha pahalıya bilet almanıza neden olabilir. (Bilet fiyatları aşağıdaki şablondadır.)

Ben THY ile uçtum. İstanbul'da nadir gördüğümüz kar günlerinin birisinde Barselona'ya doğru yola çıktım. Bu yüzden uçuşum 3 saat rötar yaptı. Sizin uçağınız da rötar yaparsa sakın korkmayın çünkü iptal durumunda havayolu şirketi haklarınızı korumak durumunda. Uçakla yapacağınız seyahate gelirse; THY inanılmaz keyifli ve konforlu bir uçuş sunuyor. Özellikle





yemeklerine bayılıyorum. Ayrıca İstanbul-Barselona uçuşu 4 saat sürdüğü için, uçak koltuklarının konforu da önem arz ediyor ki, THY bu konuda çok tatmin edici.

Ve Barselona'ya iniyoruz. Barselona Havalimanı'na indiğimizde bizi 2 adet terminal karşıyor. THY uçakları Terminal 1'e, Pegasus uçakları Terminal 2'ye iniyor. Bunu sizinle paylaşıyorum çünkü terminallerin çıkışlarında bulunan otobüsler ve metrolar farklılık gösterebiliyor. Barselona havalimanını çok büyük değil ama 2 terminal birbirlerinden oldukça uzak. Ayrıca havalimanı şehirden araç ile 30-35 dakikalık bir mesafede yer alıyor. Havalimanı çıkışında Metro, şehir içi otobüsleri ve havalimanı ile İspanyol Meydanı arasında ring

sefer yapan A1 numaralı otobüsleri kullanabilirsiniz. Metro ve şehir içi otobüs kullanacaksanız T10 kart almanızı öneririm. 10-15 Euro arası bir ücrete alabilirsiniz ama A1 kullanacaksanız toplu taşıma kartları geçmiyor bu otobüste. Kişi başı 6 Euro'ya bu otobüsü kullanabilir ve İspanyol meydanına ulaşıp oradan kalacağınız Otel, ev veya hostele geçebilirsiniz. Vize işlemi sırasında hatta daha öncesinde kalacağınız yeri ayarlamanızı öneririm. Barselona turistik olduğu için fiyatlar en kötü yerde bile inanılmaz olabiliyor. Rezervasyon işleriniz için de "Booking.com" ile "AirBNB"yi kullanabilirsiniz.

Seyahatiniz boyunca GoogleMaps'i gönül rahatlığı ile kullanabilirsiniz. Çünkü Google, Avrupa'daki birçok



şehirden olduğu gibi Barselona'da da ücretsiz bir servis sunuyor. Otelimize ulaştığımız ve yerleştiğimize göre gezmeye başlayabiliriz. Aslında ben otel değil bir hostelde kalıyorum. Hostel, "La Sagrada Familia"ya yani bitmeyen kiliseye yakın. Barselona sahili ile La Rampla caddesine biraz uzak konumda, bu yüzden ki toplu taşıma her hostelden çıkışında benim için vazgeçilmezdi. Hemen size hostelimden bahsedeyim. İsmi Primavera. Hostel İspanyolca bir isme sahip. Anlamı ise İlkbahar hosteli. Aynı isimde bir de müzik festivali var bu şehirde. Festivalin tarihleri ise Mayıs ayı sonlarına denk geliyor. O zaman hadi müzik festivalinin olduğu sahilin de içine bulunduğu 6 günlük Barselona gezimiz başlasın.

# BARCELONA'DA GEZİLECEK YERLER

**1- Horta Labirent:** Adından anlaşıldığı üzere burası bir labirent ve şehrin merkezinden uzakta. 18. Yüzyılda yapılmış ve Barselona'nın zengin ailelerinden birisi yaptırmış burayı. Instagram fotoğrafı için gidilebilir.

**2- Tibidabo:** Barselona'nın en eski eğlence parkına ve hemen yanında bulunan bir adet kiliseye ev sahipliği yapan bölgenin en yüksek dağıdır. Şehri yukarıdan görmek için güzel bir nokta ama şehrin dışında olduğu için ulaşımı biraz zahmetli.

**3- Park Güell:** Bu parkın yapımına Barselonalı zengin ailelerden birisi olan Güell ailesinin isteği üzerine Gaudi tarafından başlanmış. Parkın büyük bir kısmı ücretsiz ve halka açık. Önündeki uzun kuyrukları gördüğünüzde şaşırmayın çünkü o kısım hem Gaudi'nin evinin hem de dünyanın en uzun bankının bulunduğu bir kısım. Ayrıca parkta mozaikten yapılmış ünlü kertenkele heykeli de yer alıyor. Görülesi birçok şeyi içinde barındıran kişi başı bilet fiyat aralığında 8-15 Euro olan bu park ziyaretçilerini bekliyor. Burası şehrin dışında kalıyor

denebilir. Gitmenizi öneririm.

**4- Gaudi'nin Evi Müzesi:** Park Güell'in içinde bulunuyor ve girmek için ekstra 7 Euro ödememiz gerekiyor. Girmesiniz de olur denebilecek bir mekân.

**5- La Sagrada Familia:** 1882 yılında yapımına başlanan kilisenin ilk mimarı ile anlaşmazlık çıkıyor. Daha sonra 1883 yılında Antoni Gaudi'ye devredilen kilise 1926 yılında Gaudi'nin ölümü ile mimarsız kalıyor. Ardından Gaudi'nin eserleri incelenerek günümüzde tamamlanmaya çalışılıyor. 2026 yılında Gaudi'nin ölümünün 100. yılı olması sebebi ile bitirilmesi hedeflenen yapının bitirileceğine ihtimal vermiyoruz ama kesinlikle gidip görmenizi öneririm. Tarihin en büyük kilisesi olma hedefi taşıyan kilisenin bilet fiyatları cep yakıyor. Ancak kırmızı tonların hâkim olduğu etkileyici bir kilise desem yeridir. Papa tarafından kutlanmış kilise sadece özel günlerde ibadet için kullanılıyor. Giriş ücreti olarak kişi başı 35 Euro ödeyeceğiniz La Sagrada Familia'nın bir de kulesinden Barselona'yı izleyeyim dersanız 20 Euro daha vermeniz gerekiyor ama kesinlikle değereceğini garanti verebilirim.

**6- Barselona Kemer:** 1888 yılında şehrin girişi olarak inşa edilen kemer harika bir parka ev sahipliği yapıyor. Katalonya meydanına yakın bir konumda olan kemer görmenizi ve parkta vakit geçirmenizi öneririm.

**7- Katalan Müzik Sarayı:** Gezmeyi seviyorsanız ve gittiğiniz şehirlerde opera benzeri binaları ziyaret ediyorsanız burayı da görmenizi öneririm. Kişi başı 20 Euro'ya giriş yapabilirsiniz. İçeride şaşırtacak bir şey yok ama Instagram için güzel fotoğraflar çıkabilir.

**8- Çikolata Müzesi:** Gitmeyin, görmeyin. Kişi başı 8 Euro. Müzeye girerken üzerinde Türk bayrağı olan bir çikolata hediye ediliyor size ardından bir odaya çıkıyorsunuz. Oda evet yanlış okumadınız. Birkaç



çikolata heykelden başka hiçbir şey yok içeride.

**9- Olimpiyat Köyü:** Ziyarete değer ve ücretsiz.

**10- Barselona Sahili:** Günün her saati hareketli olan harika bir sahil. Kesinlikle gidip görmeniz gerekiyor. Ayrıca pazar akşamları siyahi göçmenler çakma ürün pazarı kuruyorlar, dilerseniz alışveriş yapabilirsiniz.

**11- Barselona Hayvanat Bahçesi:** Kişi başı 22 Euro olan bu alanı ziyaret etmenizi önermem. Darıca hayvanat bahçesinden bir farkı yok bence.

**12- Picasso Müzesi:** Her gün 15.00'dan sonra ücretsiz olan bu güzel müzeye normal saatlerde 7 Euro'ya girebilirsiniz.



### 13- Santa Maria Del Mar

**Kilisesi:** Bu kilise La Rampla caddesinde gezerken birden yolu değiştirip varabileceğiniz kolaylıktır. Ziyaret etmenizi öneririm.

**14- La Rampla:** Barcelona'nın İstiklal Caddesi. Üzerinde arayacağınız her şeyi bulabileceğiniz upuzun bir cadde ki ziyaret etmeyen yoktur

**15- Royal Meydanı:** Gaudi'nin halk için yaptığı son eserini de barındıran meydan 4 binanın ortasında ve La Rampla meydanı üzerinde. Flamenco ve güzel bir Pizza yemek için harika bir lokasyon. Gaudi'nin son eseri de bir sokak lambası.

**16- Barcelona Akvaryumu:** Kişi başı 22 Euro olan bu akvaryuma girmeniz pek mantıklı olmayacaktır. Ama şehrin tarihi dokusundan sıkılırsanız birkaç saatliğine sizi

modern bir hava tattıracaktır burası. Ayrıca balıklar harika.

**17- Katalon Ulusal Müzesi:** Kişi başı 10 Euro giriş ücreti olan bu müzeye kesinlikle gitmenizi öneririm. İçerisi harika ve eserlerin yanı sıra çok güzel Instagram fotoğrafları çekilebilirsiniz.

**18- Montjuic Park:** Teleferikle çıkıp yürüyerek inmenizi öneriyorum. Güzel ve bedava ziyaret edilebilecek nadir yerlerden. Teleferik kişi başı tek yön 12 Euro, kale girişi 7 Euro.

**19- Montjuic Mezarlığı:** Tabutlarla duvarların içine koyulmuş insan görmek isterseniz burası sizi bekliyor.

**20- Poble Espanyol:** İspanya'daki tüm kültürlerin bir alanda bulunduğu bu mekâna giriş ücreti 10

Euro. Gittiğinizde sıkılabileceğiniz ama hoşunuza da gidebilecek bir yer.

**21- Camp Nou:** 31 Euro'luk bilet fiyatı ile en pahalı müzelerden birisi. Eğer Barcelona futbol takımına aşık değilseniz içeri girmeyebilirsiniz, dışında ücretsiz giriş yapabileceğiniz büyük bir alan mevcut oradan bakmanızı öneririm.

**22- Casa Mila:** Şehirdeki Gaudi eserlerinden birisi olan bu mükemmel apartman İspanya'daki ilk asansörü içinde barındırıyor. Mila ailesi için yapılmış ama şu an içinde sadece 2 aile yaşıyor. Giriş için en az 20 Euro'yu gözden çıkarmanız gerekli. Bir de benim gibi kalabalık olmasın ve bana içecek ikram etsinler dersiniz 35 Euroya Casa Mila sizleri bekliyor.



## BARCELONA'DA YER ALAN YEME - İÇME MEKANLARI

**1 – El Nacional:** İspanya Tapası ile ünlü bir yer. Bir sürü tapas restoranının aynı bina içinde bulunduğunu düşünün işte orası burası. Kişi başı 10 Euro'ya doyabileceğiniz mekanlar mevcuttur.

**2- Rossini Pizza:** Royal Meydanında bulunan bu harika pizzacıda 20 ile 50 Euro aralığında harika pizzalar yiyebilirsiniz.

**3- 7 Portes:** 170 yıllık harika bir mekân ama yıllandıkça pahalılaşmış. Tek kişi 50 Euro'ya doymayabilirsiniz. Ayrıca önüne gelen ürünlere çok dikkat etmeniz gerekiyor.

**4- İKEA:** Bildiğimiz İkea yemeklerinden yemek isterseniz 10 Euro'ya karnınızı doyurabilirsiniz.

**5- Nomad Coffe:** Tüm Güney Amerika ülkelerinin kahveleri mevcut, bir fincan kahve 8 Euro'dan başlıyor.

**6- Starbucks:** Bu kahve zinciri şehrin çok az yerinde mevcut. Daha çok lokal mekânlar yaygın Barselonada, buralardan birine gitmek istediğinizde sizi LA Rampla yolları bekliyor olacak.

**7- La Boqueria:** Burası kapalı çarşı gibi bir yer. Hem Tapasçılar var hem manavlar hem de başka şeyler

satan insanlar. Gitmenizi öneririm.

**8- Granja Petitbo:** Her öğün yemek için ideal olan bu mekanda benim önerim kahvaltı yapmanız. Çünkü hem ucuz hem de harika kahvaltı seçenekleri var. Ben dünyayı yedim ve yalnızca 20 Euro ödedim.

Gelelim nasıl internete bağlanacağınız kısmına, Barcelona'da çok fazla Wi-Fi mevcut değil bu yüzden eğer giderseniz Türkiye hattınızı kullanmanızı öneririm. GSM operatörünüz Günlük 20 ila 35 TL arasında bir ücret olarak sizin Türkiye'de gibi telefonunuzu kullanmanıza imkan sağlıyor.



# Dijitalleşen Yaşamlar

Dijital bağımlılık, Batı özelinde tüm dünyayı hızla etkisi altına almaya devam ediyor! TRT World'de yayımlanan 'influencers' programında paylaşılan çarpıcı verilere göre ABD'deki annelerin %12'si AB ülkelerindeki annelerin ise %37'si, doğum anından itibaren çocuklarının yaptığı her şeyi canlı olarak internette paylaşıyor.



Türkiye için belli bir veri bulunmasa da YouTube Türkiye'de en çok takipçisi olan kanalın 'Salih Reyiz'e ait olması ve benzer çocuk kanallarının izlenme oranları, Türkiye'nin de Batı'yla benzeştiğini gösteriyor. Kişisel alan kavramının işlevini tamamen yitirdiği günümüzde, bireyler daha bebeklikten itibaren dünyanın her yerindeki insanların seyredebileceği hayatları yaşıyorlar. Marmara Üniversitesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Murat Kırık, ebeveynlerin birbirlerine özenerek ortaya çıkarttıkları Instagram anneleri oluşumunun teşhircilik ve bağımlılık gibi tehlikelere neden olacağını iddia ediyor. Hatta tüm tehlikeleri yok sayıp durumu abartıp doğmamış bebeğine sosyal medya hesabı açan ünlü aileler bile var. İşin daha tuhaf gelebilecek tarafı, henüz dünyaya gelmemiş bir bebeğin sosyal medya hesabı dünyada milyonlarca ülkemizde ise yüz binlerce takipçiye erişebiliyor. Gözünüzde canlanması için Türkiye'den bir örnek; 'karanozcivit' Instagram hesabı. Fahriye Evcen ve Burak Özçivit çiftinin doğmamış bebekleri Karan için açılan resmi Instagram hesabı 108 bin takipçiye sahipken, Karan adına açılan sahte 'karanozciIt' hesabı yaklaşık 20 bin takipçi kazandı; hesabı açan kişi her kimse, muhtemelen kısa bir süre sonra hesabın kullanıcı adını değiştirecek ya da hesabı satacak. Bir de madalyonun diğer yüzünü görmek lazım. Ortadoğu'da işler biraz daha değişiyor; coğrafyamızı da kapsayan halklar interneti bir 'kurtuluş' aracı olarak gördü, 'Arap Baharı' internetten doğan ilk toplumsal hareketti. Sonrasında zaten olanlar oldu. Kısacası, Batı'ya karşın Doğu, interneti sadece eğlence amacıyla kullanmadı. Asya ülkeleri ve Rusya ise sansürden dolayı interneti dünyayla tamamen farklı amaçlarla farklı platformlar üzerinden kullanan ülkeler arasında yer alıyor.

Dijital dünyada gerçekleşen olaylar böyleyken bir ortamda Z kuşağıyla ilgili sohbet dönüyorsa konu dönüp dolaşıp dijital bağımlılığa da gelir illa. Bu durum, toplumun tüm kesimlerine yayılmış algının bir yansıması mı yoksa bizzat su katılmamış gerçeklerin ta kendisi mi, bilimsel veriler ışığında, uzmanlar yardımıyla inceleyeceğiz. Öncelikle Z kuşağı, 2000'den sonra doğan gençlerin oluşturduğu jenerasyona verilen isim. 'Dijitalin içine doğan' olarak da adlandırılan bu kuşak, özgürlüğüne düşkün ve özgürlüğü için mücadele verebilecek potansiyeldeki bireyleri temsil ediyor. Apolitik değiller aksine Twitter'ı çoğu zaman siyasi görüşlerini paylaşmak amacıyla kullanıyorlar ve sosyal medya üzerinden örgütleniyorlar. Örneklerini dünyada da ülkemizde de gördük. Bir yandan da karşı tez olarak Netflix Türkiye temsilcisine göre

Batı'daki yaşlılarıyla aynı tutumları sergileyen Z kuşağı mensubu Türk gençleri, interneti eğlence amacıyla kullanıyor ve çoğunlukla yaşlarına uygun içerikleri takip ediyorlar.

## Gençlerin Gözü Favori

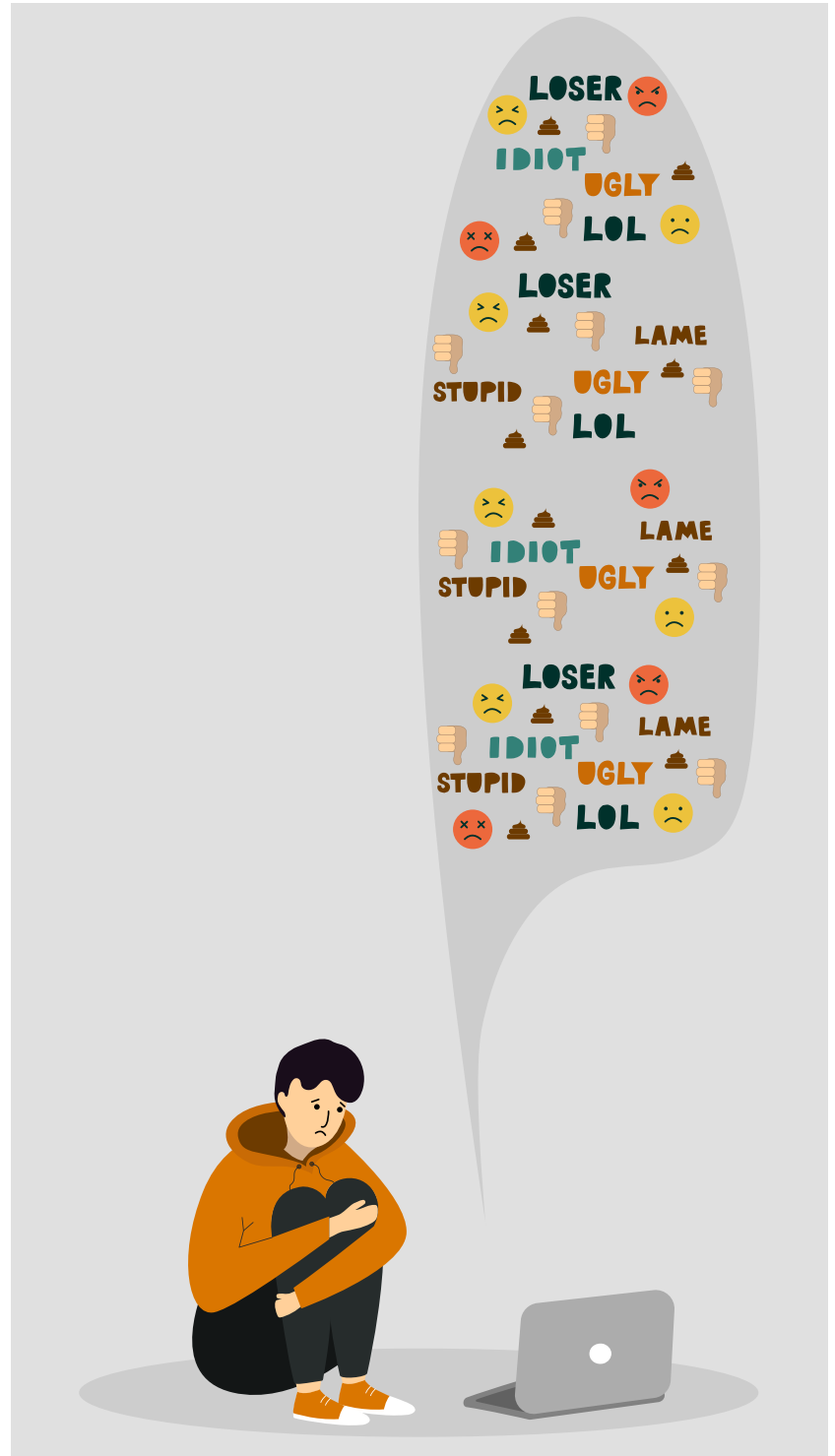
### Meslek YouTuber'lıkta

The Sun gazetesinde yayımlanan özel habere göre İngiltere'deki çocukların %75'i youtuber olmak istiyor. Çok değerli yaklaşık on yıl önce hayatımıza giren youtuberlık, günümüzde çocukların ve gençleri en cezbeden meslek olarak karşımıza çıkıyor. Türkiye'de de durum farklı değil. Aileler çocuklarının doktor, mühendis, öğretmen olmasını istemeye devam ederken youtuberlık diye

bir meslekle karşılaştılar. Kimi, video çekmeyi meslek olarak görmese de 'girişimci ruhlu' olanlar çocuklarını kamera karşısına geçirip milyonlarca kişiye hitap eden kanalların sahibi oldular. Ancak hepsi bu kadar şanslı değildi. O milyonlara erişenlerin ve bu işten para kazananların sayısı bir elin parmaklarını geçmedi. Geri kalan kısmına ne mi oldu? Ne yazık ki çoğu, çocuk yaşlarına bakılmaksızın, yaptığı hareketler ve kurduğu masum cümleler sonucunda siber zorbalık mağduru oldu.

## Siber Zorbalığa Maruz Kalmayan Var mı?

Sosyal medya platformlarının yaygın bir biçimde kullanılmaya başlanma-



sından sonra boyut atlayarak hayatımıza giren 'siber zorbalık' dünyadaki çeşitli üniversitelerde tez konusu olarak işlenmeye başlandı. Akademisyenlerin, gençlere yönettikleri anket sorularıyla ortaya çıkan ilk verilere göre (2012) siber zorbalık hakkındaki en bilgili ülkeler Endonezya ve Avustralya olarak kaşımıza çıkıyor. %90 bilinirlik oranının sebebi hiç şüphesiz bu ülkelerde siber zorbalığın okullarda ve basında sık sık kendine yer bulması. O zamanlarda Türkiye'deki bilinirlik oranı sadece %50 olan siber zorbalık, bugün Samsung Türkiye ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun ortaklaşa yürüttüğü 'Siber Zorba Olma #farkınava' projesi sayesinde daha fazla bilinir hale geldi. Proje kapsamında açıklanan verilere göre Türkiye'deki gençlerin siber zorbalık mağduriyet oranı %20; bu oran Kanada ve Avrupa ülkeleriyle hemen hemen aynı ama ABD'de zorbalık o kadar ilerlemiş durumda ki, siber zorbalık mağduru olan gençlerin %20'si intihar etmeyi düşündüklerini söylüyor. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Başkanı Prof. Dr. Erdiñç Öztürk'ün yaptığı araştırmaya göre ülkemizdeki üniversite çağındaki erkekler kızlara oranla 3 buçuk kat daha fazla siber zorbalık yapıyor. Ülkemizdeki bireylerin %88'inin 'hiçbir zaman maruz kalmadığım' dediği siber zorbalığın tam olarak ne olduğunu ne şekilde başımıza gelebileceğini gerçekten biliyor muyuz acaba? Basit bir şekilde siber zorbalık örneklerini inceleyerek bireysel olarak

buna karar verebiliriz: Fotoğraflarınız tanıdığınız ya da tanımadığınız birileri tarafından izinsiz olarak paylaşıldı mı? Çünkü mobil cihazlar aracılığı ile bireylerin görüntülerini izinsizce çekip paylaşmak bir siber suç. Herkese açık hesaplarda bunun önüne geçmek ne kadar mümkün? Pek de mümkün değil ama Twitter'da 'ruling' gibi hesaplar sayesinde bu gibi kişiler büyük oranda açığa çıkarılıyor. Sosyal medya platformlarının sohbet kısımlarında, karşı tarafa aşağılayıcı, alay edici, tehditkâr, cinsel taciz veya şiddet içeren mesajlar göndermek de cezası olan suçlardan biri. Neyse ki Instagram ve Facebook gibi platformlar, tanımadığımız kişilerin mesajlarını direkt karşımıza çıkartmıyor. Dilersek hiç okumadan ya da istemeyeceğimiz bir görüntüyle karşılaşmadan mesajları geri çevirebiliyoruz.

Bir kişiye ilişkin karalayıcı, aşağılayıcı web sayfaları hazırlamak ya da başkası adına sahte hesap açıp onun kimliğine bürünmek ise en bilinen siber suçlar arasında yer alıyor.

Siber zorbalık, internetten tanışacağınız kişilerden ziyade okullarda, iş yerlerinde, ikamet ettiğiniz semtlerde, sizi uzaktan ya da yakından tanıyan kişiler tarafından yapılır. Bunun nedenleri kıskançlık, platonik aşk ya da sadece psikolojik bozukluktur. Siber zorbalığa maruz kalıp kalmamak aslında pek de

kişinin elinde değil. O yüzden olur da başınıza böyle bir durum gelirse hiç kötü hissetmeyin. Önce o hesabı şikâyet edin ve engelleyin ve durumu ailenize anlatın. Eğer zorbalık ısrarla devam ederse, kanıtlarınızla birlikte gerekli mercilere ulaşın. Biliyorum, pek mümkün değil ama biraz da sosyal medyaya ara verebilirsiniz.

## Hiç Olmadığımız Kadar Bağımlıyız

Güncel verilere göre 81 milyona ulaşan Türkiye nüfusunun %51'ini oluşturan 51 milyon kişi, Facebook, Twitter ya / ya da Instagram kullanıcısı. We are social 2018'in Türkiye raporuna göre ülkemizdeki insanların %77'si akıllı telefon kullanıyor. Bir diğer çarpıcı sonuç da internette günde ortalama 7 saat geçiriyoruz; dünya standartlarına göre 4 saat ve daha fazlası bağımlılığa işaret ediyor. Ayrıca 7 dakikada bir, hiçbir gerekçe olmaksızın telefonu kontrol etme ihtiyacı da bir diğer bağımlılık belirtisi. Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya ve Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Aylin Tutgun Ünal'ın yaptığı araştırmaya göre Z kuşağı sosyal medya bağımlılığı açısından riskli. Bizde durum böyleyken yakın geleceğimiz, yani 2010 sonrasında doğan ve 'alfa kuşağı' olarak isimlendirilen bireylere ne mi olacak? Psikolojik sağlık kurumlarına eklenen yeni departmanlar onlar için hizmet verecek.



## Dijitalden Bulaşan Yeni Hastalık: FOMO

Gününüzün büyük kısmını telefonunuz elinizde geçiriyorsanız, paylaşımlarınızın beğeni sayısından memnun değilseniz, hiçbir yeni bildirim gelmesizin telefonunuzun ekranını açıp sosyal medya hesaplarınızı kontrol ediyorsanız ve sabah uyanır uyanmaz ilk iş olarak elinizi yüzünüzü yıkamak yerine telefonunuzu kontrol ediyorsanız; çok üzgünüm, siz de benim gibi FOMO'sunuz. Türkçe'ye eksiklik korkusu olarak çevrilen "fear of missing out" psikolojik ve fiziksel belirtiler taşıyan bir hastalık olarak literatüre girdi. Çok yeni bir hastalık olduğu için olumsuz etkilerinin ne derece olduğu bilinmediği gibi ne yazık ki herhangi bir tedavisi de yok.

## Yeni Şifacımız İnternet

Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Zekiye Tamer Gencer ile Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı Dr. Öğretim Üyesi Sibel Berksoy Hayta, hastanede akne tedavisi gören bireyler üzerinde bir araştırma yaptı. Elde edilen verilere göre hastaların 51'i internette araştırma yaptıktan sonra rahatsızlıklarıyla ilgili kendi teşhislerini koyuyor. Bu kişilerin 55'i sosyal medyadan öğrendikleri tedavi yöntemlerini denediklerini söylemiş. Diğer önemli hastalıklarda da durum farklı değil. Doktora gitmeden internette önerilen ilaçları eczanelerden satın almak isteyen hastalar mı dersiniz, kendilerine otlardan ilaçlar yapanlar mı dersiniz... Hepsi internetin eseri. Sağlık Bakanlığı bu konuda birçok kamu spotu yayımlasa da durum pek değişmiyor. Siz siz olun geri dönüşü olmayan sorunlarla karşılaşmamak için hastalık belirtilerinizi internete değil doktorunuza anlatın; o size en uygun tedaviyi sunacaktır.

## Dijitale Dair Olumlu Hiç mi Bir Şey Yok?

Türkiye'deki gençlerin daha kaliteli eğitim alabilmesi için her zaman söyleyecek bir sözü olan Abbas Güçlü, gelişen teknolojiye dair düşüncelerini ve önerilerini de dünyadaki başarılı örnekleriyle birlikte paylaştı. Ortaokullarda ders olarak karşımıza çıkan kodlama eğitiminin temelsiz ve sistemsiz olduğunu söyleyen Güçlü, dünyadaki, özellikle de Finlandiya'daki gibi bir düzene geçildiği takdirde kodlama eğitiminin çok önemli olduğunu ve gelecekte öneminin daha da artacağını dile getirdi. Eğitim yazarı Abbas Güçlü ayrıca, neredeyse coğrafi keşiflerden beri tüketen bir topluma dönüştüğümüzü ve bu halin sanayi devrimiyle kolay kolay geri dönülemez bir radeye geldiğini de söyledi. Dijital dönüşüm trendinin gerisinde kalmamız gerektiğini ve sadece tüketen değil,

üretmek dünyada söz sahibi olabilmemiz gerektiğini de sözlerine ekleyen Güçlü, temel kodlamayla işe başlayan ilkökul öğrencilerinin, üniversite sıralarına geldiklerinde yeni ve özgün teknolojiler üretebileceğini, o zaman da gençlerin teknolojiyi olumlu yönleriyle de kullanabileceğine inandığı şeklinde kanaatini aktardı. Tüm bunların yanı sıra, gerek kendi çabalarıyla gerekse okullarının yardımıyla dijital dünyada 'Ben de varım!' diyen gençlerin de olduğunu ve bu gençlerin, dünyadaki rakiplerinden bile başarılı işlere imza attığının altını çizdiği ifade eden Güçlü, yeni TV programı Büyük Oyun'da bu gençleri tüm Türkiye'ye, en önemlisi de yatırımcılara tanıttığını söyledi. Eğer kodlama ve yazılıma ilginiz varsa bu yarışma tam size göre.



# İstenmeyen Misafir “Ön Kamera”

YAZI Eyüp KARAGÖZOĞLU FOTOĞRAF freepik.com



Her şey 2014 yılının Mart ayında düzenlenen Oscar ödülünde, sunucu Ellen DeGeneres'in eline aldığı Samsung Galaxy Note 3'ün (yok canım ne reklamı) ön kamerası ile çektiği fotoğrafla başladı. İşte o meşhur fotoğraftan sonra "Selfie" çığırını dünyayı kasıp kavurdu, telefon üreticileri ön kameraları artık görüntülü görüşme aracı olarak değil de iyi fotoğraf çekebilen kameralar olarak görmeye başladı. Bu zavallı ön kameraya fotoğraf çek, video çek denildi, o da bu görevleri başarıyla yerine getirdi. Tabii fotoğraf, video deyip geçmeyelim, kaliteli ve yüksek çözünürlükte yapılan bu işlemler, arka planda Mısır Çarşısı kargaşasında bir ton iş gerektiriyor. Aradan yıllar geçti, ön kameraya 'evet sen, sen küçük dostum şimdi bizlerin güvenliğini sağlayıp yüz kilidi olacaksın' denildi. E tabii piyasada tutunmak isteyen ön kameralarımız bu görevi mecburen kabul etti ve telefonların güvenliğini sağlamayı amaç edindi. Bazıları bu süreçte onunla oyunlar oynadı, fotoğraf göstererek yüz kilidini açmayı da denedi, başarılı olanlar oldu, olmadı diyemeyiz ama o kadar kusur kadı kızında da bulunur diyelim. Şimdilerde ise telefon üreticileri arasında ekran/gövde oranı akımı aldı başını gidiyor. Herkes, en ince çerçeveli ve mevcut boyutta en yüksek ekran oranını ben sunuyorum diyerek sabah kuşağı kadın programları tadında bir rekabet içerisine girmiş durumda. Bu süreçte Android'in kurucu ortaklarından olan Andy Rubin, kurucusu olduğu Essential firması çatısı altında, dünyanın ilk çentikli telefonu Essential Phone'u duyurdu. Apple ise iPhone X ile beraber olayı farklı bir boyuta taşıdı. Ön kameraların yanına çeşitli yardımcıları ekleyerek, onun yükünü bir nebze olsun hafifletti, TrueDepth adı verilen ve infrared projeksiyon kullanarak, yüzün taranması sonucu ekran kilidinin



açılması teknolojisi hayata geçirildi. Bu süreçte Çinli üreticiler ne mi yaptı, kızaklı telefon nostaljisini geri getirdi ve ön kamerayı kızığın arasına bile koydular. Örneğin Xiaomi Mi Mix 3'de olduğu gibi, bu sayede ekran/gövde oranları konusunda agresif değerlere



ulaşmış oldular (%93+ ekran oranı gibi). Çinli Vivo ise Nex modeli ile Pop-up teknolojisini kullanarak ön kamerayı telefonun içine gömdü. Kamerayı açtığınız an telefonun üst bölümünden ön kameralarımız ekmek kızartma makinesinden çıkan ekmek gibi bizleri selamlıyor. Vivo ile aynı çatı altında bulunan Oppo ise Pop-up'ı başka bir boyuta taşıdı ve hem ön hem de arka kameraları gizledi. İlk olarak Honor ardından da Samsung, biz bu ön kamerayı bir de ekranın içine gömelim dediler ve ona sahip çıktılar. Son çıkan Oppo Reno ise Zippo çakmağı tadında bir Pop-up kamera görüntüsüyle bizlere "hadi canım" dedirtiyor.

Bütün bunlara anlayış gösteren ön kameralarımıza en büyük darbe Nubia'dan

geldi, X modeli ile ön kamerayı kaldırdı ve telefonun arkasına ikinci bir ekran koyarak, arka kameradan kendimizi çekebilme imkanını getirdi. Tabii arada ön kamerayı telefonun alt bölümüne koyanlar bile oldu, ön kamerayı kullanmak istediğinizde telefonu ters tutmanız gerekiyor, bkz: Sharp Aquos.



Telefon üreticileri ekran/gövde oranını arttırmak için gizli ahize yöntemiyle konuşma sorunlarını çözse de, ön kamera inovasyonu noktasında neredeyse her şey denendi ancak mevcut üretim teknolojileri ile ön kameraların tamamen gizlenmesi gibi bir durum ne yazık ki söz konusu değil. Ne olursa olsun gönlümüz ön kameradan yana diyerekten, sizlere klasikleşmiş TRT vedasıyla, tekrar görüşünceye dek esen kalın diyoruz.





# Geleceği Yöneten Bilişimcilerin Zirvesi: Yönetim Bilişim Zirvesi

**Bu yıl 6.'sı düzenlenen, yıllardır farklı üniversitelerin ev sahipliği yaptığı Yönetim Bilişim Zirvesi, Yeditepe Üniversitesi'nde gerçekleşti. Zirveye sektörden birçok önemli isim dâhil olurken, Türkiye'nin birçok üniversitesindeki Yönetim Bilişim Sistemleri öğrencileri katılım gerçekleştirdi.**

YAZI ve FOTOĞRAF Oğulcan YILDIZ

### Zirve neden yapılıyor?

Yönetim bilişim sistemleri, doğası gereği mezunların çok farklı alanlara yoğunlaşabileceği bir bölümdür. Zirve, Türkiye’de yeni popüler olmaya başlayan yönetim bilişim sistemleri bölümü okuyan öğrencilerine sektörde yer edinmiş deneyimli isimlere buluşturup, onlarla iletişim kurmasına olanak sağlıyor. Her sene farklı bir okulda yapılması öğrencilere, çeşitli üniversite ortamlarını görmelerine olanak sağlıyor. Ayrıca bölümden yeni mezun olmuş öğrenciler de konuk olarak, öğrencilerin mezun olur olmaz en kısa sürede hangi aşamaya nasıl geldikleri de aktarılıyor.

### Nasıl işliyor?

Her sene bir sonraki sene için aday olan üniversiteler, mevcut üniversitenin komitesi tarafından değerlendiriliyor, zirve sonunda hangi üniversitenin seçildiği açıklanıyor. Seçilen üniversite bir sonraki sene için komite oluşturup hazırlıklara bir sene öncesinden başlıyor. Böylelikle bir sene boyunca hazırlık yapan komite, zirveye katılan öğrencilere kusursuz bir zirve olanağı sunmuş oluyor. Zirveye katılmak için şehir dışından gelen katılımcıların gece konaklanması ve yemek masrafları için gerekli ayarlamalar yapıyor, öğrenciler küçük bir ücret karşılığında sağlanan fırsatlardan yararlanabiliyor.

### Yönetim bilişim zirvesi nasıl ortaya çıktı?

İlk zirve 6-7 Mart 2014’de Burdur’daki Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde gerçekleşti. Zirveyi Raşit Doğan önderliğinde; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yönetim bilişim sistemleri öğrencileri düzenledi. İkinci Ulusal Yönetim Bilişim Zirvesi, 2-3 Mayıs 2015’de

Bartın Üniversitesinde gerçekleşti. BİLİŞİMİ ABARTIN sloganı ile gerçekleşen zirve, basında birçok yerde adını duyurdu. Üçüncü Ulusal Yönetim Bilişim Zirvesi, 19 Mart 2016’da Beykent Üniversitesi’nde gerçekleşti. O yıl Taksim’de gerçekleşen patlama nedeniyle zirvenin 2. günü bu vahim olay dolayısıyla iptal edildi. Dördüncü Ulusal Yönetim Bilişim Zirvesi, Sakarya Üniversitesi’nde gerçekleşen zirve, Bilişimi Yönet, Değişimi Başlat temasıyla 25-26 Mart 2017’de düzenlendi. O sene düzenlenen zirve, sektörden gelen katılımcılar ve başka üniversitelerden gelen öğrenciler tarafından büyük beğeni topladı. Ayrıca Medipol Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri öğrencileri ilk defa Sakarya Üniversitesi’nde zirveye dâhil oldu. Beşinci Ulusal Yönetim Bilişim Zirvesi, Aksaray Üniversitesi’nde düzenlenen zirveye Hakkı Alkan ve Şadi Evren Şeker gibi isimler konuk oldu. Zirve, 28-29 Nisan 2018 tarihlerinde gerçekleşti. Zirvenin o yıl ki sloganı araştırmayı, üretmeyi, bilişimi yönetmeyi! Altıncı Ulusal Yönetim Bilişim Zirvesi Bu sene 13-14 Nisan 2019’da gerçekleşen zirve, İstanbul Yeditepe Üniversitesi’nde gerçekleşti. Bu sene diğer senelerden farklı olarak zirveye komedyen, oyuncu, radyo ve televizyon programcısı olan Ceyhun Yılmaz konuk oldu. “Sosyal Medya Nasıl Kullanılmaz” konulu gösterisini sergiledi. Her sene klasikleşmiş bir şekilde zirvenin ikinci gününde, dernek kurucusu Raşit Doğan tarafından, etkinliğin son anlarında bir sonraki zirveyi düzenleyecek olan üniversite açıklanır. Gelecek sene zirveyi düzenleyecek olan üniversite ise Antalya Akdeniz Üniversitesi olarak açıklandı.







# Eylül RUSİDİ



“Kendimizi nasıl tanımlıyorsak, hayatımız odur.”

Geleceğimizi düşündüğümüzde aslında hep merak içindeyizdir. Gelecekteki hayatımızın nasıl olacağını merak ederiz ve gelecekteki kendimizin nasıl olacağını düşünüp dururuz. Aslında cevap her zaman çok basittir. Şu anda olduğumuz hali, kendimizi nasıl tanımlıyorsak, hayatımız da odur. Hayatımız bize dönüşür, biz hayatımıza dönüşürüz.

Hiç tanımadığınız birine kendinizi nasıl tanıtırsınız? Kastettiğim şey adınız, soyadınız ya da hangi burç olduğunuz değil. Asıl sormak istediğim, kendinizi tanıtırken düşündüğünüz siz ile tanımladığınız siz arasındaki fark ve bunları dile getirirken kullandığınız kelimeler. Tüm o kelimeler, sizin tamamen gerçek olan kendiniz, kendiniz hakkındaki düşünceleriniz ve olmak istediğiniz kişinin kelimeleri.

Kişiliğimizi oluşturan düşünceleri ve hayallerimizin dönüştüğü kelimeler çoğu zaman bizi olduğumuz gibi göstermez. Çünkü biz bunun olmasını istemeyiz. Günümüzde sıkça kullandığımız gelişen teknoloji ve yeniliklerle bizi durmadan içine çeken sosyal mecraları bir düşünelim. Sosyal medyada kendimizi nasıl gösteriyoruz? Belki de şöyle sormak en doğrusu olur; Biz “gerçekte” kimiz, sosyal mecralarda kimiz ve daha da önemlisi, aslında biz kim olmak istiyoruz?

Yapılan araştırmalar sosyal medyanın insanları depresyona sürükleyebildiğini gösteriyor. Bu depresyonun en temel nedeni ise kişinin benliğinde oluşturulan kimlik karmaşası... Yaşayan kimliğimizle hayata geçirmek istediğimiz kimliğimiz arasında sıkışıp kalıyoruz.

Sosyal medya ise sıkışıp kaldığımız bu aralığı daha da daraltıyor. Çünkü orada bize nasıl olmamız gerektiğini, neler yapmamız gerektiğini dikte eden çok daha farklı bir yapı var.

Kendimizi günlük hayatımızda ya da kullandığımız sosyal mecralarda belki de en çok kelimelerimizle ifade ediyoruz. Kim olduğumuz hakkındaki bilgileri en çok, kullandığımız kelimeler ile veriyoruz. Nasıl biri olduğumuzu, olmak istediğimizi ve hayatımızın tüm haritasını kullandığımız kelimeler ile çiziyoruz. Zihnimiz, düşünce ve hayallerimizle binlerce parçaya ayrılıyor.

O parçalar zihnimizden dilimize düştüğünde harfler hecelerde yan yana geliyor ve heceler oluşturduğu kelimelere hayat veriyor. Hayat bulan kelimeler cümlelere anlam kazandırıyor, anlamlanmış cümleler ise kimliğimizi şekillendiriyor. İşte tam da şimdi, tüm bu kimlik karmaşasından kurtulmak için belki de kendine bir adım daha yaklaşmak için kullandığın kelimelere bir göz gezdirebiliriz. Kelimelerin arasında kendini bulmaya çalış. Kelimeleri ayıkla ve seni ifade etmeyenleri kullanmamak üzere kaldır. Seni ifade edenleri bul ve sakla. Kelimelerin senin kimliğindir. Zihninin, düşünce ve hayallerinin parçalarıdır her bir kelime. Onları birleştir.

Bütünü oluşturan her parça senin benliğini de oluşturur. Kendini hangi kelimelerle tanımlıyorsan hayatın da odur. Kelimelerin dönüştüğü cümleler, kimliğinin bir aynasıdır ve sen her gün o aynaya bakıyorsun.

**Kişiliğimizi  
oluşturan  
düşüncelerimiz ve  
hayallerimizin  
dönüştüğü  
kelimeler çoğu  
zaman bizi  
olduğumuz gibi  
göstermez.**



İYİ HAYAT  
ERDEMLİ ŞEHİR

FOTOĞRAF Ömer HASANOĞLU

# Veli YÜCE TÜRK



Bir derdim var. Bu derdimi siz okuyucuyla paylaşmak, derdimi derdiniz yapmak istiyorum.

Aldığımız her nefesin yaşamına son vererek hayat buluyoruz. Onların ölümü, bizim hayatımız... Ve son nefes bir gün bizi de yanında götürecektir. Sıkça hatırlatılan, bir o kadar unutulmuş, keyfimizi kaçıran ölümü bir de ben hatırlatmak istedim. Hatırlatmak istedim çünkü ömür denen sermaye, karşılığında hiçbir şey alamadığımız günlere, aylara hatta yıllara dönüştü. Sosyal medya denilen soygun çetesine, kıymetli hazinemizi çalmasında yardım ve yataklık eder olduk. Zamanın bu kadar hızlı aktığı, yılların aylar, ayların günler gibi geçtiği günümüzde, zaten kısa olan insan ömrünün pervasızca israf edilmesi, bireysel tatminsizliğe, mutsuzluğa ve insanların kendisini değer-siz hissetmesine sebep oluyor. Toplumun ana unsuru olan bireyin bu durumu, bütünü etkileyerek toplumun yapısında bozulmalara yol açıyor.

Peki bu problemi nasıl çözebiliriz? Toplum-birey döngüsündeki olumsuz pozitif geribesleme, birey kendisini değiştirmedikçe düzelmeyecektir. Bu sebeple önce kendimizi değiştirmeliyiz.

En temelden başlamalıyız. Sokrates, 'Sorgulanmayan bir hayat yaşamaya değmez' der. Sözde özgür bedenlerimize hapsolan, zincire vurulmuş ruhlarımızın azad olması için sorgulayın! Ne için yaşıyorsunuz? Amaçlarınız neler? Hayat, birileri daha fazla para kazansın, lüks hayatlarının daha lüksünü yaşasınlar diye zamanınızı ve emeğinizi harcamaktan mı ibaret? Kaderinizi başkası mı kontrol

edecek? Hayatınıza biçtiğiniz değer bu mu? Değilse değeriniz nedir? Ne istiyorsunuz?

Hepimiz iyi bir hayat istiyoruz. Nedir bu iyi hayat? 2 ev 1 arabamızın olması mı? Yüksek maaşlı bir iş..? 11 ay çalışıp 1 ayımızı kumsalda güneşlenip denizde serinleyerek geçirmek? Sabah çalışıp akşam evde televizyon izledikten sonra uyumak ve bu döngüyü emekli olana kadar tekrar tekrar yaşamak mı? Acaba rahat bir yaşamı iyi bir hayatla mı karıştırıyoruz? İyi hayatı yeniden düşünelim. Güzel yaşama talihe dayanan ya da doğaya göre oluşan şeylerde ise pek çok kişi için umutsuz bir şey olacaktır (nitekim onun elde edilmesi insanların bir çabasına da bağlı olmayacak, onların yapıp ettiklerine de bağlı olmayacak). Ne ki güzel yaşama kişinin belli bir nitelikte olmasındaysa ve kişinin eylemlerine bağlı ise, bu iyi hem daha yaygın hem de daha tarısal bir şey olacaktır; daha yaygın olur, çünkü daha çok insan pay alacaktır; daha tarısal olur, çünkü mutluluk, kendilerini ve eylemlerini belli nitelikte oluşturmuş kişilerde bulunacaktır\*

Aristoteles'e göre iyi bir hayat, derin düşünme ve öğrenme içermelidir. Hayatımız boyunca bir öğrenme süreci içerisinde olmalıyız. Bizi iyi hayata götürecektir erdemleri kendimizde toplamalıyız. Zihinsel ve karakteristik erdemleri öğrenmek bize 'eudamonia' yı yani mutluluğu getirecektir. Aristoteles'in bu erdemleri şunlardır: Cesaret, ölçülülük, cömertlik, görkem, yüce gönüllülük, sabır, doğruculuk, hazırcevaplık, sıcakkanlılık, utanç ve adalet. Aristoteles pratikle ve ahlaki örnekleri kopyalayarak bu erdemleri kazanabileceğimizi söyler.

Vererek cömertliği, ölçülü davranarak ölçülü olmayı, her zaman doğruyu söyleyerek dürüstlüğü öğrenebiliriz. Bu erdemleri pratik yaparak zamanla alışkanlık haline getirebiliriz.

Hepimizin hayattan bekledikleri farklı olsa da hayatın da bizden beklentilerinin olduğunu unutmamalıyız. Sorumluluk sahibi insanlar olarak tükettiğimizden daha fazlasını üretmeliyiz. Bunun için çok çalışmalıyız. Bunu severek yapmalı ve alışkanlık haline getirmeliyiz. Öyleyse, bir işi bitirince diğerine koyulmalıyız.\*\* Yönetilen ve yöneten bireyler olmalıyız. Kendi kendimize yetme gayretinde olsak bile sosyal bir varlık olduğumuz unutmamalı, toplumun bir parçası olduğumuz farkında olmalıyız. Aristoteles bu konuda şöyle der:

Bir toplulukta yaşayamayan yahut kendi kendine yeter olduğu için başkasına ihtiyaç duymayan kişi ya bir hayvan olmalıdır ya da bir tanrı. Böyle bir kişinin şehir-devletinde yeri yoktur.

Her birey payına düşeni, elinden geldiğince yaptığında 'iyi hayatı' yaşarken, Farabi'nin 'erdemli şehir' ütopyasına yaklaşmış olacağız. Mutluluğa ulaşmak için çalışan insanlar ve bu insanların kurduğu erdemli şehirler bize erdemli bir dünya sunacak. Yazımın başında bir derdim var demiştim. Mutluluğa ulaşmak için uğraşan bir toplum derdime deva olacaktır ve gerçek mutluluk başkalarını mutlu edebilmektir. Unutmayın, mutluluk bir durak değil, yolculuğun kendisidir. Bu yolculukta bir iz bırakın.

\* Aristoteles, Eudemos'a Etik, 1215a

\*\* İnşirah-7

# KENDİNİ KEŞFET!

*“Nereye gideceğini, nasıl gidceğini sen seç.”  
Yolunu keşfet..Kendini keşfet...*

# Eylül RUSİDİ



Bilgisayarınızı açın, tarayıcınızdan arama motorunuza bağlanın ve “Keşfet” kelimesini aratın. Önünüze çıkan ilk sonuç “Instagram’da keşfet bölümüne nasıl çıkılır?” olacaktır.

Henüz kendimizi keşfedememişken başkaları gibi olmaya çalışıyoruz, üstelik bunun farkında bile değiliz. Bu durumun birçok nedeni var elbette ama bunlar arasındaki en büyük neden; Instagram’daki illüzyon hayatlar. Olmaya çalıştığın şey sen değilsin, gördüğün şey büyük bir illüzyon ve sen gün geçtikçe kendin olmaya değil, illüzyona dönüşmeye başlıyorsun. Illüzyona sende ekleniyorsun ve sonunda onu tamamen besleyen bireylerden sadece biri oluyorsun.

Sen o illüzyona göre hep kusurlusun, fiziki özelliklerin yetersiz, anların ve ona şahit olan fotoğrafların ise renksiz. Paylaştığın her gönderide kendin olduğunu sandığın biri var. Oysaki sen orada ki “sen” değilsin. Kontrol edilen algıların bir parçasından fazlası değilsin. Eğer bunun bir parçası olmasaydın, kendini bütününe kabul ederdin ve severdin. Illüzyonun sana inandırdığı kusurların hiç var olmazdı. Kaygılarının ve kendine olan güvensizliğinin yerini içsel sevgi ve güven alırdı. İnandırıldığı değil, inandığın oluşumlardan oluşurdun. İşte bu yüzdendir kendinle olan iç savaşın. Aslında sende hissediyorsun içinde sürüklendiğin nehri, çünkü yetişemiyorsun onun hızına. Kusursuz olmak, sevilme, takip edilmek için yapman gereken şeyler her gün değişiyor. Sen ise başkaları tarafından önceden belirlenmiş değişime ayak uydurmaya, değişimin bir parçası olmaya çalışıyorsun. Kabul edilmek istiyorsun ve bunun bu değişimle beraber

olabileceğini düşünüyorsun ki, bu binlerce hipnotize edici rengârenk çarklardan oluşan sistem senin hep bunu düşünmeni istiyor zaten. Illüzyonun bu hızına yetişebilenler takip edilen, yetişemeyenler ise takipçilere dönüşüyor.

En başta o kadar zararlı görünmedi sana bu renkli çarklar, hayatını çevrendeki insanlarla daha rahat, daha kolay paylaşmanı sağladı. Sonra bir yanılısama haline geldi ve seni gerçekliğinden uzak tuttu. Yapılan pazarlamanın ve strateji planlarının içinde yaşayan kişilerden sadece biri oldun. Kendi hayatını yaşadığını ve paylaştığını sanan... Oysaki inanılmaz ustalıkla hazırlanmış gösterinin ufak tamamlayıcı parçalarından birisi haline geldiğinin farkında değildin. Illüzyonu gör, illüzyondan sıyrıl. Artık sadece kendini gör, sev, dinle ve kendine bak. Kendini olduğun gibi kabul et. Sana söyleneni değil, senin istediğin değişimi yaşa. Değiş, sürekli değiş, çünkü ancak değişirsen gelişirsin.

Kendini bulmak için yine kendine bak. Kendine baktığında ise sadece kendini gör, olduğuna inandırıldığı kusurlarını değil. Senin en büyük kusursuzluğun kusurlarının olmasıdır. Onların tamamen sana ait ve özel olmasıdır seni bu kadar kusursuz yapan. Olman istenen yapay gerçekliğin bir parçası değil, kendi bütünü ol. İlham al, ilhamın kaynağı ol.

Illüzyonun sahteliğini değil, kendi gerçekliğini yaşa. Aynaya baktığında gördüğün kişiyi sev ve onu olduğu gibi kabul et. Her şeyden önemlisi sana gösterilen yolu değil, kendi seçtiğin yolu yürü.

**“Nereye gideceğini,  
nasıl gideceğini  
sen seç.  
Yolunu keşfet.  
Kendini keşfet.”**

# RETORİK

SÖYLEŞİ Oğuzhan AÇIKALIN FOTOĞRAF İnternet Arşiv

**“Doğru kelimelerle en alim kişi bile en cahil kişi kadar ikna olabilir.”**

*Aristoteles*



İnsanoğlunun, yeryüzünde varoluşundan beri, en temel ihtiyaçlarından birisi olan iletişim yüzyıllar içerisinde çeşitlilik göstermiştir. İnsanın başka bir insanla konuşma ve onunla iletişime geçme ihtiyacı tarih kadar eskidir. Bu ihtiyaç sonucunda diller oluşturulmuş, belirli ses tonlamalarının insan zihninde belirli bir tanımlı canlandırması sağlanmıştır. Bilgi birikimleri bu sayede nesillerden nesillere aktarılabilmiş ve yine bu sayede insanın varoluşunun farkına varması sağlanmıştır. Zamanla gelişen ve daha karmaşık hale gelen toplum ilişkilerinde bireyler, iletişim durumunun sadece belirli kelimelerin ve bu kelimeyi oluşturan seslerin yan yana gelmesinden daha karmaşık olması gerektiğinin farkına varmışlardır. Böylelikle daha karmaşık ve katmanlı bir konuşma dili oluşmuştur. Bu komplike yapı ile iletişimde konuşmacının ne söylediğinin yanında, bunu nasıl söylediği de anlam kazanmaya başlamıştır. İşte bu farkındalık felsefede retorik olarak adlandırılan, güzel söz söyleme sanatının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Retorik sözlükte hitabet sanatı olarak adlandırılır fakat bu tanım fazlasıyla genellenmiştir ve bu sanatın içerisinde barındırdığı birçok ögenin farkına varılmamasına sebebiyet verebilmektedir. Eski Yunanca 'da "retorik" kelimesinden daha önceleri kullanılmış olan "retoreia", hatibin, "retor"un söylevi, sanatla çekilmiş söylev anlamına gelir. Bu terimin kulla-

nıldığı ve günümüze kadar ulaşabilmiş eserlerin en eskisi Platon'un "Gorgias" adlı eseridir. Bu diyalog da Sicilya'lı Gorgias retorik sanatını "sözle ikna etme gücü" olarak tarif ederken, Platon'un bu sanatı bir kandırma ya da aldatma sanatı olarak görmüştür.

Platon'un ardından öğrencisi Aristoteles, retorik üzerine farklı bir yaklaşım geliştirmiştir. Platon'un "Phaidros" diyalogunda işaret ettiği imkân doğrultusunda, fazlasıyla gözden düşürülmüş olan retoriği, Platon'un öğrencisi olarak ayakları üzerinde yükselmesini sağlamıştır. Aristoteles Retorik başlıklı eserinde bu sanatı, "her konunun ikna etmede kullanılmak üzere içerdiği şeyleri değerlendirme becerisi" şeklinde açıklar. Retoriğin diyalektikle yan yana olduğunu ve bu iki terimin birbirinden ayrı düşünülmeceğini yine bu tanımdan yola çıkarak oluşturur.

Ortaçağ döneminde retorikle ilgili çok sayıda kaynak olmamasına rağmen, bu dönemde retoriğe "trivium" adıyla anılan üç sanat (gramer, mantık, retorik) arasında önemli bir yer verilerek öğretildiği bilinmektedir.

Yirminci yüzyıl filozoflarından Roland Barthes ise retoriği kapsamlı olarak incelediği eserinde, konuşma hakkında bir "üst-dil" olarak tanımladığı retoriğin uygulama biçimlerini maddeler halinde sıralar. Ona göre, [1] "teknik olarak retorik", bahse konu olan fikrin

***"her konunun ikna etmede kullanılmak üzere içerdiği şeyleri değerlendirme becerisi"***

doğruluğuna-yanlışlığına bakılmadan muhatabı ikna sanatıdır; [2] öğretim yolu olarak, retor'un öğrencilerine ya da müşterilerine sanatını öğretmede yararlandığı egzersizler, dersler, sözlü sınavlar, vb. uygulamalarıdır; [3] bilim ya da ön-bilim olarak, dilin etkisiyle ilgili fenomenleri gözlemleyen ve sınıflandıran, dili konu edinen bir üst-dildir; [4] ahlâk olarak, hem dilin pratik bir amaca yönelik kullanım kılavuzu, hem de dilin teessür uyandırıcı kullanımına imkân veren ve sınırlarını çizen bir yasa metni, bir kurallar silsilesidir; [5] sosyal pratik olarak, yönetici sınıflara sözün gücüne sahip olma imtiyazını (çünkü retorik öğrenmek için para ödemek gerekir) verir; [6] oyun pratiği olarak ise, retorikten türemiş bir "kara retorik"tir: alaycılık, küçümseme, ironi, parodiler, erotik imalar, liselivâri şakalar.

## **Retoriğin Doğuşu ve Sofistler**

Birçok yazar tarafından, retorik doğuşu Sicilya'da ki tiranlığın yıkılması ile tarihlendirilmektedir. MÖ 5. Yy da Sicilya'da hüküm sürmekte olan tiranlık askerlerine pay etmek üzere halkın arazilerine el koymaya başlamıştır. Bunun sonucunda halk ayaklanmış ve sonuçta tiranlar devrilmiştir. Bu olaydan sonra hak sahipleri arazilerini geri alabilmek için mahkemelere başvurmuş ve bu kişiler haklarını bizzat savunmak zorunda kalmışlardır. Jüri karşısında haklarını savunurken ikna edici ve etkili konuşabilenlerin, diğerlerine olan üstünlüğü retorik öğrenilmesi ve aktarılması gereken bir özellik olduğu fikrini tetiklemiştir.

Hitabet üstadı Gorgias, Sicilya'dan Atina'ya elçi olarak gelmesinden (m.ö.427) kısa zaman sonra hitabetiyle nam salar (Reboul, 1996: 11-12) ve yüz yedi senelik hayli uzun ömründe sahip olduğu etkileyici hitabet sanatını birçok öğrencisine aktarır. Ne var ki Gorgias'ın çevresindeki öğrencilere naklettiği, sadece güzel ve etkileyici konuşma teknikleriyle

SI-

nırlı değildir; bir sofist olarak her şey hakkında "bilir görünecek" nutuk atmanın sağladığı şöhretin önemli bir hale gelmesini de teşvik etmektedir. Bu bakımdan da retorik, Meyer'in (2009: 8) nitelemesiyle "filozofun anti-tezi" olan sofistin kuşandığı bir silahtır.

Gorgias'ın ünlü "hiçbir şey yoktur, olsa bile bilemezdik, bilseydik bile başkalarına bildiremezdik." fikirleri aslında sofistizm'in ilk başlarda



kuşkuculuk alanında etki gösterdiğini belirtmektedir. Sofizm'in getirdiği şüphecilik, dogma eleştiriciliği bilimsel yöntemin ve felsefenin temellerinin oluşturulmasında önemli katkılar sağlamıştır. Fakat Gorgias'tan sonra gelen temsilcileri bu fikirleri para kazanmak ve şöhret elde etmek için kullanmaya başlamasıyla, Sofistler Yunanistan'da "kötü niyetle yanlış sonuca götür(t)en" kişiler olarak görülmüştür. Aristoteles'te Sofistlerin Çürütmeleri Üzerine adlı eserinde sofistlerin bilgeliliğinin gerçek değil sadece görünüşte olduğunu ve bu sayede para kazandıklarını kaydeder.

Sofistler ve filozofların durumu temelinde Hz. Musa ve firavunun sihirbazlarını anımsatmaktadır. Sihirbazların büyü bir çeşit illüzyon yaratmaktaydı ve izleyenler için oluşan nesnenin gerçek gibi görünmesini sağlamaktaydı fakat izleyenler aldatıldıklarının farkında değillerdi. Oysa Hz Musa'nın çıkardığı aslan gerçektir ve sihirbazların oluşturdukları illüzyonları yutmaktaydı. Benzer şekilde Sofistlerin amacı doğruyu veya gerçeği ortaya çıkarmak değildir. Herkesin bir doğrusu olduğuna göre doğruyu anlamak-felsefeleri gereği anlamsızdır, önemli olan dinleyicileri etkilemek, konuşmanın başarılı ve "yararlı" olmasını sağlamaktır. Platon'un retorik bir kandırma ve aldatma sanatı olarak görmesinin temelinde yatan sebepte budur.

## **Aristoteles'in Retorik Anlayışı**

Platondan sonra gelen Aristoteles ise retorik sorununa farklı bir bakış açısı getirmiştir. Kendisi bu sanatı herhangi bir konuda içerdiği şeyleri değerlendirerek ikna etme biçimi olarak açıklamıştır.

Aristoteles eserine herhangi bir konuşmanın yapısını inceleyerek başlamıştır. Konuşma temel olarak üç unsurdan meydana gelmektedir. Ethos (konuşmacı), pathos (dinleyici) ve logos (konu). Bu üç terim yine üç farklı söylev türüyle ilişkilidir. Örneğin, konunun içeriği, iknaya hizmet eden şeyler yoluyla kanıtlamaya çalışılan konuşma türünde logos yani mantık (nutuk) baskındır. Epideiktik (Törensel

gösteri söylevi) konuşma, dinleyicilerde belirli bir ruh hali oluşturması sebebiyle pathos kaynaklıdır. Müzakereci konuşmalarda ise konuşmacının kişisel karakteri ve konuşması ile uyumu inandırıcılığı artırdığından bu konuşma türünde ise ethos ön plandadır.

Aristoteles konuşma analizinin ışığında, herhangi bir konuşmacının retorik kullanabilmesi için gerekli özellikleri sağlaması gerekmektedir. (Argüman sunabilecek, adeller ve faziletler konusunda bilgili ve dinleyicide çeşitli duygular uyandırmanın yollarını bilmelidir.) Bunun doğal sonucu olarak retorik, diyalektik ve onu kapsayan etiğin bir parçası olduğunu belirtir. Aristoteles diyalektik ise, ispatı yapılamayan ve doğruluğu sadece olumsal (zorunlu olmayan) bir düzeyde kalan konularda geçerli görmüştür. (Sadece "kanı" olan durumlarda geçerlidir.) Dolayısıyla diyalektik kesin doğrulara götüren bir yöntem olarak değerlendirmeyi fakat retorik argümantatif kısmı olarak yer verir.

Kesin bilgi, ancak karşıtını düşünmenin ve iddia etmenin mantıken mümkün olmadığı konulara ilişkindir, olası konulara değil. Aristoteles retorik, zorunluluk kategorisine giren konularda hiçbir şekilde kullanışlı ve en önemlisi doğru olmadığını düşünür.

"İkna etme sanatı" olarak retorik, kesin ispatlama ile göz boyama ya da kafa karıştırma arasındaki bir üçüncü yol gibi görünmektedir: "argümantasyon". Bir bakıma Sofistler'in nezdinde "her şey", Platon'da ise "hiç" olan retorik abartılmadan ve küçümsenmeden de anlaşılabilirliğini gösteren, yani bir bakıma onu yerli yerine oturtan Aristoteles olmuştur. Böylece Sokrates tarafından "Gorgias" diyalogunun başında sorulan "retorik gücünün neden ibaret olduğu" sorusu, yaklaşık bir asır sonra Aristoteles tarafından cevaplanmaktadır: Hatip tarafından ortaya konan muhakemenin şeklidir.

## **Sonuç**

İnsanın başka bir insanla temasta olduğu her alanda mutlaka retorik vardır. Bu etkili sanatın ne sofistler kadar kötüye kullanılması, ne de



Platon kadar gözden düşürülmesi gerekir. Bu noktada Aristoteles genel doğrular bulmaya çalışarak, retorik felsefeye yararlı dokunacak şekilde dönüştürme yoluna gitmiştir. Dolayısıyla retorik felsefede doğrunun aranmasında, düşünen kişi için meşaleyi tutan bir el işlevi görmeye başlamıştır.

Konuşma ve anlaşılma durumu toplumda yaşayan her bir birey için önemli bir yer tutmaktadır. Anlatmak istenilen durumun dinleyici tarafından doğru bir şekilde anlaşılması, iletişim durumunun ilerlemesini sağlar. Bu işlemin doğru bir şekilde gerçekleşebilmesi konunun içeriği ve bu konunun nasıl iletildiği ile alakalıdır. Felsefede güzel söz söyleme sanatı olarak bilinen bu olgu, iletişimin daha etkili ve verimli bir şekilde ilerlemesini sağlamaktadır.

Kesintisiz iletişim çağında yaşadığımız düşünülse bile, bireylerin anlaşılma durumunda yaşadığı sıkıntılar dikkat çekmektedir. Birbirine uyuşmayan parçaların oluşturduğu bütünde, her bir parça diğerine ancak ve ancak konuşma ile bağlanabilir.

## **Kaynakça**

- 1) Michel Meyer, Retorik, Dost Kültür Yay(-no: 89), 2009
- 2) (1355 b 30)
- 3) Platon ile Aristoteles'in Retorik Anlayışlarının Karşılaştırılması, Atakan Altınörs, EKEV AKADEMİ DERGİSİ Yılı: 15 Sayı: 49 (Güz 2011)
- 4) Roland Barthes, Görüntünün Retorik Sanat Ve Müzik, Yapı Kredi Yayınları, 2017
- 5) Cicero, Brutus de Claribus Oratoribus (1995: 7-8)
- 6) ...
- 7) Aristoteles, Topikler (2004:45)

# Diş Hekimliğinde Yeni Bir Ekol: Ortotropik

Herkes güzel bir gülüşe sahip olmak ister. Güzel bir gülüşün sırrı da sağlıklı dişlerdir ve kimse çarpık dişlere sahip olmak istemez. Diş dizilimini etkileyen çenemizin şekli aynı zamanda yüz hatlarımızı da etkiler. Bu sebeple pek çok insan ortodontistlerin kapısını çalmaktadır. Tel takılması gerektiğini duyanlar gönülsüz de olsa bunu kabul ederler. Tel takan hastalar, belli kısıtlamalarla ve tedavi gereği oluşan ağrılarıyla baş etmeye çalışırlar. Peki, tel takmadan da çarpık dişlerin ve bozuk çene yapısının düzeltilebileceğini düşünen bir diş hekimi, ortaya yepyeni bir tedavi ile çıksa... Ortodontik bir probleminiz olmasa bile bu tedavi ile yüz hatlarınızı geliştirmeniz, daha sağlıklı ve çekici bir yüze sahip olmanız mümkün. Eminim bu sizi hem meraklandırıp hem de heyecanlandıracaktır.

Gün geçtikçe yaygınlaşan ortodontik problemler ve 'yirmilik' dişin sorunlara yol açması, bilim insanlarını bunların sebeplerini araştırmaya yönlendirdi. Uzun yıllar önce yaşamış insan iskeletleri incelendiğinde dişlerinin dizilişinde bir problem olmadığı, sağlıklı bir çene yapısına sahip oldukları görülürken, modern zamanlarda ortodontik problemlerin sık görülmesinin sebebi nedir? Dr. Mike Mew bir ortodontist olarak bu konuda araştırmalar yaptı ve bir makale yayımladı. Dr. Mike maloklüzyon yani dişlerin kapanışındaki bozuklukların nedenlerinden birinin 'craniofacial dystrophy (CFD)' olduğunu öne sürüyor ve etiyolojik faktörleri sıralıyor\*:

- **Çiğneme Eforu** İlk çağ ve orta çağda insanlar daha sert ve fiber içeren, düşük kalorili besinler tüketiyordu. Günümüzde bu beslenme şeklinin tam tersine dönmesi daha az çiğneyerek

beslenebilmemizi sağlasa da çiğneme kaslarında distrofiye sebep oldu. Bu değişikliğin yapılan hayvan deneylerinde ön yüzümüzün iskelet yapısını etkilediği ortaya çıkarıldı.

- **Postür** Son yüzyılda artan burun tıkanıklıkları, dil ve mandibula (alt çene) pozisyonunda değişikliğe sebep olmuştur. Aynı zamanda dudak mührü açılmış ve baş postürü öne doğru kaymıştır. Sonradan dudakların kapanması sağlanabilse de dil postürü nadiren yeniden kurulur.

- **Yutma paterni** İdeal bir yetişkinin yutma işlemi sırasında dil, damağı yukarı, dışarı ve öne doğru itmeli ve perioral kaslar pasif olmalıdır. Aksi halde gerçekleştirilen emme benzeri yutma, dişlerin ve diş yuvalarının içe ve geriye doğru itilmesine sebep olarak dil boşluğunu azaltacaktır. Yutmanın yanlış anatomisine, emzirilmenin erken kesilmesinin ve yutma refleksinin gelişmesi tamamlanmadan yarı katı besinlerle tanışılmasının sebep olduğu düşünülmektedir.

CFD aynı zamanda horlama ve uyku apnesine, kulak, burun, boğaz yapısında değişikliklere, bruxisme, TMJ (çene eklemi) bozukluklarına ve baş ve boyunda duruş bozukluklarına yol açabilmektedir.

## Sadece dişler yerine yüzü tedavi et!

Dr. Mike Mew ve babası Dr. John Mew ortodontik bozukluklar için diş hekimliğinde yeni bir alan olmaya aday 'Orthotropics' i geliştirdiler. Ortotropik, ortodontiden farklı olarak çocukların yalnızca dişlerinin değil, aynı zamanda yüz gelişiminin düzgün ve sağlıklı bir

şekilde olmasıyla ilgileniyor. Ortotropistler maloklüzyonun mekanik ve cerrahi yöntemlerle değil doğal yollarla tedavi edilmesi gereken biyolojik bir problem olduğuna inanıyorlar\*\*. En iyi sonuçları 9 yaşın altındaki çocuklarda aldıklarını söylese de her yaşta çocuk için uygulanabilir olduğunu da ekliyorlar. Yetişkinlerde ise kriterlere uygun olan adaylarda başarılı çalışmalar gerçekleştirildiğini ve sonuçların umut verici olduğunu belirtiyorlar. "Sadece dişler yerine yüzü tedavi et!" diye de bir sloganları var.

## Mewing

Yaşam tarzımız ve çalışma şeklimiz postür bozukluklarına sebep olmaktadır. Kamburlaşma, bel ve boyun fıtığı gibi problemler yaygınlaşmaktadır. Bu problemler hayat kalitemizi düşürmektedir. Duruş bozukluklarına engel olmak için spor yapmalı, sandalyede otururken veya ayakta çalışırken doğru pozisyonlarda oturulmalıdır. Peki hiç dilinizin de bir postürü olduğunu duydunuz mu?

Dr. Mew aynı zamanda "mewing" denilen bir teknik geliştirmiştir. Kendisi bu terimi şöyle açıklıyor: "Mewing basitçe, dilinizin damağınza dayanması ve bunun ağızınızı kapalıyken diliniz için dinlenme pozisyonu (resting position) haline gelmesidir."

Doğru dil postürü sayesinde yüzünüzün dengeli gelişimini sağlamış ve doğru solunum yapmış oluyorsunuz. Bu teknik en iyi ve hızlı sonuçları çocuklarda gösteriyor ancak yetişkinlerde de, özellikle 25 yaşa kadar olan bireylerde, etkisini gösterdiği örnekler mevcut. Tekniğin uygulandığı hastalarda, yüz kemiklerinin yapısında belirgin bir düzelme ve diş görünüşte iyileşme görülmesi Mewing'in zamanla popüler hale geleceğini gösteriyor.

Ortotropik ve mewing ile ilgili çeşitli araştırmalar mevcut olsa da henüz hakkında yeterli klinik bilgi edinilebilmiş değil. Ortotropike güvenebilir miyiz? Diş hekimliğinde yeni bir uzmanlık alanı olarak karşımıza çıkar mı? Ortodontiyi ve ortodontistleri nasıl etkiler? Bu sorulara yakın gelecekte cevap alabileceğimizi düşünüyorum. Ayrıca ülkemizde, diş hekimliğinde bu konuda bir farkındalık oluşturularak araştırmalar yapılmalı ve bilime katkıda bulunulmalıdır.

## Kaynakça

\*British dental journal. Cranial dystrophy. A possible syndrome? Dr. Mike Mew

\*\*What is orthotropics? Orthotropics.com



SÖYLEŞİ Veli YÜCETÜRK FOTOĞRAF unsplash.com



# Avrupa'nın teknoloji, bilim ve yenilikte öncü merkezi: REMER

REMER'de (İstanbul Medipol Üniversitesi Rejeneratif ve Restoratif Tıp Araştırmaları Merkezi) araştırmalar tüm hızıyla devam ediyor.

Türkiye'nin bilim ve teknoloji alanında güçlenerek uluslararası arenada çok daha iyi rekabet edebilmesini, yerli teknolojilerin ve ürünlerin geliştirilmesini amaçlayan ve sağlık ile mühendislik gibi farklı disiplinlerdeki araştırmacıları aynı çatı altında ortak projelerde bir araya getirmeyi hedefleyen Rejeneratif ve Restoratif Tıp Araştırmaları Merkezi, İstanbul Medipol Üniversitesi bünyesinde faaliyetlerine devam ediyor.

Enstitü, bünyesinde barındırdığı merkezlerle nitelikli bilim insanları için önemli bir istihdam alanı oluştururken son teknoloji ile donatılmış laboratuvarlarında yüksek lisans ve doktora öğrencilerini dünya standartlarında yetiştirip ülkemizin kalkınmasına katkı sağlamayı ve uluslararası platformda ülkece adımızı üst sıralara çıkarmayı hedefliyor.

Kavacak Mh. Ekinciler Cd. No: 19 Beykoz/İstanbul  
Tel: 0216 681 53 44 | Faks: 0212 531 75 55  
remer@medipol.edu.tr remer.medipol.edu.tr

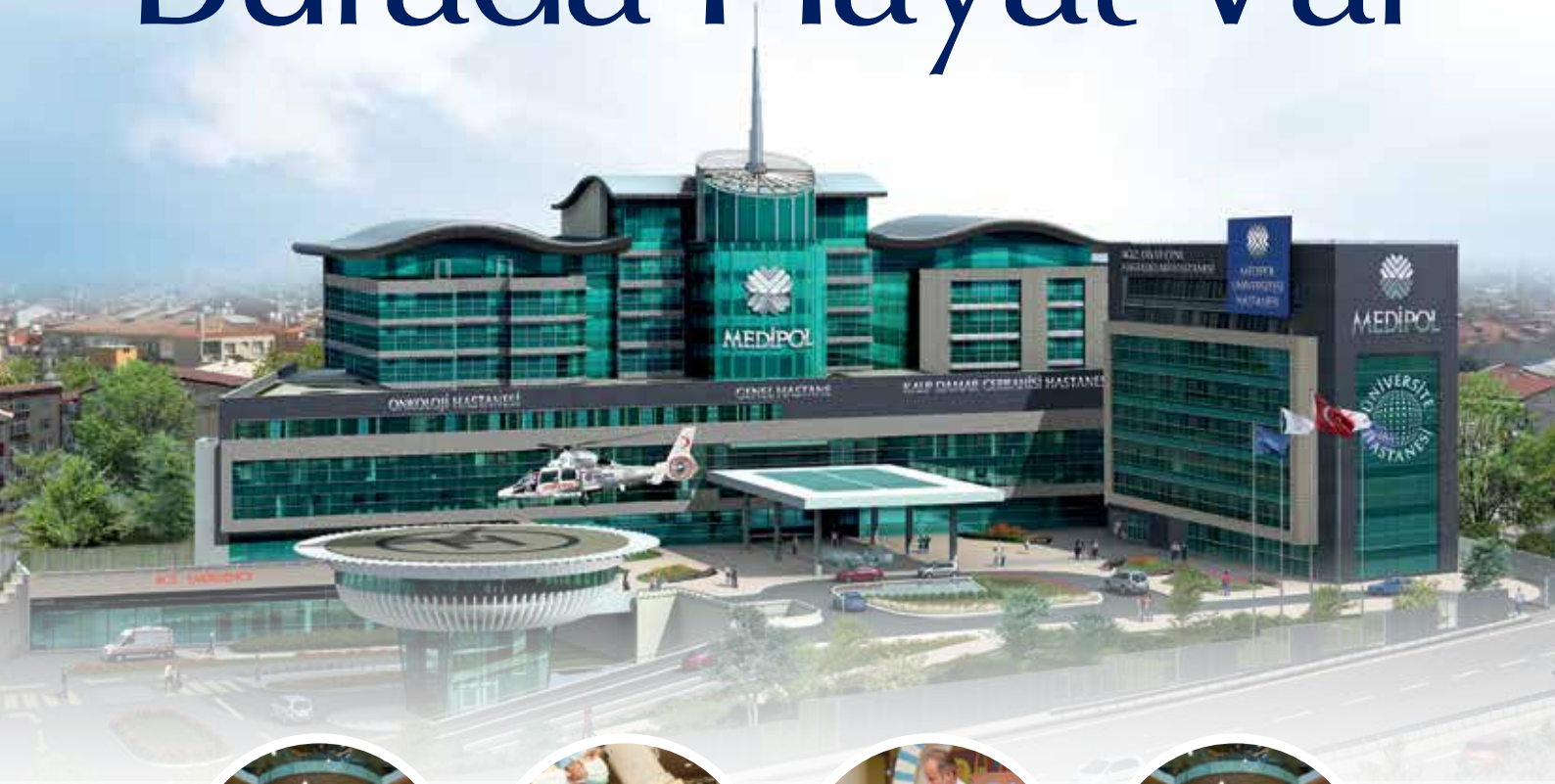
 / @MedipolRemer,  / @medipolremer



**MEDİPOL**  
**UNV-REMER**

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ  
REJENERATİF VE RESTORATİF  
TIP ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

# Burada Hayat Var



GENEL  
HASTANE



KALP-DAMAR CERRAHİSİ  
HASTANESİ



ONKOLOJİ  
HASTANESİ



DIŞ  
HASTANESİ

## Medipol Mega Üniversite Hastanesi, Türkiye'nin en büyük sağlık kompleksi 4 hastaneye ev sahipliği yapıyor.

Medipol Mega Üniversite Hastanesi; Genel, Kalp - Damar Cerrahisi, Onkoloji ve Diş hastanelerini bir arada bulandıran bir üniversite hastanesi olarak Türkiye'nin en büyük özel sağlık yatırımdır. Türkiye'nin en fazla branş sayısına sahip hastanelerinden biri olan Medipol Mega Üniversite Hastanesi, 24 saat boyunca ileri teknoloji ve multidisipliner yaklaşım ile her türlü sağlık hizmetini tek çatı altında sunmaktadır.

Medipol Mega Üniversite Hastanesi uzman akademik kadrosu, gelişmiş tıbbi ekipmanı, modern mimarisi, akıllı binaları ve yeni nesil teknoloji ile hizmet vermektedir.

